

Folkeuniversitetet

PROGRAM 2023-24 – EMDRUP

Mød forskerne

BOBBY ZACHARIAE

Professor i sundhedspsykologi, Aarhus Universitet

Folkeuniversitetet – åbent for alle

I en tid med alvorlige kriser og en galopperende teknologisk udvikling er der mere end nogensinde brug for solid viden og troværdig information. Programmet, du sidder med i hånden, henvender sig til alle, der er på jagt efter mere viden og indblik i forskningens fascinerende og forunderlige verden.

På Folkeuniversitetet kan vi blive hensat til en anden verden, hvor vi kan opleve noget, der er forskelligt fra vores egen hverdag – og hvorfra vi kan tage noget med tilbage. Ny viden, der skubber til eftertanke, samtaler og holdninger.

Hvert år byder Folkeuniversitetet på mere end 4.000 videns- og kulturarrangementer med over 1.000 forskere og eksperter fra landets universiteter, museer og andre forskningsinstitutioner – ste-

der, der er fyldt med vigtig viden og gode historier, der bare venter på at blive fortalt på en ligefrem, uformel og uhøjtidelig måde.

Folkeuniversitetet kan gøre verden mindre og perspektivet større, når forskerne udfordrer vores forståelse af os selv og den verden, vi befinder os i.

Kan ny viden rykke på vores holdninger? Kan den flytte verden? Det er i sidste ende op til os selv. Folkeuniversitetet er åbent for alle og enhver.

God fornøjelse med programmet.

Sten Tiedemann
Rektor

SIDE 8	Samfund & verden
SIDE 22	Arbejdsliv, ledelse & kommunikation
SIDE 31	Psykologi & sundhed
SIDE 44	Natur & univers
SIDE 50	Religion & filosofi
SIDE 60	Arkæologi & historie
SIDE 74	Kunst, arkitektur & design
SIDE 86	Litteratur, film & musik

VIDEN FOR ALLE

På Folkeuniversitetet deler forskere og faglige eksperter deres viden med alle, der har lyst til nye indsigter. Der er ingen adgangskrav, og der starter hele tiden nye hold. Folkeuniversitetet har siden 1898 arbejdet for, at alle uanset køn, alder og uddannelse skal have adgang til ny viden fra forskningens verden. Og det gør vi stadig – i klassiske forelæsninger, festivaler og digitale formater.

TILMELD DIG PÅ FUAU.DK

Find holdet på fauu.dk, og betal med kort eller MobilePay.

UNDERVISNINGSTED

Alle hold foregår på Aarhus Universitet i Emdrup – medmindre andet er angivet. Se kort over undervisningsstedet bag i programmet. Du kan finde adresse og lokale på alle hold på fauu.dk.

Aarhus Universitet, Campus Emdrup
Tuborgvej 164
2400 København NV

HAR DU SPØRGSMÅL

Kontakt Folkeuniversitetets sekretariat:
8843 8000 (Se åbningstider på fauu.dk)
info@fauu.dk

Soveværelset og sengen bliver ofte kilde til søvnstress

Hvad er søvn for en størrelse, hvorfor har vi brug for en god portion af den og er der mon bedre metoder end søvnmedicin, hvis vi er udfordret på natteroen? Psykologiprofessor Bobby Zachariae giver en kort indflyvning i søvnens mysterier samt et par gode tips til, hvad man selv kan gøre for at optimere sin søvn.

Af: Noa Kjærsgaard Hansen. Foto: Martin Bubandt

Selvom vi bruger en tredjedel af vores liv på det, har søvn altid været et mysterium. Også inden for forskningen, hvor man de seneste årtier dog for alvor er begyndt at forstå vigtigheden af god søvn. Og ikke mindst, hvad der sker, hvis man over længere perioder ikke får nok af den.

For psykologiprofessor Bobby Zachariae startede interessen for søvn for alvor i hans arbejde som leder af en forskningsenhed, der fokuserer på de biologiske, psykologiske og sociale forhold ved kræft med særligt fokus på senfølger. I en undersøgelse blandt kvinder behandlet for brystkræft, viste søvnen sig som en af de udslagsgivende faktorer, fortæller Zachariae, der siden har arbejdet med at udvikle og afprøve en såkaldt kognitiv adfærdsterapi for søvnbesvær:

”Der er klart bedst evidens for denne behandling. Den er sammensat af forskellige komponenter, hvor én af dem handler om at få genetableret personernes søvn mønster ved at få dem til at gå senere i seng, så de er tilstrækkeligt trætte. Deres søvnpres skal være stort nok til, at de lettere kan falde i søvn. Denne komponent kombineres så med afspænding, som reducerer de tankemæssige og fysiske spændinger, som gør det vanskeligt at falde i søvn, og med kognitiv terapi, hvor man arbejder med at ændre personernes uhensigtsmæssige tanker og forestillinger om vedkommendes søvn.”

MYTER OM SØVN

Der findes et utal af myter om, hvad god søvn er, og ofte kan de bidrage til at forstærke problemerne, forklarer Zachariae:

”Det kan være, at man tror, at ordentlig søvn er at sove hele natten uafbrudt. Men de fleste mennesker vågner fra tid til anden og falder hurtigt i søvn igen. Nogle synes måske også, at de bør tage en lang lur i løbet af dagen, men en lang lur gør det sværere at falde i søvn om aftenen. Og så er der dem, der tænker, at de bør gå ekstra tidligt i seng. Men hvis man

går i seng, før man er søvnig, resulterer det i dårlig søvnkvalitet. Endelig kan man være overbevist om, at man absolut skal have mindst otte timers søvn hver eneste nat, men det kan det blive særdeles stressende.”

Også soveværelset og sengen, forklarer psykologiprofessoren, kan hurtigt blive en kilde til stress:

”Sædvanligvis har vores hjerne vænnet sig til, at vores seng og soveværelse er forbundet med søvn og søvnighed. Hvis vi ligger vågne i sengen, som mennesker med søvnproblemer ofte vil gøre, ødelægges denne forbindelse og bliver erstattet med en betinget stressreaktion. Det skal man have styr på.

Der er muligvis mange myter om søvn, men der findes heldigvis også gode evidensbaserede råd. Så hvis du gerne vil optimere din søvn, har Zachariae et par forslag og overvejelser, som du kan tænke over derhjemme:

1. Vær fysisk aktiv i løbet af dagen
2. Få lys og luft i løbet af dagen
3. Sørg for at have regelmæssige sengetider – det hjælper med at tilpasse den nødvendige rytme
4. Træn afspænding som kan hjælpe med at reducere de spændinger, som holder dig vågen
5. Langtidsbrug af sovemedicin er forbundet med bivirkninger og anbefales ikke
6. Melatonin kan man gøre brug af, hvis søvnproblemerne skyldes en forstyrret døgnrytme, fx i form af jetlag. Effekten er dog ikke særligt stor på andre typer af søvnproblemer

Oplev Bobby Zachariae til forelæsningsen 'Søvn og søvnproblemer'. Se side 36.

Gratis livestreams

Med Folkeuniversitetets livestreamede forelæsninger kan du åbne en verden af viden, uanset hvor du er. Forelæsningsne foregår i Microsoft Teams. Moderator Noa Kjærsgaard Hansen guider os igennem. Tilmeld dig på fuau.dk.

2321-454

Peter Paul Rubens: Barokkens superhelt

— **TID:** 30/8, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Peter Kær, cand.mag. i kunsthistorie og kulturformidling

Der er ingen maler, der har opnået samme popularitet og indflydelse i sin samtid som den flamske maler Peter Paul Rubens (1577-1640). Få kunstnere har på samme måde skabt værker, hvor historien fremstår lige så dynamisk, dramatisk og velkomponeret. Ud over at være maler fungerede Rubens også som diplomat i fredens tjeneste i et uroligt Europa. Han blev bl.a. sendt til England af den spanske konge Filip 4., i håbet om at han kunne overtale Karl 1. af England til en våbenhvile. Tag med Peter Kær ind i Rubens facetterede og fascinerende billedunivers.

2321-295

Fri af angst

— **TID:** 6/9, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Sonja Breinholst, lektor i klinisk børnepsykologi, Københavns Universitet

I Danmark sidder der cirka 1,5 barn i hver folkeskoleklasse med en angst-problematik. Hvad er angst overhovedet for en størrelse? Hvad udløses den af, og hvad kan vi gøre for at hjælpe børn, når angsten melder sig – uanset om det er som pædagog eller lærer i institutionen eller som forældre i hjemmet? Sonja Breinholst giver en kort indføring i angst som lidelse med særligt fokus på børn og unge. Hun forsøger desuden at besvare spørgsmålet: Hvad skal vi som pårørende lære for at hjælpe? En del af Hearts & Minds-festivalen. Støttet af Lundbeckfonden.

2321-290

Den økonomiske hjerne

— **TID:** 13/9, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Jon Sigurd Wegener, ekstern lektor i neuroøkonomi, Copenhagen Business School

Vi handler ind, betaler regninger, lægger til side og sparer op. Hver eneste dag træffer vi økonomiske beslutninger. Hjernen spiller en central rolle for, hvilke økonomiske beslutninger vi træffer, og heldigvis kan vi træne den til at minimere risikoen for at træffe dårlige af slagsen. Så hvis du fx vil blive bedre til at spare op, er der hjælp at hente. Jon Sigurd Wegener gør os klogere på, hvordan vi kan kombinere viden om hjernen, økonomi og psykologi for bedre at forstå vores økonomiske adfærd. En del af Hearts & Minds-festivalen. Støttet af Lundbeckfonden.

2321-530

Hjernen, medier og vores politiske meningsdannelse

— **TID:** 9/10, 1 mandag, kl. 10.00-11.00
UNDERVISER: Lene Arrøe, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

Den politiske debat gløder dagligt i medierne. Men hvor meget kan medierne og politikerne påvirke almindelige menneskers politiske holdninger og faktuelle opfattelser med deres budskaber og historier? Kom med helt ind i vælgernes politiske hjerne, når Lene Arrøe, lektor i statskundskab på Aarhus Universitet stiller skarpt på den politiske psykologi, og belyser hvordan medier og politikere kan påvirke vores politiske meningsdannelse. Denne forelæsnings er målrettet gymnasieelever, men alle kan være med. En del af Hearts & Minds-festivalen. Støttet af Lundbeckfonden.

2321-291

Er det sundt at blive bange?

— **TID:** 18/10, 1 onsdag, kl. 16.30-17.30
UNDERVISER: Mathias Clasen, lektor i engelsk, Aarhus Universitet

Nogle elsker det, andre holder sig langt væk – eller for øjnene, når der bliver sat gyserfilm på. Helt fra vi er babyer har vi en interesse for chokeffekter og titte-bøh-lege. Det kan virke underligt, at vi frivilligt opsøger gyset, hvorfor lader vi ikke bare være? Spørger man Mathias Clasen, der er horrorforsker, handler det om, at vi som mennesker leger med frygt som en forberedelsesmekanisme. Bliv klogere på begrebet 're-kreativ frygt', og hvordan små doser af uhygge muligvis kan hjælpe os til at håndtere følelser som angst, stress og depression. En del af Hearts & Minds-festivalen. Støttet af Lundbeckfonden.

2321-292

Grin dig sund

— **TID:** 25/10, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Anke Ninija Karabanov, lektor i neurofysiologi, Københavns Universitet

Humor er meget mere end platheder. Humor sætter perspektiv på livet, os selv og hinanden – så vi ikke tager det hele eller os selv alt for alvorligt. Men hvad sker der i hjernen, når vi griner? Og kan det nu også være rigtigt, at latter giver motion? Anke Ninija Karabanov gør os klogere på forholdet mellem hjernen og humor, og hvorfor latter er sundt for krop og sind. En del af Hearts & Minds-festivalen. Støttet af Lundbeckfonden.

2321-455

Verdens (u)orden med Kina som stormagt

— **TID:** 29/11, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet

'Riget i Midten' har gennem de seneste 50 år gennemgået en voldsom udvikling. Fra at være et internationalt isoleret udviklingsland indtager Kina nu status som stormagt og globalt vækstlokomotiv. Camilla Tenna Nørup Sørensen gør status på Kina som stormagt set i lyset af aktuelle udviklinger og forholdet mellem Kina og USA. Forelæsningen har fokus på krigen i Ukraine og de tiltagende spændinger i Taiwanstrædet. Camilla slutter af med at give sit bud på, hvilken verdensorden der er under udvikling, og implikationerne for Europa og Danmark.

2321-456

En rundtur i dansk litteratur

— **TID:** 6/12, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Anne-Marie Mai, professor i litteratur, Syddansk Universitet

Der skrives nærmest ubegribeligt meget god litteratur på dansk. Forfattere har i det sidste halve århundrede forsynet læserne med mange hyldemeter af skønne bøger. Kirsten Thorup og Ida Jessen er bestsellere sammen med nye forfattere som Olga Ravn og Glenn Bech. Der udgives faktisk stadig flere titler – siden 2010 er antallet af nye skønlitterære udgivelser forøget med 74 %. Men det kan være vanskeligt at finde vej mellem de høje bogbjerge. Heldigvis kan du komme på tur rundt i det danske litteraturland med litteraturprofessor Anne-Marie Mai, når hun peger på centrale tendenser og giver læsetips.

2321-457

Kunstig intelligens, kunstigt sprog?

— **TID:** 13/12, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Anders Kofod-Petersen, professor i anvendt kunstig intelligens, Norges teknisk-naturvitenskapelige Universitet

Vi har været vant til at kunne finde vej ved hjælp af GPS eller bede Siri om at ringe et nummer op, men det er først nu, kunstig intelligens (AI) for alvor gør sit indtog i vores måde at være i verden på: Google forbereder svar på dine søgninger genereret af kunstig intelligens, A-kasser anbefaler jobsøgende at bruge chatbotten ChatGPT til ansøgninger, og danske virksomheder er førende i Europa, når det kommer til brug af AI. Men hvad er kunstig intelligens egentlig? Hvordan udnytter virksomhederne teknologien bedst muligt? Og bør vi frygte, at vores arbejdspladser snart overtages af robotter?

Læs mere
og tilmeld dig
på fuau.dk

Samfund & verden

2322-065

En ny kurs for Tyskland?

TID: 4/9, 4 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Efter 15 år med Angela Merkel som kansler overtog Olaf Scholz og den såkaldte 'trafiklys-regering' magten i Tyskland i slutningen af 2021 – et lederskab, som straks blev sat på prøve af den russiske invasion af Ukraine få måneder senere. Øverst på dagsordenen stod blandt andet Tysklands dybe afhængighed af russisk gas og moderniseringen og styrkelsen af det tyske forsvar, som i mange år har været underfinansieret. Vi dykker ned i nogle af de vigtigste aktuelle udfordringer for vores naboland mod syd. Kan Tyskland fortsat betragtes som Europas økonomiske lokomotiv? Hvilke konsekvenser har det historiske kursskifte i udenrigs- og sikkerhedspolitikken i Tyskland og for resten af Europa? Hvordan ser det indenrigspolitiske landskab ud anno 2023? Og hvordan står det til med det dansk-tyske forhold i grænseregionen?

04/09: Økonomi og arbejdsmarked. Janine Leschke, professor MSO, Copenhagen Business School

11/09: Indenrigspolitik. Philipp Alexander Ostrowicz, dr.phil. og seniorforskningsrådgiver, Copenhagen Business School

18/09: Udenrigspolitik: Europa og verden. Thomas Wegener Friis, lektor i historie, Syddansk Universitet, og visiting professor, Europa-Universität Flensburg

25/09: Det dansk-tyske forhold i grænseregionen. Martin Klatt, senior researcher, European Centre for Minority Issues

2322-034

Rundt om Japan

TID: 4/9, 6 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Japan er en unik rejsedestination – både i virkeligheden og i tanken. Landet er både fremmedartet og fascinerende. Gennem seks forelæsninger går vi helt tæt på Japan. Hvilken historie har formet landet? Hvilken rolle spiller religion i Japan? Og hvad kendetegner japansk kunst og arkitektur? Vi skal også introduceres til japanske filmperler og blive klogere på forfatteren Haruki Murakamis magiske universer.

04/09: Japans historie: Kejsere, samuraier, krig og fred. Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet

11/09: Japansk arkitektur og rumopfattelse. Anders Brix, arkitekt og tidl. professor ved Kunstakademiets Arkitektskole

18/09: Et indblik i japansk kunst og udvekslingen med Vesten efter 1854. Malene Wagner, MA, i kunsthistorie, Tigertanuki.com

25/09: Japansk filmkunst. Rasmus Brendstrup, cand.mag. i moderne kultur og kulturformidling og programredaktør, Cinemateket

02/10: Murakamis Japan. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

09/10: Religion i Japan. Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

2322-218

Store sociologer

TID: 4/9, 6 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hvordan kommer magt til udtryk i det moderne samfund? Hvad forstår vi ved begrebet normalitet? Og hvorfor føler vi danskere os særligt stolte, når herrelandsholdet klarer sig godt til EM? Svaret skal findes i sociologien, som stræber efter at afdække de mange aspekter af menneskelig social adfærd. Individ, gruppe, organisation og samfund. Sociologien rummer nøglen til at undersøge og tydeliggøre de førnævnte spørgsmål – samt utroligt mange andre. Få indblik i centrale sociologiske problemstillinger og ikke mindst de bærende teorier bag.

04/09: Pierre Bourdieu. Lisanne Wilken, lektor i europastudier, Aarhus Universitet

11/09: Michel Foucault. Jens Erik Kristensen, lektor i pædagogik og idéhistorie, Aarhus Universitet

18/09: Jürgen Habermas. Heine Andersen, professor emeritus i sociologi, Københavns Universitet

25/09: Niklas Luhmann. Lars Qvortrup, professor i uddannelsesvidenskab ved DPU, Aarhus Universitet

02/10: Axel Honneth. Simon Laumann Jørgensen, lektor i statskundskab, Aalborg Universitet

09/10: Zygmunt Bauman. Poul Poder, lektor i sociologi, Københavns Universitet

2322-016

Ekspertter og prognoser – brug og misbrug af videnskab

— **TID:** 5/9, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Et vigtigt formål med videnskab er at kunne forudsige fremtiden for derigennem at skabe det bedst mulige beslutningsgrundlag for at afværge eller fremme en bestemt udvikling. Problemet er, at fremtiden er ukendt, og at viden om fremtiden altid vil være behæftet med betydelig usikkerhed. Prognoser er metoder til at skaffe kvalificeret viden om fremtiden. Ekspertterne må gøre en række antagelser på baggrund af den eksisterende viden, der altid rummer usikkerheder (teori og data). Derfor vil subjektive og politiske hensyn let kunne øve indflydelse på prognoserne og dermed påvirke eksperternes rådgivning. Dette spændingsfelt vil blive udfoldet og eksemplificeret gennem forelæsningserne.

- 05/09: Prognoser og ekspertråd: Videnskab og/eller ideologi?** Heine Andersen, professor emeritus i sociologi, Københavns Universitet
- 12/09: Samfundøkonomiske modeller: Hvor sikre er de?** Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet
- 19/09: Sundhed og pandemier: Mønstre, dødelighed og prognoser.** Lone Simonsen, professor i folkesundhedsvidenskab og leder af PandemiX Center, Roskilde Universitet
- 26/09: Natur og klima: Ekspertter og deres prognoser.** Lars Josephsen, cand. scient., master of public policy
- 03/10: Prognoser og ekspertråd: Ekspertter, embedsværk og politikere.** Ludvig Goldschmidt, ph.d. og cand.mag. i idéhistorie

Forskerne giver nye perspektiver på verden omkring os. Her professorerne Lars Østergaard og Lone Simonsen, der taler om corona, pandemier og global sundhed til MatchPoints 2023.

2322-026

Alt hvad du bør vide om samfundet

— **TID:** 6/9, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vil du vide mere om, hvordan samfundet ser ud i dag, og hvordan det vil udvikle sig i fremtiden? Hør om Danmarks økonomi, velfærdssystem, parlamentariske system, retsvæsen, sikkerhedspolitik og meget mere. Disse elementer vil blive set i perspektiv af fortiden, ligesom vi vil skue ud i fremtiden. Mød centrale danske samfundsforskere, og bliv klædt på til at deltage i samfundsdebatten.

- 06/09: Danmarks moderne statshistorie.** Claus Møller Jørgensen, lektor i historie, Aarhus Universitet
- 13/09: Danmarks parlamentariske system.** Palle Svensson, professor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 20/09: Dansk retsvæsen.** Nicolaj Sivan Holst, lektor i jura, Aarhus Universitet
- 27/09: Danmarks sikkerhedspolitik.** Peter Viggo Jakobsen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet, og professor, Center for War Studies, Syddansk Universitet
- 04/10: Samfundøkonomi.** Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet
- 11/10: Velfærdsstaten.** Jørgen Goul Andersen, professor i statskundskab, Aalborg Universitet

2322-270

Fra mudderkast til konstruktiv dialog – med Kurt Strand

— **TID:** 25/9, 3 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Kurt Strand, journalist

Den offentlige debat er ofte forurenset med mundhuggeri, mudderkast og falske konflikter. Med afsæt i en diagnosticering af tilstanden i dominerende debatfora viser journalist Kurt Strand, hvordan unødigt grøftegravning optrapper konflikter i samfundet, og hvad der kan forandre den måde, vi taler med hinanden på. Først kigger vi på, hvordan et velfungerende demokrati er afhængigt af, at vi kan tale ordentligt med hinanden. Efterfølgende sættes der fokus på, hvordan konflikter mellem mennesker ofte bliver skabt med oppiskede modsætninger. Til slut undersøger vi, hvordan den offentlige debat kan blive mere dialogsgørende og konstruktiv.

- 25/09: Er den næste pandemi polarisering?**
02/10: Demokratiets masseødelæggelsesvåben
09/10: At diskutere er at tænke sammen

2322-017

Sprogdetektiv – når sproget fælder mordere og terrorister

TID: 30/9, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Mads Christiansen, ph.d. i lingvistik, indehaver og konsulent, Proling

De fleste har hørt om DNA, fingeraftryk og lignende redskaber fra den kriminaltekniske værktøjskasse. At sproget også kan fælde kriminelle, er det derimod kun de færreste, som ved. Ingen mennesker skriver eller taler nemlig ens, og derfor kan vores sproglige spor give politiet vigtige fingerpeg om, hvem der står bag fx en anonym trussel. FBI har i årtier brugt retslingvistiske analyser i sin efterforskning. Herhjemme anvendes retslingvistikken derimod kun sjældent. Forelæsningen giver en letforståelig intro til dette spændende emne, og der præsenteres autentiske danske og udenlandske kriminalsager, hvor sproget har fældet gerningsmanden. Og undervejs skal deltagerne selv forsøge at 'opklare' et par forbrydelser.

2322-400

Energiforbrug i krisetider: Vaner, behov og løsninger

TID: 10/10, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Anders Rhiger Hansen, seniorforsker, ph.d., Aalborg Universitet

Det seneste år har energiforbrug indtaget en plads helt fremme på den politiske dagsorden. Fra at have ført en mere stille tilværelse er forsyning og behov for energi til opvarmning og strøm i vores hjem pludselig blevet vævet ind i så vigtige emner som sikkerhedspolitik og fattigdom. Men hvad sker der med husstandes energiforbrug i krisetider? Og hvad kan vi lære i forhold til at understøtte en grøn omstillingen af den danske energiforsyning?

2322-533

Ambassadøraften – redningen af de danske jøder

TID: 11/10, 1 onsdag, kl. 19.45-21.30

PRIS: 50 kr.

UNDERVISER: Anne Dorte Riggelsen, tidl. ambassadør, Israel, nuværende ambassadør, Egypten

Historien om redningen af de danske jøder er en stærk værdifortælling om Danmark og danskernes indsats under 2. verdenskrig. En fortælling om, hvordan et folk kollektivt kan mobilisere sig for at hjælpe medborgere i nød. Historien har også stor interesse og betydning udenfor Danmark, da den er et ensomt lys i Holocausts mørke. Lyt med, når ambassadør Anne Dorte Riggelsen fortæller om, hvordan historien om redningen af de danske jøder formidles uden for Danmark, og hvilken betydning historien har for det diplomatiske arbejde i det hele taget.

2322-021

En ny verdensorden?

TID: 23/10, 7 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

USA og Vesten har domineret verdensordenen i årtier, nogle vil sige århundreder. Men i dag gør stormagter i andre områder af verden sig i stigende grad gældende. Og de globale udfordringer hober sig op. Humanitære kriser, buldrende inflation, tiltagende klimaforandringer og hærgende pandemier. For blot at nævne et par stykker. Hvordan vil forholdet mellem stormagterne udvikle sig? Vil de kunne møde tidens store prøvelser? Hvilke værdier vil præge den internationale politik? Og hvilke former for konflikter og krige står vi over for i de kommende år? Er vi på vej mod en ny verdensorden?

23/10: USA. Rasmus Sinding Søndergaard, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

30/10: Afrika. Anne Mette Kjær, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

06/11: Arktis. Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet

13/11: Latinamerika. Carlos Salas Lind, ekstern lektor i international politik og økonomi, Copenhagen Business School

20/11: EU. Rasmus Nørlem Sørensen, chefanalytiker, Demokrati i Europa – Oplysningsforbundet (DEO)

27/11: Mellemøsten. Helle Lykke Nielsen, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet

04/12: Asien. Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet

2322-255

Danmarks fremtid

TID: 24/10, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Pandemi, krig, klimaforandringer og tårnhøj inflation. Det er blot nogle af de store aktuelle udfordringer, som vi skal navigere i for at sikre et godt udgangspunkt for de kommende generationer. Hvordan når vi vores klimamålsætninger? Hvad skal der til for at få økonomien på ret kurs igen? Og hvilke konsekvenser har krigen i Ukraine for dansk sikkerhedspolitik? Seks af landets største eksperter peger på nogle af de vigtigste dagsordener, der kommer til at præge fremtidens Danmark.

24/10: Demokrati. Peter Munk Christiansen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

31/10: Økonomi. Carl-Johan Lars Dalgaard, professor i økonomi og formand for Det Økonomiske Råd, Københavns Universitet

07/11: Sundhed. Kjeld Møller Pedersen, professor i sundhedsøkonomi og politik, Syddansk Universitet

14/11: Klima. Jørgen Elmeskov, fhv. rigsstatistiker og medlem af Klimarådet

21/11: Udlændingepolitik og integration. Liv Bjerre, adjunkt i statskundskab, Aarhus Universitet

28/11: Sikkerhedspolitik. Peter Viggo Jakobsen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet, og professor, Center for War Studies, Syddansk Universitet

Militæranalytiker Anders Puck Nielsen og krigsfotograf Jan Grarup går tæt på krigen i Ukraine. Efteråret byder på mange flere forelæsninger om Rusland og Ukraine.

2322-146

Rusland under Putin

TID: 24/10, 8 tirsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

"Der er et før og efter 24. februar 2022!" Dette fyndord om Putins tragiske overfald på Ukraine, og hvad heraf fulgte for Ukraine og Rusland selv, sætter rammen for denne forelæsningsrække. Hvad ledte op til invasionen? Og hvad vil konsekvenserne være for Rusland og international politik? Hvad betyder krigen for det store antal russere bosat uden for Ruslands grænser? Og for den digitale hybridkrig, som Rusland allerede har ført over for udlandet igennem en årrække? Ligger en del af forklaringen i den russiske selvforståelse? Vær med, når fagfolkene dissekterer Rusland under Putin.

- 24/10: Russisk selvforståelse: Fra Peter den Store til Putin.** Torben Heuer, lektor i russisk sprog, kultur og samfundsforhold
- 31/10: Putin og russiske folkefæller i det nære udland.** Jonas Gejl Kaas, adjunkt i strategi og krigsstudier, Forsvarsakademiet
- 07/11: Russisk militarisme.** Flemming Splidsboel Hansen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 14/11: Ukrainekrigen og det sikkerhedspolitiske paradigmeskift i Europa.** Mette Skak, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 21/11: Rusland i Mellemøsten.** Carsten Jensen, ph.d. i statskundskab
- 28/11: Putins greb om magten: Udfordringerne indadtil.** Flemming Splidsboel Hansen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 05/12: Medier og censur i Rusland.** Birgitte Beck Pristed, lektor i russisk kultur, Aarhus Universitet
- 12/12: Nedstigende magt. Putin-ruslands økonomiske svækkelse.** Peter Toft, ph.d. i statskundskab og deputy director i country risk, Danmarks Eksportkredit.

2322-014

Store økonomer

TID: 25/10, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hvad bestemmer, hvem vi i dag vurderer som store økonomiske tænkere? Herom er der naturligvis ikke enighed, og man må erkende, at vurderingen skifter med tidsånden. Både Adam Smith, Karl Marx og John M. Keynes har haft deres op- og nedture, men de står dog stadig. Men hvad med de nyere økonomer? Vi stiller først skarpt på fyrtårnene: Adam Smith, der grundlagde den økonomiske videnskab og advokerede for det frie marked; Karl Marx, der udfordrede de liberale 'vulgær-økonomer'; og Keynes, der påviste nødvendigheden af at føre en aktiv økonomisk politik. Afslutningsvis præsenteres de aktuelt dominerende neoliberale 'mainstream'-økonomer og de nye velfærds-økonomer og økologiske økonomer.

- 25/10: Introduktion til de samfundsøkonomiske- og politiske fyrtårne.** Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet
- 01/11: Adam Smith.** Otto Brøns-Petersen, analysechef, CEPOS
- 08/11: Karl Marx.** Rune Møller Stahl, adjunkt ved Centre for Business and Development Studies (CBDS), Copenhagen Business School
- 15/11: John Maynard Keynes.** Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet
- 22/11: De neo-liberale økonomer (Friedrich Hayek, Milton Friedman, Gregory Mankiw).** Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet
- 29/11: De 'kritiske' økonomer (Thomas Piketty, Tim Jackson, Kate Raworth).** Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet

2322-015

Mellemøsten – aktuelle udfordringer og perspektiver

— **TID:** 25/10, 8 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Mellemøsten er i krise. 1990'ernes fredsproces og det arabiske forår i 2011 er historie. Regionen er splittet og præget af mangfoldige problemer: forstærkede autoritære tendenser i mange af staterne, svage alliancer uden for regionen, dramatisk vandmangel, interne konflikter, voldelige religiøse bevægelser, sekteriske modsætninger og enorme flygtningestrømme. Hvilke udfordringer er de mest centrale, og hvad synes at være perspektiverne for denne kriseramte region? Forelæsningsrækken kaster lys over Mellemøsten og inviterer dig til at blive klogere på Europas nærområde mod syd og sydøst og kaster desuden også et blik på regionens umiddelbare naboer mod øst, hvor Taleban-bevægelsen igen rører på sig.

- 25/10: Oprør og alliancer – Mellemøsten efter det arabiske forår.** Lars Erslev Andersen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 01/11: Europas forhold til Nordafrika og Mellemøsten.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 08/11: Vandmangel og klimakrise.** Martin Hvidt, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 15/11: Mellemøsten og Tyrkiet – aktuelle udfordringer.** Dietrich Jung, professor i historie, Syddansk Universitet
- 22/11: Den iranske indflydelse i Mellemøsten.** Claus Valling Pedersen, lektor i persisk, Københavns Universitet
- 29/11: Taleban-bevægelserne i Afghanistan og Pakistan – og hvilken rolle spiller religion?** Mona Kanwal Sheikh, post-doc i international sikkerhed, Dansk Institut for Internationale Studier
- 06/12: Rivaliseringen mellem Iran og Saudi-Arabien – konsekvenser i Mellemøstens svage stater.** Maria-Louise Clausen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 13/12: Migrationskrise og flygtninge i Mellemøsten.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

2322-071

USA bag facaden

— **TID:** 26/10, 7 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Billederne fra stormen på Kongressen sidder stadig på nethinden. Punktummet for Trumps tid ved roret var dramatisk og blev et billede på splittelsen i det amerikanske samfund. Og udfordringerne står i kø for præsident Biden i den sidste del af valgperioden. Økonomien er bl.a. hårdt presset af inflationen og krisen på energimarkedet. De racerelaterede konflikter fortsætter. Krigen i Ukraine har skabt nye udenrigspolitiske udfordringer. Og principielle emner såsom abortlovgivningen bliver taget op i en Højesteret, der er tippet til republikanernes fordel. Fortsæt selv listen. En række af landets førende eksperter går bag facaden og stiller skarpt på det amerikanske samfund.

- 26/10: Hvad er Biden lykkedes med?** Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet
- 02/11: Det splittede USA.** Mette Nøhr Claushøj, ekstern lektor i amerikansk politik, Københavns Universitet
- 09/11: Retssystemet – en politisk kampplads.** Jørgen Albæk Jensen, professor i forfatningsret, Aarhus Universitet
- 16/11: Den amerikanske kamp om klima, teknologi og demokrati.** Vibeke Schou Tjalve, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 23/11: De racerelaterede konflikter.** Jørn Brøndal, professor og leder af Center for Amerikanske Studier, Syddansk Universitet
- 30/11: Amerikansk udenrigspolitik i en ny verdensorden.** Jakob Sinding Skøtt, ph.d. i statskundskab og lektor i samfundsfag, Nyborg Gymnasium
- 07/12: Er USA's økonomi i krise?** Jens Ladefoged Mortensen, lektor i statskundskab, Københavns Universitet

2322-029

Demokratiets krise og den nye konservatisme

— **TID:** 26/10, 8 torsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Vores demokratier gennemlever en midtlivs-krise, hvor de har mistet orienteringen og ser ud til at falde fra hinanden. Vi ser en fortsat politisk krise i Storbritannien, der går tilbage til Brexit-afstemningen, vedvarende højrenationale tendenser i Tyskland og stærkt konservative partier i Polen og Ungarn. Populistiske slagord og nationalisme gør sig markant gældende hos Putin i Rusland og i den republikanske bevægelse i USA, mens der i bl.a. Tyrkiet og Mellemøsten ses forstærkede autokratiske tendenser. Foredragsrækken vil belyse aktuelle udtryk for denne udvikling i otte forelæsninger, der med fælles udgangspunkt diskuterer forskellige udtryk for demokratiets aktuelle krise.

- 26/10: Demokratiets aktuelle kriser. Et overblik.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 02/11: Autokratiske tendenser på Balkan.** Zlatko Jovanovic, ph.d. i historie, seniorprojektleder og analytiker, DEO
- 09/11: Det splittede Storbritannien: Demokratiske krisetegn efter Brexit.** Ole Helmersen, lektor emeritus i engelsk, Copenhagen Business School
- 16/11: Tyskland: Stabilitetens hjemland under pres fra højre?** Thomas Wegener Friis, lektor i historie, Syddansk Universitet, og visiting professor, Europa-Universität Flensburg
- 23/11: Antidemokratiske tendenser i Visegrád-landene.** Peter Bugge, lektor i centraleuropastudier, Aarhus Universitet
- 30/11: Det splittede USA.** Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet
- 07/12: Nykonservatisme og nationalisme i Putins Rusland.** Erik Kulavig, lektor emeritus i historie, Syddansk Universitet
- 14/12: Forstærkede autokratiske tendenser i Tyrkiet og Mellemøsten.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

2322-024

Iran

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVERSISER: Bjarke Vestesen, journalist, Fyens Stiftstidende

Opdag et land, der hele tiden har verdens bevågenhed. Vi hører til stadighed om atomkraften, om Irans forhold til Vesten og de arabiske nabolande. Landet har været hårdt ramt af sanktioner og haft svært ved at håndtere coronapandemien, så den menige iraner er blevet fattigere og mere forarmet end nogensinde. Hvordan har landet udviklet sig siden den iranske revolution i 1979? Hvad er den aktuelle politiske situation, og hvilken plads har Iran i den geopolitiske dagsorden? Har landets mange minoriteter noget til fælles med flertallet af persere og præstestyret i Teheran? Hvordan ser det ud med menneskerettighederne i landet? Og hvordan er det lige med kvinders stilling i det islamiske land? Efter forelæsningsen kan du høre mere om rejser til Iran med rejsebureauet Viktors Farmor.

2322-289

De politiske ideologier

TID: 29/10, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVERSISER: Palle Svensson, professor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

Dannelsen af en flertalsregering hen over midten, opløsningen af 'rød blok' og 'blå blok' og påstande om nødvendighedens politik rejser endnu en gang spørgsmålet om ideologiernes død. Betyder politik andet og mere end administrationen af den løbende politik? Adskiller de politiske partier sig med hensyn til menneskesyn, samfundssyn og forestillinger om det gode samfund? Denne dag tager vi en tur rundt i de klassiske politiske ideologier – liberalisme, konservatisme, socialisme, kommunisme og fascisme – og kigger på, hvordan de danner grundlag for en drøftelse af spørgsmål, der er helt centrale for det politiske demokrati.

2322-382

Et nyt fremtidens Danmark – det bæredygtige velfærdssamfund

TID: 1/11, 1 onsdag, kl. 19.45-21.30
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVERSISER: Steen Hildebrandt, professor emeritus i ledelse, Aarhus Universitet

Det danske velfærdssamfund er truet og presset. Bæredygtighed, demografi, ulighed, biodiversitet og andre forhold er vigtige forklaringsfaktorer. Den aktuelle debat handler i høj grad om helt kortsigtede forhold. Og det er nødvendigt. Men det er også afgørende vigtigt, at borgere, politikere, foreninger, forskere, kunstnere, erhvervsledere, fagforeninger m.fl. fokuserer på den langsigtede udvikling. Vi skal tale meget mere om, hvordan fremtidens Danmark kan og skal se ud. Vi skal tage bestik af de udfordringer og muligheder, som tegner sig i fremtiden, og som bliver fremtidens realiteter. De 17 verdensmål kan hjælpe os med at drøfte dette, og de kan benyttes til at tegne billeder af et andet fremtidens Danmark. Et nyt bæredygtigt samfund.

2322-013

Sproget får det glatte lagen! Faste vendinger i forandring

TID: 12/11, 1 søndag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVERSISER: Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder

Amalie fra Paradise Hotel gør det meget. Journalister og politikere gør det en del, og selv den ikke helt unge generation gør det indimellem. Vi ændrer konstant en lille smule på de faste vendinger. Nogle mere bevidst end andre. Vi skal se på danskeres kultur i forandring og på, hvordan vi hele tiden sikrer, at ordsprog og talemåder passer til den tid, vi skal bruge dem i. Vi skal se på tekst- og billedeksempler med både talesprogets og skriftsprogets spidsfindigheder. Alle kan finde eksempler, der enten styrker smilenes størrelse eller får mavesyren til at skumme. "Verden er af lava". Eller hvad siger du?

Det er sjovt at blive klogere på Folkeuniversitetet. Og hyggeligt! Husk, at I også kan hygge jer over en kop kaffe i kantinen på Campus Emdrup.

2322-380

Krig og kriminalitet i cyberspace – er vores sikkerhed truet?

— **TID:** 15/11, 1 onsdag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Jens Myrup Pedersen, professor i cybersikkerhed, Aalborg Universitet

Kriminalitet bliver i stigende grad begået fra bag en computerskærm. Få indblik i den aktuelle situation på cybersikkerhedsområdet med særligt fokus på udviklingen inden for profit-motiveret cyberkriminalitet og mere strategisk drevet aktivitet fra fremmede magter. Vi kommer til at gå i dybden med, hvordan forskellige aktører arbejder og tænker med udgangspunkt i forskellige motivationer, kapabiliteter og ressourcer. Alt dette sættes i perspektiv med udgangspunkt i aktuelle trends og cases, der munder ud i et forsøg på at besvare spørgsmålet: Er vores sikkerhed truet? Og hvad i alverden kan vi gøre som individer, virksomheder og samfund?

2322-219

Fra Jugoslavien til Vestbalkan

— **TID:** 22/11, 3 onsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Zlatko Jovanovic, ph.d. i historie, seniorprojektleder og analytiker, DEO

Få historien om Jugoslavien fra 1980'erne og frem til i dag. Forelæsningsrækken sætter fokus på både årsagerne til og konsekvenserne af landets sammenbrud og ser på de aktuelle udfordringer i dets efterfølgerstater. Vi starter i 1980'erne, hvor det multi-etniske Jugoslavien gik igennem en økonomisk, social og politisk krise. Dernæst gennemgår vi krigen i 1990'erne og start-2000'erne og ser på deres økonomiske, sociale og politiske konsekvenser, og vi retter blikket mod opbygning af nye nationalstater og de problemer, denne proces skabte i hver af de syv nye stater. Vi dykker afslutningsvis ned i de aktuelle udfordringer i landene og ser bl.a. på deres nuværende forhold til hinanden og mulighed for EU-medlemskab.

22/11: Jugoslaviens sammenbrud

29/11: Nationsbygning i de tidligere jugoslaviske lande

06/12: På vej mod EU?

2322-011

Drab i Danmark

— **TID:** 25/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Drab fascinerer os. Vi stifter bekendtskab med mordere og deres ofre overalt – i film, bøger, true crime-podcasts og ikke mindst i nyhederne, hvor virkelighedens forbrydelser præsenteres for os dagligt. Men hvor godt kender vi egentlig til behandlingen af denne uhyggelige forbrydelse – drabet – som uheldigvis bliver begået hver evig eneste dag mange steder i verden? Ekspertene stiller skarpt på en hverdag med lægelige undersøgelser af drabs ofre og gerningsmænd og på straffesagen, som naturligt følger en drabsforbrydelse. De procedurer, der i dag kendetegner et drab og den efterfølgende drabssag, har set meget forskellige ud gennem historien. Hvordan har drabet som fænomen udviklet sig? Bliv klogere på, hvordan drabet som forbrydelse håndteres inden for retsmedicin, jura og i et historisk perspektiv.

10.00: Retsmedicinen og drab. Asser Hedegård Thomsen, ph.d. og speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet

12.30: Straffesagen. Nicolaj Sivan Holst, lektor i jura, Aarhus Universitet

14.30: Hvem gjorde det og hvorfor? Drab i et historisk perspektiv. Frederik Strand, museumsleder, Politimuseet

2322-284

Populisme og udviklingen af nye politiske kulturer

— **TID:** 25/11, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00
PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.

Er populisme afmægtige borgeres desperate oprør mod en ustyrlig verden? Eller er det ekstreme politikeres forsøg på at få del i magten på tværs af demokratiske spilleregler og flertalsdannelser? Er det et folkeligt oprør fra neden eller et magtgreb fra oven? Det er nogle af de centrale spørgsmål, der bliver taget op til behandling på denne temadag om populisme.

10.00: Populistiske medborgere i Danmark. Johannes Andersen, lektor emeritus i politik og administration, Aalborg Universitet

11.15: Højrepopulistiske partier i Europa. Susi Meret, lektor i politik og samfund, Aalborg Universitet

13.00: Begreber og muligheder for at analysere og begribe populisme. Allan Dreyer Hansen, lektor i politik og administration, Roskilde Universitet

14.15: Fælles drøftelse og spørgsmål fra publikum

Gå på Folkeuniversitetet
i dagtimerne

2322-271

Blockchain business og den reelle værdi af kryptovaluta

TID: 29/11, 1 onsdag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISER: Jan Damsgaard, cand.scient. i datalogi, ph.d. og professor på Institut for Digitalisering på CBS

Blockchain og kryptovaluta er omdrejningspunktet for talrige diskussioner. Er kryptovaluta ikke bare verdens største pyramidespil, og er blockchain virkelig så forskellig fra øvrige databaseteknologier? I denne forelæsning ser vi på, hvordan blockchain er internettets bogholderi og kryptovaluta smøremidlet til at drive bogholderiet. Derudover beskrives det, at man ved hjælp af blockchain-teknologien kan afsløre, om noget er ægte/autentisk, og at man kan spore hele forsyningskæder og fx også afsløre 'grønvaske' – dvs. at nogle gør sig mere 'miljølækre', end de i virkeligheden er. Til at binde det hele sammen er kryptovaluta nødvendig, men hvad er egentlig den reelle grundværdi af kryptovaluta? Og hvordan udfordrer blockchain internet-giganternes dominans?

2322-312

INTERPOL og internationalt politisamarbejde gennem 100 år

TID: 12/12, 1 tirsdag, kl. 17.30-20.15

PRIS: 275 kr., studerende 175 kr.

UNDERVERISER: Frode Ziebell Olsen, tidl. kriminalinspektør og forfatter

Den internationale politiorganisation INTERPOL så dagens lys den 7. september 1923 og markerer sit 100-års jubilæum i 2023 som en af verdens ældste globale organisationer med tilslutning fra 195 medlemslande. Hvad er forudsætningerne for internationalt politisamarbejde, hvilke principper og retsgrundlag hviler det på, hvad består det af i praksis, og hvilke fordele, ulemper og udfordringer rummer det? Gennem en lang række sagseksempler skal vi se, hvordan opklaring af kriminalitet er blevet påvirket af globale strømninger i samfundsudviklingen fra afslutningen af 1. verdenskrig til vor tid, hvor alvorlige og organiserede forbrydelser, cyberkriminalitet og terror er mere grænseoverskridende end nogensinde.

2322-345

Fra Atatürk til Erdoğan – den tyrkiske republik gennem 100 år

TID: 14/12, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISER: Mathias Findalen, historiker og forfatter

Efteråret 2023 markerer 100-året for dannelsen af den tyrkiske republik. Vi kigger nærmere på Det Osmanniske Riges sammenbrud og fødslen af det moderne Tyrkiet under ledelse af landsfaderen Mustafa Kemal Atatürk. Han indførte gennemgribende reformer af samfundet med udgangspunkt i statsideologien 'kemalismen'. Efterfølgende sætter vi fokus på Recep Tayyip Erdoğans styre de seneste 20 år og hans udvikling fra reformvenlig premierminister til egenrådig præsident, der i dag splitter den tyrkiske befolkning.

2412-090

Hvor er Kina på vej hen?

TID: 15/1, 5 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Med Kinas nye storpolitiske vægt og økonomiske betydning har vores syn på landet forandret sig radikalt. Fascinationen af Kina som et økonomisk vidunder er blevet erstattet af bekymringer om Kinas globale magtudøvelse. Samtidig sker der mange forandringer i Kina under præsident Xi Jinping. Der er lanceret en ny udenrigspolitik, der føres stadig stærkere kontrol med civilsamfundet, kulturlivet og medierne, og der gennemføres økonomiske reformer med fokus på digital innovation og grøn teknologi. Kom og hør mere om landet, der igen er på vej i en ny retning. Hvordan påvirker det os i Danmark og resten af verden?

15/01: Udenrigspolitik og diplomati. Mette Thunø, lektor i kinastudier, Aarhus Universitet

22/01: Sikkerhedspolitik. Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet

29/01: Økonomi og politik. Kjeld Erik Brødsgaard, professor i kinastudier, Copenhagen Business School

05/02: Teknologi og innovation. Casper Wichmann, MA i kinastudier og general manager, Think China, Københavns Universitet

12/02: Klima, grøn omstilling og bæredygtighed. Jørgen Delman, professor i kinastudier, Københavns Universitet

2412-093

Dansk økonomis udfordringer

TID: 15/1, 5 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Dansk økonomi kom nogenlunde helskindet igennem COVID-19-pandemien – bedre end de fleste af de lande, vi sædvanligvis sammenligner os med. Det kræver en forklaring. Men udfordringerne for samfundsøkonomien i fremtiden er dog ikke blevet mindre. Regeringens politiske ambition er fortsat at skabe høj økonomisk vækst gennem arbejdsmarkedsreformer, sikre en bæredygtig udvikling, ændre uddannelsernes struktur, øge militæruddgifterne og reducere skattetrykket. Forelæsningsrækken sætter et samlet fokus på denne stribe af krav til samfundsøkonomien vurderet i forhold til råderummet i dansk økonomi.

15/01: Fra velfærdsstat til konkurrencestat. Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet

22/01: I hvilken grad er konkurrencestaten udfordret? Ove Kaj Pedersen, dr.phil., professor emeritus i komparativ politisk økonomi, Copenhagen Business School

29/01: En bæredygtig stat. Er det muligt? Lars Josephsen, cand. scient., master of public policy

05/02: Arbejdsmarkeds-, uddannelses- og fordelingspolitik – hvordan hænger det sammen? Lars Andersen, direktør, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

12/02: Hvad bestemmer råderummet i dansk økonomi, og er det tilstrækkeligt? Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet

2412-125

Alt hvad du bør vide om dansk politik

— **TID:** 16/1, 7 tirsdage, kl. 17:15-19:00. Ingen undervisning 6/2 og 13/2
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

På Christiansborg går bølgerne ofte højt, når der skal prioriteres mellem forskellige politikområder. Vi er vidner til brugen af modstridende tal, store løfter og tv-debatter, hvor der skrues op for dramatikken. Det kan til tider være svært at gennemskue, hvad prioriteringerne vil betyde for os som borgere. Kan vi se frem til skattelettelser, flere varme hænder i sundhedsvæsenet eller en mere ambitiøs klimapolitik? Hvor skal penge komme fra? Og på bekostning af hvad? Bliv klogere på de politiske områder, når landets dygtigste forskere tager dig med ind bag de tykke mure på Christiansborg og hele vejen rundt i dansk politik i nyere tid.

- 16/01: Indledningsforelæsning. Nogle træk ved udviklingen i dansk politik efter 1973.** Flemming Juul Christiansen, cand.scient. pol., ph.d., lektor, Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv, Roskilde Universitet
- 23/01: Udenrigspolitik.** Anders Wivel, professor i international politik, Institut for Statskundskab, Københavns Universitet
- 30/01: Indvandring og integration.** Liv Bjerre, adjunkt i statskundskab, Aarhus Universitet
- 20/02: Klima.** Peter Birch Sørensen, professor i økonomi, Københavns Universitet
- 27/02: Økonomi.** Torben M. Andersen, professor i nationaløkonomi, Aarhus Universitet
- 05/03: Sundhed.** Lars Thorup Larsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 12/03: Udviklingspolitik.** Anne Mette Kjær, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

2412-147

Rejsen til Europa – før og efter Ukraine

— **TID:** 16/1, 3 tirsdage, kl. 19:30-21:15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Migration er et af de hedeste politiske emner i Europa. Der er stor velvilje i befolkningerne over for ukrainerne. Men der er fortsat en udbredt frygt for, at migration fra Afrika, Mellemøsten og Asien underminerer EU-landenes sammenhængskraft og dræner offentlige kasser. Omvendt efterlyser erhvervslivet indvandring i en tid med dalende befolkningstal og økonomisk vækst. Der ønskes øget grænsekontrol, men samtidig advares der om overtrædelser af menneskerettigheder, og der ønskes uforbeholden solidaritet med ukrainerne. Dilemmaerne er til at få øje på. Hvad er årsagerne til migrationen? Hvordan ser man i det politiske landskab på udfordringerne og mulighederne? Og hvor er vi på vej hen?

- 16/01: Indvandring til Danmark i et historisk perspektiv.** Garbi Schmidt, professor i kultur- og sprogmødestudier, Roskilde Universitet
- 23/01: Årsager til migration.** Niels Boel, cand.mag., forfatter og journalist
- 30/01: Et nyt 2015? Ukraine, Afghanistan og Syrien.** Carsten Jensen, ph.d. i statskundskab

2412-048

Tænkepauser om samfundet

— **TID:** 17/1, 6 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

'Tænkepause'-serien er et fantastisk koncept udviklet af Aarhus Universitetsforlag. Over 60 sider udfolder en ekspert sig veloplagt om et af tidens mest påtrængende emner, og du har nu mulighed for at høre stoffet formidlet af forfatterne selv. Kom med til seks spændende aftener, når vi inviterer en række dygtige forskere til at holde en forelæsning på baggrund af deres 'Tænkepause'. Alle de udvalgte har det til fælles, at de gør os klogere på store spørgsmål om vores samfund.

- 17/01: Lobbyisme.** Peter Munk Christiansen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 24/01: Sundhed.** Lars Thorup Larsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 31/01: Nationalitet.** Michael Böss, lektor emeritus i engelsk, Aarhus Universitet
- 07/02: Terror.** Carsten Bagge Laustsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 14/02: Valg.** Jørgen Elklit, professor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 21/02: Krig.** Gorm Harste, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

2412-148

Den sociologiske arv

— **TID:** 17/1, 7 onsdage, kl. 19:30-21:15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.
UNDERVISER: Lars Bo Kaspersen, professor i statskundskab, Copenhagen Business School

Hvad lærte vi af de store samfundstænkere? Hvilke spørgsmål rejste de, hvilke spørgsmål besvarede de, og hvad står tilbage? Hvilke begreber og metoder har vi fået med os, og i hvilken udstrækning kan de hjælpe os til at forstå den globale verden i begyndelsen af det 21. århundrede? Denne forelæsningsrække vil gennemgå centrale aspekter af en række klassiske og nyere sociologiske tænkere. Vi vil studere deres indsigtsfulde bidrag til at forstå og løse centrale samfundsmæssige problemer.

- 17/01: Karl Marx**
- 24/01: Émile Durkheim**
- 31/01: Max Weber**
- 07/02: Norbert Elias**
- 14/02: Pierre Bourdieu**
- 21/02: Anthony Giddens**
- 28/02: De nye tyske tænkere (Hartmut Rosa, Andreas Reckwitz og Axel Honneth)**

2412-172

Indblik i Europa

TID: 17/1, 7 onsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Hvor godt kender du de enkelte lande i Europa? Hvad er der sket i Storbritannien efter Brexit? Hvilken rolle spiller mafiaen i dagens Italien? Kan Frankrig forene en plads i et nyt Europa med sin gamle forestilling om unik fransk 'grandeur'? Hvordan står det til i de 'nye' lande i Central- og Østeuropa? Og kan Tyskland redde det europæiske projekt uden at gå på kompromis med sin egen befolkning? Tag med på en rejse gennem Europa, og få indblik i landenes nyere historie og aktuelle virkelighed.

- 17/01: Tyskland.** Moritz Schramm, lektor i tysk historie og kultur, Syddansk Universitet
- 24/01: Storbritannien.** Ole Helmersen, lektor i engelsk, Copenhagen Business School
- 31/01: Frankrig.** Henrik Prebensen, seniorforsker i fransk, Københavns Universitet
- 07/02: Italien.** Gert Sørensen, seniorforsker med fokus på italiensk historie og kultur, Københavns Universitet
- 14/02: Tyrkiet.** Mathias Findalen, historiker og forfatter
- 21/02: Spanien.** Svend Christian Rybner, forfatter og historiker
- 28/02: Østeuropa.** Peter Bugge, lektor i centraleuropastudier, Aarhus Universitet

2412-150

Aktuelle udfordringer for verdens store aktører

TID: 18/1, 7 torsdage kl. 19.45-21.30
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Verdens store aktører står over for enorme udfordringer. I USA er det politiske klima polariseret, mens man på den internationale scene udfordres af Kina. For EU har krigen i Ukraine sat skub i udviklingen af en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, mens fattigdomsbekæmpelse og bæredygtig udvikling er et vigtigt fokuspunkt. I Brasilien er demokratiet under pres, og uligheden stigende. Saudi-Arabien er en magtfaktor i Mellem-østen, men gennemgår en intern forandringsproces. I Mali kæmper man med islamisk terrorisme. Tyrkiet er et centralt NATO-land, men har en svag økonomi, mens præsident Erdoğan's styre splitter befolkningen. Forskere fra Dansk Institut for Internationale Studier giver et aktuelt indblik.

- 18/01: USA.** Rasmus Sinding Søndergaard, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 25/01: Tyrkiet.** Jakob Lindgaard, senioranalytiker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 01/02: Saudi-Arabien.** Fannie Agerschou-Madsen, ph.d.-studerende, Dansk Institut for Internationale Studier
- 08/02: EU.** Christine Nissen, forsker, Dansk Institut for Internationale Studier, og Sarah Kristine Poppelkvist Johansen, ph.d.-studerende, Dansk Institut for Internationale Studier
- 15/02: Kina (på letforståeligt engelsk).** Yang Jiang, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 22/02: Mali.** Signe Marie Cold-Ravnkilde, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 29/02: Brasilien.** Marie Kolling, postdoc ved Dansk Institut for Internationale Studier

2412-223

Demokrati på afveje

TID: 21/2, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

I mange lande, hvor man ellers har anset demokratiet som mere eller mindre rodfæstet, ser man tendenser, hvor helt fundamentale demokratiske spilleregler, såsom frie valg, uafhængige domstole, pluralisme og ytrings- og pressefrihed, tilsidesættes. I Ungarn har Viktor Orbán indskrænket befolkningens demokratiske rettigheder. Indien under Modi undertrykker religiøse minoriteter, og ytringsfriheden knægtes. I Brasilien har Lula genvundet magten, men udfordres af anti-demokratiske kræfter på den yderste højrefløj. Demokratierne er her og mange andre steder på afveje. Få et bredt blik over udfordringerne.

- 21/02: Ungarn.** Vibe Termansen, cand.mag. i historie og journalist
- 28/02: Indien.** Jørgen Dige Pedersen, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 06/03: Israel.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 13/03: Tunesien.** Rikke Hostrup Haugbølle, ph.d., selvstændig forsker og forfatter
- 20/03: Brasilien.** Marie Kolling, seniorforsker ved Dansk Institut for Internationale Studier

2412-152

Religion, ret og samfund

TID: 28/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Niels Valdemar Vinding, lektor i islamiske studier, Københavns Universitet

Nationale og internationale sociale og religiøse forandringer har skabt nye sociale, politiske og juridiske udfordringer relateret til religion. Der har været en tydelig vækst i love og regler, som gælder for både folkekirke og trossamfund i Danmark, fx i forhold til omskæring og sjælesorg, tørklæder og helligdage. Vi har også set sammenstød mellem ytringsfrihed og religion. Religion er på godt og ondt blevet noget, vi alle sammen skal forholde os til på tværs af alle samfundssektorer. I løbet af dagen følger vi udfordringerne fra det helt nære møde i hverdagen til de lokale konflikter på tværs af fx trossamfund, kommuner og boligområder. Til sidst ser vi i helikopterperspektiv på religionspolitik, lovgivning og domstole, og endelig slutter vi med et blik på fremtiden.

Tilmeld dig på fuau.dk

FIND HOLDET PÅ FUAU.DK, OG BETAL MED KORT ELLER MOBILEPAY

2412-038

Silkevejen – dengang og i dag

TID: 24/2, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

Helt fra oldtiden og frem til det 15. århundrede var Silkevejen hovedfærdselsåren mellem Europa og Asien. På trods af, at regionen har spillet en nøglerolle i verdenshistorien, har den længe været overset. Men med Sovjetunionens sammenbrud og en åbning af de centralasiatiske tidligere Sovjetrepublikker, samt Kinas planer om en ny silkevej, har regionen fået fornyet opmærksomhed. Kina har nemlig store udenrigspolitiske ambitioner langs den gamle Silkevej og langt ud over denne med et globalt net af silkeveje. Få en introduktion til Silkevejens historie og religion, og bliv klogere på præsident Xi Jinpings ambitiøse planer i dag. Efter forelæsningsne kan du høre mere om rejser til landene langs den traditionelle Silkevej med rejsebureauet Viktors Farmor.

- 10.00: Silkevejens historie og religion.**
Gert Lyng Sørensén, journalist med diplom i udenrigspolitik
- 12.30: 'Belt and Road Initiative'. Kinas nye silkeveje.** Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

2412-111

Thomas Piketty og den økonomiske ulighed

TID: 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Rune Møller Stahl, adjunkt ved Centre for Business and Development Studies, Copenhagen Business School

I lang tid blev ulighed betragtet som et overstået problem i vores del af verden. Men det seneste årti er det økonomiske rykket ind som et helt centralt emne i den politiske debat. Den mest centrale figur i denne udvikling er den franske økonom Thomas Piketty. Foredraget gennemgår Pikettys ambitiøse forsøg på at skabe en forståelse af det globale samspil mellem økonomisk og politisk magt, der har præget ulighedens historie gennem de seneste 200-300 år, og diskuterer, hvorfor Pikettys forskning har fået så stor gennemslagskraft i vores tid.

2412-145

Hvor er verden på vej hen? Mød Clement Kjersgaard

TID: 19/3, 1 tirsdag, kl. 19.45-21.30
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Clement Behrendt Kjersgaard, journalist, tv-vært og udgiver af RÆSON og ÆRA

Verden har i den grad været i røre de seneste år. COVID-19, krig i Ukraine, energi- og forsyningskrise og klimaforandringer. Fortsæt selv listen. Analysen fra Clement Kjersgaard er så enkel, som den er rig på konsekvenser og paradokser: Demokratiet er i krise – og den gamle elite har stadig ikke forstået omfanget af udfordringerne. Samtidig med, at politikerne i Vestens hovedstæder er travlt optaget af deres hjemlige stridigheder, tegner der sig nye magtbalancer og problemer, der truer med at undergrave demokratiet, som vi kender det. Deltagere på Folkeuniversitetet kan få rabat på magasinet RÆSON. Se mere på holdsiden på fuau.dk.

2412-112

Hvor er sundheds- væsenet på vej hen?

TID: 20/3, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Kjeld Møller Pedersen, professor i sundhedsøkonomi- og politik, Syddansk Universitet

Sundhedsvæsenet er altid til debat. Reform, økonomi og skandaler leverer løbende stof til politisk og offentlig diskussion. Få et overblik og en vurdering af de aktuelle sundhedspolitiske problemstillinger og deres mulige løsningsforslag. Mens regeringen igen står klar til at reformere sundhedsvæsenet, presser mange spørgsmål sig på. Hvad skyldes manglen på sygeplejersker, og findes der hurtige løsninger eller kun lange seje træk? Har udviklingen af supersygehusene forømt udviklingen af det nære sundhedsvæsen? Kan det nære sundhedsvæsen være løsningen på det stigende antal kroniske patienter? Hvad er status på de store sygehusbyggeriers tidsplaner og budgetter? Hvad betyder en aldrende befolkning og nye, men dyre behandlinger for offentlige sundhedsudgifter? Hvordan prioriteres der i de forskellige råd? Er regionerne holdbare, og findes der bedre alternativer? Kom og hør, hvor sundhedsvæsenet er på vej hen.

2412-045

Island

TID: 2/4, 4 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Island fascinerer med sine vulkaner, sine blodige sagaer og sin storslåede natur. Både Islands samfund, natur, kultur og historie gør stort indtryk på alle, der kommer i berøring med øen ude i det barske Atlanterhav. Island er den helt rette blanding af tradition og forandring. Hvordan er Island opstået, og hvorfor er Island et helt specielt sted på Jorden? Hvordan afspejler landets udvikling sig i moderne forfattere som Hallgrímur Helgason, Sjórn og Jón Kalman Stefánsson? Hvad er det, der er så særligt ved Islands natur og fugleliv? Få svar på disse og mange andre spørgsmål, og kom ind under huden på øen mod nord.

- 02/04: Island dengang og i dag. Fra vikinger til pengespekulanter.** Torben Rasmussen, litteraturhistoriker, forfatter og direktør, Team Island
- 09/04: Islands politiske og økonomiske forhold.** Torben Rasmussen, litteraturhistoriker, forfatter og direktør, Team Island
- 16/04: Islands natur og fugle.** Ib Krag Petersen, seniorrådgiver, Aarhus Universitet
- 23/04: Nyere islandsk litteratur.** Kim Lembek, cand.mag. i dansk og islandsk

2412-002

Det danske sprog – udvikling eller afvikling?

TID: 21/5, 1 tirsdag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Sabine Kirchmeier-Andersen, ph.d. og tidligere direktør for Dansk Sprognævn

Er sproget under udvikling eller afvikling? Vores sprog forandrer sig med tiden. Måske i dag en smule hurtigere end i gamle dage. Vi studser over nye engelske gloser, falder over udtryk, der ændrer betydning, og rynker panden over ord, der staves anderledes, end man er vant til. Hvordan opstår disse forandringer, hvad betyder de for vores sprog, og hvad er sproget i grunden for en størrelse? Hvordan påvirkes sproget af udviklingen i verden, i vores samfund og i de nye kommunikationsformer? Kan det ende med, at dansk forsvinder, eller at vi til sidst ikke kan forstå hinanden? Få svarene – godt krydret med eksempler på mulighederne og umulighederne i vores sprog.

Vov at vide! Et kig ind i forskningens forunderlige verden

Vær med i efteråret, når det traditionsrige Vov at vide! præsenterer nogle af landets mest excellente forskere. På én aften vil du komme vidt omkring i den fascinerende forskning, når forskerne fortæller om deres originale projekter. Læs mere på de følgende sider.

DANMARKS FRIE
FORSKNINGSFOND

Danmarks Frie Forskningsfond

Originale forskningsidéer er med til at skabe ny viden og er fundamentet for fremtidens samfund. Hvert år udvælger og støtter Danmarks Frie Forskningsfond nogle af de mest originale forskningsidéer. Konkurrencen om midlerne er hård, og Sapere Aude-forskningsledere er blandt de bedste, som får bevilling til deres projekter til gavn for samfundet som helhed.

Mød fire Sapere Aude-forskningsledere, som hver især udøver banebrydende forskning.

Velfærdssamfundet står i en omsorgskrise. Vi skal alle indstille os på at spille en mere aktiv rolle i omsorgen for befolkningens ældste – og yngste. Derfor undersøger Line Hillersdal lige nu, hvordan familier, frivillige og velfærdsprofessionelle på tværs af generationer håndterer hverdagens omsorgsopgaver.

Der er stadig meget, vi ikke ved om de grønlandske gletsjere. Anders Anker Bjørk forsker i, hvad der sker, når gletsjerne smelter frem for at kælve isbjerge. Gennem forbedrede computermodeller kan vi forudsige gletsjernes reaktioner på klimaændringer, og hvor meget verdenshavene stiger i fremtiden.

Selvom vores celler er ganske vel-studerede, er der stadig mekanismer, vi ikke kender til bunds. Katrine Schjoldager undersøger sukkerstof-fers rolle i regulering af receptorer i cellernes funktion. Får vi en bedre forståelse for deres betydning, kan vi blive klogere på sygdomme som nyresvigt og Alzheimers.

Margit Anne Petersen vil i sit forskningsprojekt undersøge, hvilken rolle alkohol og beruselse spiller for de unge – særligt i seksuelle relationer og ift. køn og seksualitet. Hvilken betydning har de sociale medier og forældrenes håndtering? Og hvordan bruger de unge alkohol til at udvikle deres seksuelle selv?

Vov at vide! Et kig ind i forskningens forunderlige verden

— **TID:** 15/11, 1 onsdag, kl. 19.00-21.05

PRIS: 50 kr. inkl. et glas vin i pausen

STED: AU Campus Emdrup, Festsalen, bygning A, Tuborgvej 164, 2400 København NV

Sapere Aude! "Hav mod til at bruge din egen forstand!" Sådan lyder en af oplysningstidens mest kendte sætninger formuleret af Immanuel Kant i 1783. Denne aften kigger vi dog ud i fremtiden, når nogle af Danmarks bedste forskere præsenterer den nyeste forskning – Vov at vide! Hvert år støtter Danmarks Frie Forskningsfond forskere, der står bag de mest originale og banebrydende idéer. Vi har samlet et hold af disse forskere denne aften. Vi får et unikt indblik i menneskene bag tankerne og laver nedslag i en række vigtige spørgsmål inden for forskningens forunderlige verden i dag.

PROGRAM FOR AFTENEN:

- 19.00:** **Velkomst** ved Danmarks Frie Forskningsfond og Line Friis Frederiksen, biolog og videnskabsjournalist
- 19.05:** **Hverdagens omsorgskriser og -arrangementer – i et intergenerationalt perspektiv.** Line Hillersdal, docent på Sygeplejerske- og Ernæringsuddannelserne, Københavns Professionshøjskole
- 19.20:** **Fra kælvning til afsmeltning – grønlandske gletsjere i forandring.** Anders Anker Bjørk, tenure track-adjunkt i geografi, Københavns Universitet
- 19.35:** **Forskersamtale.** Line Friis Frederiksen i samtale med Line Hillersdal og Anders Anker Bjørk
- 19.55:** **Pause med vin**
- 20.15:** **Sukkerstoffers betydning for sundhed og sygdom i vores celler.** Katrine Schjoldager, lektor i glykobiologi, Københavns Universitet
- 20.30:** **Alkohol og sex – hvad betyder unges alkoholkultur for deres sociale relationer?** Margit Anne Petersen, lektor, Center for Rusmiddelforskning, Aarhus Universitet
- 20.45:** **Forskersamtale.** Line Friis Frederiksen i samtale med Katrine Schjoldager og Margit Anne Petersen
- 21.05:** **Tak for i aften**

Danmarks Frie Forskningsfond

- Støtter forskning inden for alle videnskabelige hovedområder
- Består af 75 rådsmedlemmer og 9 bestyrelsesmedlemmer, som alle er udpeget på baggrund af deres høje faglige viden og kompetence
- Uddeler hvert år ca. 1,5 mia. kr. til forskning
- Har hjemmesiden: dff.dk
- Er aktiv på: [!\[\]\(564903337f30b845a5f6979939a95fe6_img.jpg\) \[LinkedIn\]\(#\)](#)

**DANMARKS FRIE
FORSKNINGSFOND**

Arbejdsliv, ledelse & kommunikation

2322-221

Den retoriske værktøjskasse

TID: 4/9, 6 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

De fleste kender det. Argumenterne snubler over hinanden, og ordene kommer ikke ud over rampen. Formidlingens kunst er mere end overlevering af viden. For hvordan mestrer man formidling, der fænger? Bliv klogere på alt fra kropssprogets indflydelse på kommunikationen til den gode argumentations grundtrin, når vi åbner op for en værktøjskasse fuld af retoriske hjælpemidler. Vi sætter fokus på, hvad forberedelse gør for din præsentation, hvordan din tekst bliver levende, stemmeføring i mundtlige præsentationer og fortællinger, der gør en forskel. Få et grundigt indblik i kommunikationens forskellige facetter og en række konkrete redskaber til at blive en bedre kommunikator.

- 04/09: Introduktion til retorikkens verden.** Ida Borch, kommunikationsrådgiver, Orator, og ekstern lektor i kommunikation, Copenhagen Business School
- 11/09: Retorisk argumentation.** Ida Borch, kommunikationsrådgiver, Orator, og ekstern lektor i kommunikation, Copenhagen Business School
- 18/09: Forberedelse, der fremmer dit nærvær.** Nikolaj Ottosen-Støtt, chefredor, partner og medejer, Retorikfirmaet
- 25/09: Kropssprogets betydning – om præsentation, stemmebrug og nervøsitet.** Nikolaj Ottosen-Støtt, chefredor, partner og medejer, Retorikfirmaet
- 02/10: Skriv levende – brug sproget.** Mikkel Hvid, journalist, cand. mag. i dansk
- 09/10: Fortællinger, der gør en forskel.** Hanne Smith Pedersen, cand. mag. i retorik og musik, ekstern lektor, Københavns Universitet

2322-229

Ledelsespsykologi

TID: 5/9, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

De konkrete udfordringer, som organisationer står over for i en stadig mere globaliseret verden, kalder på nye forståelser af ledelse. Bliv introduceret for den nyeste forskning inden for ledelsespsykologien, hvor ledelse handler om processer og opgaver, snarere end frontfigurer og kontrol. Ifølge ledelsespsykologien bør vi vende blikket fra lederen som person og kigge nærmere på ledelse som sociale processer, der findes i vores organisationer, i vores arbejdsliv og i alle de andre sammenhænge, hvor vi lever vores liv. En sådan tilgang kan bidrage med væsentlige indsigter i de udfordringer, ledere står over for i en mangfoldig og hyperkompleks verden. Forelæsningsrækken stiller skarpt på nogle specifikke temaer, som er centrale for nutidens ledere.

- 05/09: Ledelse og coaching.** Jens Møller, senior HR and management consultant
- 12/09: Ledelse og bæredygtighed.** Nicoline Olesen, partner og strategisk rådgiver, Märk
- 19/09: Ledelse af psykisk arbejdsmiljø og trivsel.** Tage Søndergård Kristensen, professor emeritus, selvstændig konsulent og forsker, Task-Consult, Gilleleje
- 26/09: Ledelsesevaluering: Skab udvikling på baggrund af data.** Stephanie Bäckström, cand.psych. og director i Ennova
- 03/10: Ledelse af motivation.** Guri Hanstvedt, cand.soc. i politisk kommunikation og ledelse, ledelseskonsulent, Ennova

2322-331

Hjælp, jeg er leder!

— **TID:** 12/9, 1 tirsdag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Camilla Raymond, cand.psych. og organisationspsykolog

Er du leder? Så har du måske også af og til lyst til at råbe: "Hjælp!". For nogle gange er ledelsesopgaven både svær og dilemmafyldt, og når løsningerne ikke ligger lige for, kan tvivlen dukke op. Heldigvis kan du gøre tvivlen til din hjælper, for uanset hvad, så er opgaven din. Det kræver mod at række ud, tage chancer og lære af sine fejl. Få belyst nogle af de typiske udfordringer og problemstillinger, som ledere møder i deres hverdag. Der ses på, hvad det vil sige at være leder, og hvordan man tager rollen på sig. Du får også viden om, hvad du kan gøre, for at tage rollen på dig og forløse de drømme, der fik dig til at blive leder, hvad enten du lige er sprunget ud i ledergerningen eller har mange års erfaring.

2322-122

Pausen under pres – pausens betydning for hjernen, læring og trivsel

— **TID:** 30/9, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISERE: Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet, og Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

Pausen er under pres. Vi halser gennem livet uden virkelig at stoppe op. Vi bliver stressede og syge, vi lærer og arbejder dårligere – hele vores kognitive potentiale lider under dette evige jag. Vi bilder os ganske vist ind, at vi stopper op og giver plads til os selv, men gør vi nu også det? Denne dag vil vi se nærmere på vores kognitive funktioner og vores læring. Vi vil behandle konsekvenserne af den pauseløse hverdag. Og først og sidst: Vi vil tage fat i den ægte pause, hjernepausen, og dens betydning for vores dagligdag og tankevirksomhed.

2322-232

Styrk vovemod, virkelyst og handlekraft gennem dialog – den professionelle samtale med Søren Kierkegaard som guide

— **TID:** 30/9, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Pia Orloff Houmark, chefkonsulent i ledelse og organisation, Center for HR og Uddannelse, Region Hovedstaden

Denne dag vil du stifte bekendtskab med 'Den Kierkegaardske GPS', som er en samtaleguide, der inviterer til dialog om det væsentlige, og som rent praktisk viser vej gennem samtaleens mange mulige landskaber. Hvad enten du er leder, coach, vejleder eller noget fjerde, får du som dialogholder inspiration til, hvordan du kan bidrage til en stærkere fornemmelse af eksistentielle værdier, til at styrke vovemod, virkelyst og handlekraft i organisationen. Målet med denne tilgang til samtaler er, at du som dialogholder opbygger et bevidst repertoire af spørge-, lytte- og refleksionsmåder, som sætter dig i stand til at hjælpe dialogpartneren til at komme i dybere kontakt med dét, der virkelig betyder noget i vedkommendes (arbejds)liv.

2322-070

Ledelse med mening og identitet

— **TID:** 4/10, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Leif Lyder Jensen, ledelseskonsulent, Lean, Life & Leadership

Nutidens ledelsesform er i de fleste organisationer styret af budgetter, måltal og standarder, hvilket mange unge medarbejdere opfatter som begrænsende for deres muligheder og udvikling. Desuden har du måske oplevet, at dine unge medarbejdere stiller krav om 'ubegrænsede' muligheder, selvom du nok mener, at de stadig mangler noget på kompetencer og erfaring. Kom og hør baggrunden for, at de unge efterspørger 'ubegrænset' fleksibilitet samt søger fuld fokus på egen involvering og udvikling, og hvordan mening og identitet i fremtiden er nøglen til at skabe ansvarlighed og fokus hos de unge medarbejdere. Få forståelse for og inspiration til at anskue ledelse på en måde, der er drevet af den seneste samfundsudvikling.

2322-257

Forståelsesbaseret ledelse – meningsfulde perspektiver

— **TID:** 23/10, 1 mandag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Michael Nørager, ph.d. og lektor i innovation og forandringsledelse, Aarhus Universitet

Antallet og omfanget af globale kriser er stigende, og disse kriser har i omfang, hastighed og sammenhæng ramt os med en styrke, som kalder på radikalt nye metoder til at finde brugbare løsninger. Forelæsningsen starter med at kortlægge veje til en bedre forståelse af dig selv og af, hvad der giver mening i dit liv. Derfra sættes der fokus på at forstå andre mennesker, og til sidst sættes det hele ind i et nyt ledelsesparadigme, der anviser veje ud af de eksisterende kriser. Du vil blive introduceret til ledelsesfilosofien 'forståelsesbaseret ledelse' og de begreber, som denne er bygget op omkring. Til sidst gives der input til de konkrete ledelsesmæssige handlinger under den forståelsesbaserede ledelsesfilosofi.

2322-268

Bæredygtig ledelse – brug de indre aspekter til at accelerere effekten

— **TID:** 24/10, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Eva Damsgaard, cand.mag. i medievidenskab og organisationsudvikling og ledelsesudviklingskonsulent, CAPIO CONSULT ApS

Ledelse af bæredygtighed er et must for organisationer i dag. De ledere, der får succes, skaber bæredygtige resultater og evner at opbygge bæredygtige arbejdspladser, også på undersiden. Men hvordan gør man i praksis? FN's verdensmål udgør en struktur, der gør det muligt og overskueligt for mange arbejdspladser at sætte bæredygtighed på dagsordenen. Og nu har en gruppe svenske forskere og konsulenter udpeget 23 Inner Development Goals til også at kunne handle på den indre bæredygtighed. Statistikker over stress, udbrændthed og mangel på motivation viser, at der er brug for det. Bliv klogere på, hvordan du konkret kan styrke den indre bæredygtighed.

2322-076

Skriv lettere end du tror

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Maria Larsen, journalist, kommunikationsrådgiver og forfatter, Mellem Linjerne

Skriver du dig frem til budskabet i din tekst? Eller har du overblik over det, inden du sætter dig til tastene? Uanset hvordan du arbejder, kan du få det lettere og sjovere med at skrive. At skrive er et håndværk, alle kan blive bedre til. Ved at blive bevidst om tre vigtige faser fra blankt papir til færdig tekst: Tænk + Skriv + Rediger, kan du komme til at skrive hurtigere og bedre. Gennem oplæg og øvelser får du indblik i de enkle og konkrete redskaber til alle faser af skriveprocessen. Dagen er relevant for alle, der gerne vil have inspiration til at skrive hurtigere, få det sjovere undervejs og skrive tekster, der fanger.

2322-036

Mere menneske, mindre management. Filosofisk inspiration til organisation og ledelse

TID: 2/11, 5 torsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVISER: Tommy Kjær Lassen, ph.d. i anvendt filosofi og ekstern lektor i viden- skabsteori, Copenhagen Business School

I en professionel og teknologisk ledelsestid, er der mere end nogensinde brug for at styrke den menneskelige side af ledelse. Fremtidens ledelse er for den, der vil være menneske først og leder næst. Få mere af dig selv med i det personlige lederskab og i dit arbejdsliv, og styrk det professionelle engagement med metoder og indsigter fra praktisk filosofi. Forløbet tager afsæt i bogen 'Filosofi for ledere' (Samfunds litteratur).

02/11: Und dig at undre dig. Sæt ord på din egen ledelses- og arbejdsfilosofi

09/11: Vær 'nogen', ikke 'noget'. Styrk dit engagement vha. Kierkegaards eksistentielle filosofi

16/11: Kend dine værdier. Træf bedre beslutninger med klassisk teori om etik

23/11: Sæt handling bag ordene. Styrk din handlekraft med Hannah Arendts originale filosofi om arbejde

30/11: Vælg dialogen. Udvikl et lederskab med mere indlevelse, nærvær og intuition

2322-375

Forandringsledelse uden forandringslede

TID: 4/11, 1 lørdag, kl. 11.00-16.00

PRIS: 545 kr., studerende 245 kr.

UNDERVISER: Hanne Jessen Krarup, advokat, ledelsesrådgiver og master i ledelses- og organisationspsykologi

Forandringer lurer konstant. De har et blakket ry og udfordrer din hverdag som leder og som medarbejder. Men hvor stammer forandringsleden fra, hvordan skal du gribe forandringsprocessen an, og hvordan agerer du som forandringsleder? På kurset kigger vi på tre indbyrdes afhængige parametre, som alle skal tilgodeses, hvis forandringsprocessen skal lykkes. Få indblik i en integrativ tilgang til forandringsledelse, der gennem både tankeværktøjer og konkrete handleværktøjer forbedrer oddsene for succesfulde forandringer betragteligt.

2322-385

Nudging og adfærdsindsigter

TID: 8/11, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Jesper Elbæk Jensen, behavioural analyst, iNudgeyou

Hvordan får man folk til at spise sundere, agere mere miljørigtigt og køre sikkert i trafikken? Forbud, fedtafgifter og fartbøder er klassiske værktøjer, men en prisstigning resulterer ikke altid i skrabt smør på brødet, og muligheden for en fartbøde får ikke alle til at løfte foden fra speederen. Nudging er et værktøj til adfærdsforandring. Et 'nudge' er et velment puf i den rigtige retning. I praksis kan det fx være farvede fodspor på gaden, der fører til en skraldespand. Bliv klogere på nudge-tilgangen til adfærdsforandring i teori og praksis, og få indblik i noget af den nyeste viden på området.

2322-233

Dialogisk ledelsesudvikling – styrk medmenneskelig dialog og kollegial sparring i ledelse

TID: 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Pia Orloff Houmark, chefkonsulent i ledelse og organisation, Center for HR og Uddannelse, Region Hovedstaden

Lær at bruge redskaber fra narrativ praksis og filosofisk dialog til at skabe inspirerende samtalerum, hvor det er trygt at reflektere over væsentlige udfordringer i arbejdet som leder. For mange ledere er det vigtigt at kunne få opbyggelig ledelseskollegial sparring og feedback på egen gøren og laden og at være tryk ved at fortælle om vanskeligheder og høre andres perspektiver herpå. Samtidig er den organisatoriske virkelighed, at det ofte kan være svært at få en vedkommende medmenneskelig dialog med sine nærmeste ledelseskolleger om deres erfaringer med det svære, det, der bøvler, det, der er svært at lykkes med. Det kan der gøres noget ved, og denne dag bliver du introduceret til gode erfaringer med dialogisk praksis og ledelsesudvikling i stat, kommune og region.

2322-348

Social intelligens: Dit kørekort til det gode samarbejde

TID: 12/11, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Lone Belling, cand.phil., forfatter og organisations- og ledelseskonsulent, Liv og Lederskab

Vores evne til at mærke og forstå, hvad der foregår inde i et andet menneske, er det, der adskiller os fra dyrene. Vi er skabt til at være sociale, hvilket underbygges af den nyere hjerneforsknings opdagelse af spejlneuroner, som nogle forskere kalder psykologiens svar på DNA. Nyere videnskabelige studier viser også, at det nok så meget er menneskers evne for samarbejde frem for konkurrence, der har skabt fremskridt og udvikling. Hør, hvordan denne viden kan have indflydelse på liv og arbejdsliv, og hvordan samarbejde og samskabelse, empati og compassion kan trænes på linje med andre intelligenser. Dagen vil veksle mellem oplæg og dialog, teori og praksis, øvelser og refleksion.

2322-342

Ansættelsesudvalget – hvordan planlægger og gennemfører man ansættelsessamtaler professionelt?

— **TID:** 23/11, 1 torsdag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Edith Kahlke, cand.pæd. psych. aut.

Bliv ud fra den nyeste viden og anvendt forskning klogere på, hvordan ansættelsesudvalget bedst planlægger og gennemfører en ansættelsesproces, hvor medlemmerne af ansættelsesudvalget bruger deres forskellige kompetencer og perspektiver på rekrutteringen som en fælles styrke. Den godt tilrettelagte ansættelsesproces med de rigtige kompetencer og den rigtige rollefordeling i ansættelsesudvalget er forudsætning for gode ansættelsessamtaler, der igen er helt afgørende for gode og langtidsholdbare ansættelser. Bliv klogere på ulemper og faldgruber i ansættelsesudvalgets arbejde, og hvordan man bedst undgår dem: Hvordan tilrettelægger man proces og roller indbyrdes? Hvordan sikrer man, at alle ansøgere behandles lige og får nok taletid med et stort ansættelsesudvalg? Hvad er vigtigst at spørge til? Hvad må man ikke spørge til? Hvordan håndteres bias og ønsket om diversitet? Og er der faldgruber, der ligger før og efter samtalen?

2322-123

Den kreative hjerne

— **TID:** 25/11, 1 lørdag, kl. 10:00-16:00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet, og Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

Nogle mennesker er kreative, andre er det ikke. Men hvad er overhovedet kreativitet, og hvordan opstår kreativitet? Kom bag om hjernens 'hardware' og 'software', når vi dykker ned i begreberne kreativitet og kognition (tænkning) og kigger på selve læreprocessen. Hør om arbejdshukommelse, opmærksomhed, intuition, følelser, flow og stress og om IQ-begrebet i den kliniske og den bredere forstand. Alt sammen for at sætte kreativitet ind i en hjernesammenhæng. Under overskriften 'gal eller genial' samler vi trådene ved at se på skikkelser, der kan betegnes på den ene eller den anden måde.

2322-386

Introduktion til personlig ledelse

— **TID:** 4/12, 1 mandag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Jack Kaare Ekman, cand.it., HD, partner, Omnium Improvement

Oplever du, at der er for mange opgaver at holde styr på, og du har svært ved at fokusere på de ting, du er i gang med? Vores hjerner er ikke gode til at holde styr på for mange opgaver på én gang, og kræfterne, der bliver brugt på det administrative, bliver ikke brugt på at løse selve opgaverne. Personlig ledelse handler om at holde styr på sine opgaver og hjælper til at fokusere på at få dem afsluttet. Dette gøres fx ved brug af rammeværket 'Getting Things Done', som giver en personlig indre ro til trods for et væld af opgaver, der skal håndteres. Undervisningen er en introduktion til, hvordan 'Getting Things Done' fungerer i både teori og praksis. Dette med adskillige eksempler fra hverdagen og gode råd med på vejen, så du kan få en bedre struktur på din.

Læge og billedkunstner Lærke Egefjord underviser i krydsfeltet mellem arbejdsliv, sundhed og kreativitet. Mød hende i bl.a. 'Pausen under pres' og 'Den kreative hjerne'.
 Se side 23 og 25.

2322-140

Arbejdslivets svære følelser

TID: 12/12, 1 tirsdag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Jacob Thorsen, organisationspsykolog

Følelser i arbejdslivet er på mange måder noget mærkelig ukonkret. Noget, der kan overvælde fra tid til anden, men samtidig noget, der kan være så uendeligt svært at tale og få helt greb om. Derfor reduceres arbejdslivets følelser for mange til bankende hjerter eller svedige håndflader. Men følelser i arbejdslivet er så meget mere end det, hvis vi bare lytter til og tager ved lære af dem. Følelser er nemlig data, der kan gøre os klogere på os selv, andre og det, vi står i – hvis vi tør få øje på det rationelle i deres irrationalitet. Denne aften er en fælles udforskning af arbejdslivets svære følelser igennem casehistorier iblandet teoretiske perspektiver. Aftenens ærinde er at tale arbejdslivets følelser frem og tage dem seriøst, men også at skille dem lidt ad, således at der igen kan komme orden i både vores eget, gruppens eller organisationernes følelsesliv. Aftenen tager udgangspunkt i bogen 'Arbejdslivets svære følelser' (Akademisk Forlag).

2322-116

Dit personlige projektlederskab

TID: 12/12, 1 tirsdag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Søren Stuhr, cand.merc., FAC3TOR

Dit personlige projektlederskab sætter fokus på dine handlemuligheder, når du er projektleder i en uperfekt virkelighed. Når projektet møder virkeligheden, er det hele ikke så enkelt, som projektmodellerne foreskriver. Komplexiteten er ofte høj, mennesker opfører sig irrationelt, og tid er en luksus, du kun kan drømme om. Denne aften sætter vi fokus på de situationer, hvor mandatet er usikkert, målet er diffust, og den daglige kamp mellem drift og projekt udfordrer. Til forelæsningsen hører du om de mange udfordringer, du støder på som projektleder, og om hvordan du kan se indad og fokusere på, hvad du selv kan gøre gennem bevidst at styrke relationerne i og omkring projektet, træne din opfindsomhed, sige rettidigt til og fra og omfavne konflikter som en mulighed for udvikling. Forelæsningsen tager udgangspunkt i bogen 'Dit personlige projektlederskab' (Samfundslitteratur).

2322-009

Ledelse opad – gør din chef til din bedste allierede

TID: 13/12, 1 onsdag, kl. 18.15-21.00

PRIS: 425 kr., studerende 225 kr.

UNDERVISER: Lene Flensborg, selvstændig erhvervspsykolog

Mange har den opfattelse, at ledelse kun kan gå én vej, nemlig nedad i organisationen. At ledelse kun er noget, man udøver over for sine underordnede. Mange er ikke klar over, at ledelse kan gå i andre retninger, og mange ved ikke, om de kan eller må. Men sandheden er en anden, for en stor del af mellemlederens rolle er at lede opad. Få inspiration til, hvordan du udvikler en tillidsfuld relation til din chef, hvordan du får en bedre forståelse for din chefs præmisser, samt til at få afklaret, hvad forventningerne er til dig som medarbejder eller mellemleder. Forløbet vil vise, at det er muligt at lede opad på en måde, hvor du udtrykker dine holdninger, arbejder for at sikre gode vilkår for din organisation og samtidig er loyal over for din chef.

2322-148

At tale med omtanke – den svære kunst og den livsvigtige kompetence

TID: 14/12, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Poula Helth, ledelsesforsker, cand.scient.adm.

Har din kommunikation værdi for andre? Føler du dig hørt og set? Eller kommer du ikke igennem med det, der er vigtigt for dig? Aftenens emne handler om, hvordan man selv bliver forstået og er i stand til at finde mening i det, andre siger. Kommunikationsprocessen mellem mennesker er afgørende for at opnå glæde i livet. Sprog er både det talte (digitale) og det kropslige (analoge). Vi opfatter det sagte, men også signaler og stemninger. Måske spørger man sig selv, om andre har forstået det, man siger. Man kan gøre sig umage og forsøge at sætte sig i modtagerens sted. Men nogle gange er man bare uenig, hvorfor det kan være svært at lytte med åbent sind.

2412-120

Skriv professionelt

TID: 15/1, 5 mandage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Arbejder du med skriftlig kommunikation i erhvervsmæssig eller frivillig sammenhæng – eller vil du bare gerne blive bedre til at skrive professionelt? Stort set alle virksomheder og organisationer arbejder med skriftlig kommunikation, og mange steder er der ansat kommunikationsmedarbejdere til at løse opgaverne – opgaver, der varierer fra organisation til organisation, men som også på mange måder ligner hinanden. Fem forelæsere sætter fokus på, hvordan du driver den gode idé frem, hvordan du får gode skrivevaner, og hvordan du gør din tekst både levende, skarp og relevant for din modtager. Få indblik i, hvordan du får dit budskab igennem – fra retskrivning til feedback og brugen af argumentationsteknikker.

15/01: Konkretiser din idé. Annette

Hoffskov, ekstern lektor i retorik og kommunikation, Copenhagen Business School og Aalborg Universitet Copenhagen

22/01: Få gode skrivevaner – skriv gode tekster. Mikkel Hvid, journalist,

cand.mag. i dansk

29/01: Skriv fejlfrit. Richard Madsen, ph.d. i

statistisk sprogvidenskab, freelance sprogkonsulent

05/02: Skriv velargumenteret, og giv

velbegrunnet feedback. Simone Brendstrup Søndergaard, udviklingskonsulent og cand.mag. i retorik

12/02: Skriv til websites. Nanna Friis,

forfatter og cand.mag. i dansk, Friis Kommunikation

FÅ VIDEN HJEM I STUEN. SE SIDE 6-7

Vi byder på gratis
livestreamede
forelæsninger

2412-160

Meningsfuld ledelse

— **TID:** 17/1, 6 onsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.
UNDERVISER: Kristoffer Geer, organisationspsykolog, leadership consultant, Ennova

Meningsfuldhed er blevet et almengyldigt ord i det danske erhvervsliv, men hvad betyder det egentlig, og hvordan begynder man at arbejde med meningsfuldhed både som individ, men også som leder. Dette kursus har til formål at hjælpe ledere og ledelsesinteresserede med at forstå og udvikle en meningsfuld og engagerende ledelsesstil. Kurset er designet til at udstyre deltagerne med viden, færdigheder og praktiske værktøjer til at skabe en mere meningsfuld arbejdsplads, hvor medarbejderne realiserer deres potentiale. Gennem undervisningen vil deltagerne lære om meningsfuldhedens filosofiske ophav, begrebets betydning i professionelle sammenhænge, identificere individuelle værdier og formål samt få mulighed for at dele viden og erfaringer med hinanden.

17/01: Introduktion til meningsfuldhed
24/01: Værdier og formål
31/01: Meningsfuldhed på arbejdet I
07/02: Meningsfuldhed på arbejdet II
14/02: Kommunikation og feedback
21/02: Fremtidens meningsfulde ledelse

2412-163

Agil ledelse

— **TID:** 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Andrea Søndergaard Poulsen, cand.psych., ph.d.-studerende, Aarhus Universitet

Hvad vil det sige at lede agilt? Hvordan udvikler man agile ledelseskompetencer, der gør en i stand til at håndtere det uforudsete – og sikre høj performance og produktivitet i egen organisation? Til dette kursus går vi i dybden med spørgsmål som disse og stiller skarpt på, hvordan du kan arbejde med agile teams, kulturer og organisationer i din ledelsespraksis. Du vil blive præsenteret for forskellige aspekter af agil ledelse. Du vil i denne forbindelse få svar på spørgsmål såsom: Hvad er agil ledelse, og hvorfor bør du mestre denne ledelsesdisciplin i din praksis? Hvad skal der til for at opbygge et agilt mindset? Hvordan leder du et agilt team? Hvordan går du fra en nulfjels- eller performancekultur til en læringskultur i din organisation?

2412-033

Etik i lægegerningen og sygeplejen

— **TID:** 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Lilian Zöllner, ph.d. i religion og forhenværende leder af Center for Selvmordsforskning

Mødet mellem læge, ansatte i sygeplejen, patient og pårørende finder sted i en blanding af naturvidenskab og mellemmenneskelige forhold. Og netop det, som foregår mellem mennesker, er centralt i K.E. Løgstrups filosofi og etik. K.E. Løgstrups filosofi og etik rummer overvejelser om bl.a. tillid, talens åbenhed, barmhjertighed, håb, magt samt normer og regler. Disse begreber er helt centrale i lægegerningen og sygeplejen og i de etiske dilemmaer, læger og sygeplejersker møder i det daglige arbejde og i samfundsdebatten. Den etiske fordring om altid at gøre det gode, som ethvert menneske bør forholde sig til, stiller lægen og sygeplejersken i etiske dilemmaer, som skal løses. Læger, ansatte i sygeplejen, patienter og pårørende har brug for hinanden, og de er afhængige af hinanden på godt og ondt.

2412-026

Tredje generations coaching

— **TID:** 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Reinhard Stelter, professor i coaching- og sportspsykologi, Københavns Universitet

Ønsker du at få indblik i den nyeste og banebrydende udvikling inden for coaching, og er du parat til at tænke dialoger og samtaler på en ny måde? Coaching er blevet et betydningsfuldt redskab i hverdagen, fordi samfundet hele tiden stiller nye krav til kompetenceudvikling, læring, ledelse samt team- og organisationsudvikling. Coaching kan hjælpe til at skabe ny viden og mestring af sociale forhandlinger. Dagen dykker ned i coaching og coachingpsykologiens verden. Lær, hvordan du med det nye udviklingsværktøj 'Tredje generations coaching' kan være med til at udvikle værdiorienterede samtaler, der skaber ny viden, refleksioner og perspektiver. og Bliv klogere på, hvordan du finder kernen i motivationen hos den enkelte, i teamet eller organisationen ved at udvikle en ny dialogkultur. Forløbet tager afsæt i bogen 'Tredje generations coaching' (Dansk Psykologisk Forlag)

2412-052

Stress i et eksistentielt perspektiv

— **TID:** 28/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Mette Vesterager, cand.mag. i filosofi, rådgiver, coach, terapeut og forfatter

Stress har enorme omkostninger for mennesker, virksomheder og samfundet. I dag bliver stress ofte forstået som et individuelt problem forårsaget af bl.a. perfektionisme eller som en ubalance mellem omgivelsernes krav og den enkeltes ressourcer. Men sådanne forståelser er ikke tilstrækkelige til at forklare stress eller afhjælpe problemet. I et eksistentielt perspektiv ses stress som et resultat af, at vores eksistensmuligheder er under hastige forandringer. Den teknologiske og sociale udvikling har ændret vores opfattelse af tid, rum og relationer. Normer forandres hurtigere end nogensinde før. Vores mulighedsrum udvides, og det er op til os selv at skabe mening og identitet. Det giver en frihed, men er også en eksistentiel byrde. Få en dybere forståelse af årsagerne til stress samt mulige løsninger på problemet.

2412-031

Selvbestemmelses-teorien: Motivation og psykologiske behov

— **TID:** 13/2, 4 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Ib Ravn, lektor i organisationsvidensprocesser, Aarhus Universitet

Hvorfor er det en dårlig idé at motivere folk med stok og gulerod, belønninger og guldstjerner? Fordi det typisk hæmmer oplevelsen af, at en opgave kan være sjov, interessant eller spændende i sig selv. Man kan i stedet være opmærksom på de tre almenmenneskelige behov for autonomi (valgfrihed, ejerskab, autenticitet), kompetence (mestring) og samhørighed (fællesskab og kærlighed). Tilgodeses de, trives mennesker og motiveres dermed til at gøre det fornødne. Forskere har dokumenteret, at når menneskers psykologiske behov dækkes, oplever de livsudfoldelse og opblomstring. Det er betydelige konsekvenser for forældreskab, skolegang, arbejdsliv, psykisk lidelse, mindfulness, emotionshåndtering og politisk-økonomiske forhold.

2412-088

Styrk din karriere med kunst og kultur

TID: 24/2, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISERE: Lærke Egebjerg, læge, forfatter og billedkunstner, og Mette Møller, cand.psych. aut., erhvervspsykolog og specialist- og supervisor godkendt i ledelse og organisation

Hver tredje lønmodtager angiver, at de i høj grad eller i meget høj grad synes, at deres arbejdsgiver eller arbejdsplads skal bruge tid og ressourcer på kultur- og kunstaktiviteter. Kunst og kultur er med til at opbygge social kapital på arbejdspladser og styrke trivslen i det psykiske arbejdsmiljø. Det viser yderligere undersøgelser. Men alligevel er denne oplagte løsning svær at tilvælge for mange ledere: For hvordan påvises sammenhængen imellem brug af kunst og kultur og effekten på bundlinjen? Hvorfor "virker" kunst og kultur? Hvordan transformerer man kunstens energi til arbejdspladsens? Bliv præsenteret for hjernesmart viden om kunsts indvirkning på trivslen på arbejdspladsen – og få redskaber til, hvordan det kan gøres.

Du kan også finde inspiration til arbejdslivet i kategorien 'Psykologi & sundhed' – fx forløbet 'Løb din hjerne stærk'. Se side 33.

2412-032

Styrk din evne som formidler

TID: 24/2, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISERE: Maria Larsen, journalist, kommunikationsrådgiver og forfatter, Mellem Linjerne, og Helle Brokjær, teaterinstruktør, skuespiller og ekstern underviser på Aarhus Teater og Randers Teater

Brænd igennem med både budskab, krop og stemme. Du skal holde et vigtigt oplæg og vil gerne motivere og begejstre dine tilhørere. På kurset får du de vigtigste redskaber fra teatrets og journalistikkens verden til at gøre dit stof relevant og forståeligt. Uanset om du skal holde et oplæg eller lede et møde. Fortællinger er som lim for hjernen. De forbinder viden, sanser og følelser og gør det nemt for dit publikum at forstå og huske dit budskab. Du får en basal viden om, hvordan du bruger historier og eksempler til at gøre dit oplæg inspirerende, så det bliver forstået og husket. Dit kropssprog, stemme og din ro er afgørende for, hvordan budskabet bliver modtaget. Du får konkrete eksempler på, hvad der gør dig til en autentisk formidler med et levende kropssprog og en behagelig og varieret stemme.

2412-104

Empati og compassion: Bliv en bedre leder og kollega med fremtidens vigtigste kompetencer

TID: 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Lone Belling, cand.phil., forfatter og organisations- og ledelseskonsulent, Liv og Lederskab

Kender du det at få netop den hjælp fra en kollega, som du har brug for? At føle dig hørt i en vanskelig situation? Sådan er det, når du oplever empatisk lytten og handling med compassion – vigtige kompetencer, der gør os mere socialt intelligente og afgørende for samarbejde, kommunikation og trivsel på arbejdspladsen. Med self-compassion kan du bruge din empathiske indlevelse uden at blive overvældet af andres følelser. At dele andres lidelser og føle med dem kan føre til afmagt, stress og udbrændthed og forhindre klarhed i prioriteringer og beslutninger. Med compassion lærer du i stedet vigtigheden af at føle for mennesker og mærke motivationen til at hjælpe og støtte med sans for helheden.

2412-027

Kunsten at dvæle i dialogen

TID: 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Reinhard Stelter, professor i coaching- og sportspsykologi, Københavns Universitet

Hvad kendetegner den bæredygtige og meningsfulde samtale, der giver værdi for samtaleparterne? Ikke alle samtaler og dialogtyper er hjælpsomme og nyttige for den enkelte person. Det er vigtigt at forstå såvel den sociale som den organisatoriske ramme for samtalen for at kunne give den værdi og mening. Dialogen er med til at sikre os et holdepunkt og en integritet i vores måde at agere i verden på. Hvis vi dvæler i dialogen, åbner der sig nye muligheder for en grundlæggende forståelse af os selv og hinanden. Få input til at lytte til dig selv og den anden i dialogen, så du opnår en bæredygtig og meningsfuld samtale, som i sidste ende kan hjælpe dig til at finde dit etiske ståsted og egne personlige værdier.

2412-159

Brug din mundtlighed strategisk

TID: 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Christina Elisabeth Søgaard Jensen, lektor og digital læringskoordinator, Erhvervsakademi Aarhus

Organisationers forandrings-, kommunikations- og beslutningsprocesser bliver stadig mere komplekse. Optrækket til en formel beslutning vil ofte have udfoldet sig over længere tid i både formelle og uformelle, synlige og usynlige arenaer – hvordan får man indflydelse her? Denne dag stiller skarpt på det kraftfulde redskab, som vi alle bærer rundt på men ofte overser: vores mundtlighed. Mundtligheden bruger vi naturligt i dagligdagens samarbejde og koordinering og i formelle mødesituationer. Men tænker vi mundtlighed som et strategisk redskab, åbner sig langt flere mulighedsrum. Dagen er for dig, som i din jobfunktion kunne tænke dig flere greb og tilgange til, hvordan du styrker din mundtlige formidling og bruger den strategisk.

2412-030

Mødefacilitering

TID: 17/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet

Hvordan får man møder, der er værdiskabende, effektive, involverende, muntre, korte og fåtal-lige? Det gør man ved at facilitere dem. Det vil sige styre deres form stramt og venligt, så indholdet og formålet fremmes bedst muligt. Facilitering er en form for myndig og inkluderende mødeledelse, der næsten umærkeligt bringer det bedste frem i mødedeltagerne, så gruppen sammen når det hele på den aftalte tid, og alle har været på og er glade. Dagen introducerer en række redskaber til mødefacilitering, og deltagerne afprøver dem i mindre, faciliterede grupper. Kurset henvender sig til alle med mødeansvar.

2412-255

Temasøndag om projektledelse

TID: 17/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Michael Breum Ramsgaard, lektor i entreprenørskab, VIA University College

At varetage opgaven som leder af projekter og samtidig have ansvaret for projektorganisering og -styring er ofte et komplekst arbejde. Projektstyringsværktøjer kan støtte projektledere, projektteams og projektdeltagere til bedre at udvikle og styre projekter af enhver karakter og størrelse. Til forelæsningsen får du viden om teorier, begreber og metoder inden for grundlæggende projektledelse, som du kan overføre direkte til dit arbejde.

2412-065

Skæve tekstgenrer – fra datingprofil til dødsannonce

TID: 18/3, 1 mandag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Mads Christiansen, ph.d. i lingvistik, indehaver og konsulent, Proling

Når vi arbejder med tekstgenrer, sker det som regel på basis af såkaldt lødige (og måske lidt kedelige) eksempler – tænk bare på avisartiklen, forretningsbrevet og jobansøgningen. I dette foredrag kigger vi nærmere på genrer, men zoomer ind på de skæve af slagsen. Hvilke sproglige og kommunikative træk kendetegner fx datingprofilteksten, den blå bog, festinvitationen og (knap så muntert) dødsannoncen? Vores viden om disse genrer er mere intuitiv end teoretisk, da det så vidt vides ikke indgår i pensum på nogen uddannelse at lære at stykke en effektiv datingprofil sammen. Der venter med andre ord deltagerne en ægte sprogforskeropgave, når vi på grundlag af autentiske eksempler skal forsøge at indkredse, hvad der karakteriserer de skæve genrer. En øvelse, som ofte er både overraskende og morsom.

2412-049

Arbejdsrelationer og relationsarbejde

TID: 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Camilla Raymond, cand. psych. og organisationspsykolog

Arbejder du som leder, projektleder eller konsulent? Sidder du for bordenden i mange forskellige processer, der har med mennesker at gøre – det kan være alt fra møder og medarbejderudvikling til projektforsøg, rekruttering og afskedigelser? Forelæsningsen kaster lys over, hvordan man kan arbejde med processer, der involverer mennesker, som skal ledes fra et sted til et andet. Det kan fx være, når to eller flere mennesker skal samarbejde om at løse en arbejdsopgave. Med afsæt i organisationspsykologiske teorier præsenteres nye metoder og værktøjer, der kan give os farbare veje at gå. Få bl.a. indblik i værktøjerne 'Håndslag' og 'Klar Tale', der kan hjælpe os med at lave aftaler, der forpligter – og få os til at kommunikere klart, når aftalerne alligevel ikke overholdes.

2412-162

Impostor-komplekset – slip dit faglige mindreværd

TID: 2/4, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Ann C. Schødt, forfatter og forandringsfacilitator, Potentialefabrikken

Impostor-fænomenet er en slags professionelt mindreværds-kompleks, der især rammer de mest kompetente, introverte og/eller begavede, som alligevel kan få præstationsangst og være bange for at blive bedømt, fordi de har høje forventninger til sig selv, men lav eller svingende selvtillid. I praksis betyder det, at den dygtige, kompetente, intelligente person, andre ser, ikke stemmer overens med personens egen selvopfattelse. Derfor kan mange impostor-ramte have en oplevelse af at blufte (impostor) og spille skuespil, så de går bare og venter på, at nogen skal gennemskue og afsløre dem! Få indblik i forskningen på området, og bliv klogere på, hvorfor netop du og andre kæmper med det.

2412-158

Den gode hukommelse

TID: 2/4, 4 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Hukommelsen er en helt afgørende forudsætning for vores liv og derfor også for vores arbejdsliv. Vi bruger hukommelsen, når vi skal huske vores arbejdsopgaver, og når vi vurderer, hvilken måde vi skal udføre dem på. Vi bruger også hukommelsen, når vi skal huske, hvad der blev sagt til møder, og hvad navnene på vores kollegaer, kunder eller klienter er. Med andre ord bruger vi hukommelsen hele tiden. Men hvad er hukommelse, og kan man tale om, at der er flere slags? Hvordan fungerer den, og hvad sker der med vores hukommelse, når vi bliver ramt af stress eller bliver ældre? Kan vi forbedre vores hukommelse ved at dyrke motion, og bliver den omvendt værre, når vi ikke gør? Og hvad sker der egentlig i hjernen, når vi lærer, og når vi glemmer?

02/04: Introduktion: Hvordan fungerer hukommelsen? Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

09/04: Stress og hukommelse. Søren Ballegaard, læge og ph.d., Ballegaard Stresscare

16/04: Motion og hukommelse. Mikkel Mallong Beck, postdoc, Danish Research Centre for Magnetic Resonance, Hvidovre Hospital

23/04: Aldring og hukommelse. Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

2412-021

Positiv psykologi i ledelse

TID: 3/4, 6 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Inden for den positive psykologi stiller man spørgsmålet: Hvad gør livet værd at leve? Hvad er det, der får os til at trives som individer og i fællesskaber? Det er givet, at vi må stille de samme typer af spørgsmål i en arbejdslivssammenhæng. Hvad er det, der giver arbejdslivet mening? Hvordan kan jeg trives som individ og i fællesskaber på min arbejdsplads? Trivsel giver mentalt overskud, og det kan mærkes i en arbejdssammenhæng, hvor trivsel spiller en vigtig rolle for udviklingen af robuste medarbejdere og arbejdsfællesskaber. I denne forelæsningsrække dykker vi ned i centrale aspekter af den positive psykologi i en arbejdslivssammenhæng.

03/04: Positiv psykologi og motivation.

Nina Tange, cand.scient.soc., specialkonsulent, DPU, Aarhus Universitet

10/04: Udvikling af en robust kultur på arbejdspladsen.

Ida Rahbek-Hertz, cand.mag. i psykologi og kommunikation og director, Center for Mental Robusthed

17/04: Kollektiv stress og kollektiv coping.

Janne Skakon, ekstern lektor i organisationspsykologi, Københavns Universitet

24/04: Styrkebaseret ledelse.

Jesper Schack Clausen, styrkebaseret underviser og positiv psykologisk coach, Styrkeleder.dk

01/05: Kreativitet, humor og innovation på arbejdspladsen.

Martin Einfeldt, master i positiv psykologi, kommunikationsrådgiver og forfatter

08/05: Mindfulness og stresshåndtering.

Jesper Dahlggaard, lektor ved Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet, og docent og forskningsleder, VIA UC

2412-161

Fokus – sådan skaber du gode arbejdsbetingelser for din hjerne

TID: 8/4, 1 mandag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Trine Kolding, proceskonsulent og forfatter

Har du tankemylder, kæmper du med at koncentrere dig om det, du er i gang med, og har du svært ved at være ordentligt til stede, når du er sammen med andre mennesker? Hopper du ofte frem og tilbage mellem idéer, opgaver og aktiviteter? Er du træt af at lave overfladiske handlinger, og får du sjældent gjort ting færdige? Denne aften kan du få inspiration og værktøjer til at skærpe dit fokus og holde opmærksomheden ét sted ad gangen.

2412-138

Tør du stole på din intuition? Om intuition – i livsledelse og lederliv

TID: 21/5, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Mette Møller, cand.psych. aut., erhvervspsykolog og specialist- og supervisor godkendt i ledelse og organisation

Intuition er i mange år i vores videnssamfund blevet stedmoderligt behandlet, som en underlødige måde at beslutte på. Måske fordi vi ikke har haft særlig stor viden om, hvad intuition er. Måske fordi vores samfund fokuserer på alt, hvad der kan måles og vejes. Måske fordi vi selv i vores liv og i vores organisationer ikke anerkender dens vigtighed. Heldigvis vokser interessen for intuition frem med hastige skridt, og aftenens program vil indvie dig i emnet, give indsigt i, hvordan intuition virker, hvilke faldgruber den har, og hvordan du kan bruge den i vigtige beslutningsprocesser – både som menneske og evt. som leder. Aftenen veksler mellem oplæg, refleksioner og øvelser.

FÅ VIDEN LIGE IND I ØRERNE

Lyt til forskerne i RADIO4 og som podcast i vidensprogrammerne 'Kraniebrud' og 'Vildspor'

Psykologi & sundhed

2322-403

Mindfulness

— **TID:** 4/9, 6 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Mindfulness handler om at træne nogle mentale redskaber, som giver dig mulighed for at leve livet med al dets medgang og modgang. Forelæsningsrækken stiller skarpt på, hvordan man med mindfulness kan observere tanker, følelser og kropslige fornemmelser uden nødvendigvis at skulle reagere per impuls. Det er herigennem muligt at forbedre humør, opmærksomhed, robsthed og empati samt nedsætte symptomer på stress, angst, depression og smerte.

- 04/09: Introduktion til mindfulness.** Karsten Bidstrup Skipper, cand.mag. i idéhistorie
- 11/09: Mindfulness og det stressede genom.** Jesper Dahlggaard, lektor ved Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet og docent og forskningsleder, VIA UC
- 18/09: Mindfulness-baseret terapi til angst og depression.** Susanne Bruggisser, cand.psych. aut, specialist og supervisor, MBSR-lærer, Mind-body-performance
- 25/09: Mindfulness og arbejdsliv.** Marianne Thomas, kommunikationschef, mindfulnesslærer, journalist og MBA, Henley Business School
- 02/10: Mindfulness i mødet med moderiniteten.** Martijn van Beek, lektor i antropologi, Aarhus Universitet
- 09/10: Hjernen, stress og mindfulness.** Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog, ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

2322-171

Optimer din hjerne

— **TID:** 4/9, 6 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hver eneste dag har vi brug for at huske, lære og navigere i en verden fyldt med informationer. Og her har vi hårdt brug for, at vores hjerne præsterer sit ypperste. Men nogle gange virker det lidt, som om hjernen går i baglås, og vi glemmer selv banale ting. Hvordan fungerer hjernen? Og hvilke faktorer påvirker den? Dyk ned i hjerneboksen, og lær kommandocenteret på øverste etage lidt bedre at kende.

- 04/09: Hukommelse.** Albert Gjedde, professor emeritus i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet
- 11/09: Læring.** Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet
- 18/09: Søvn.** Poul Jørgen Jennum, professor, overlæge, dr.med. Dansk Center for Søvnmedicin, Rigshospitalet
- 25/09: Motion.** Jesper Lundbye-Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet
- 02/10: Opmærksomhed.** Signe Allerup Vangkilde, professor i psykologi, Københavns Universitet
- 09/10: Aldring.** Carl-Johan Boraxbekk, professor i kognitiv neurovidenskab, Hvidovre Hospital og Københavns Universitet

2322-173

Alt hvad du bør vide om psykologi

— **TID:** 5/9, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hvordan fungerer menneskets hukommelse, hvad påvirker vores sociale adfærd, og hvordan udvikles vores personlighed? Psykologi handler om at forklare, hvorfor vi mennesker oplever, føler, tænker, handler og udvikler os, som vi gør. Få indblik i de vigtigste milepæle inden for psykologi, og bliv introduceret til den nyeste viden på området. Forelæsningerne giver desuden redskaber til refleksion og analyse af psykologiske problemstillinger. Bliv klogere på dig selv, og få en bedre forståelse for menneskers forskelligheder.

- 05/09: Socialpsykologi.** Inger Glavind Bo, lektor i socialpsykologi, Aalborg Universitet
- 12/09: Personlighedspsykologi.** Jesper Dammeyer, lektor i personlighedspsykologi, Københavns Universitet
- 19/09: Læringspsykologi.** Lea Lund, adjunkt i almen didaktik, Aarhus Universitet
- 26/09: Kognitionspsykologi.** Signe Allerup Vangkilde, professor i psykologi, Københavns Universitet
- 03/10: Udviklingspsykologi.** Osman Skjold Kingo, lektor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet
- 10/10: Anvendt psykologi.** Thomas Koester, Human Factors Specialist hos FORCE Technology

2322-180

Tankernes kraft

— **TID:** 5/9, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Mennesker tænker over 50.000 tanker hver eneste dag. Som regel kører tankerne som en indre, vanemæssig dialog, der opleves som så naturlig, at vi først bliver opmærksomme på den, når vi bliver bedt om at stoppe. Men hvilken indflydelse har den konstante strøm af bevidste og ubevidste tanker egentlig på vores hverdag, liv og helbred? En række eksperter stiller skarpt på tankerne fra forskellige perspektiver.

- 05/09: Tanketræning.** Louise Meldgaard Bruun, specialpsykolog i psykiatri, ekstern lektor ved medicin, Aarhus Universitet
- 12/09: Hypnose.** Randi Abrahamsen, tandlæge, ph.d. og bestyrelsesmedlem af European Society of Hypnosis
- 19/09: Placebo: Historien om træpinde, smeltet sne og meningsfuldhed.** Lars Ole Andersen, cand. phil., ph.d., sundhedskoordinator, Brøndby Kommune, samt underviser i medicinhistorie, Aarhus Universitet.
- 26/09: Mindfulness.** Lone Overby Fjorback, leder, lektor, ph.d. og speciallæge, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet
- 03/10: Religiøs og spirituel tro, livskvalitet og helbred.** Armin W. Geertz, professor emeritus i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 10/10: Bliv ven med dine tanker – om metakognitiv terapi.** Anders Sørensen, psykolog, ph.d. i psykiatri

2322-176

Jungs psykologi og filosofi: Menneske og natur

— **TID:** 6/9, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Aksel Haaning, lektor i filosofi, Roskilde Universitet

Psykoanalysens historie er ikke, hvad vi troede for bare 10-15 år siden. Det gælder også den schweiziske psykiater C.G. Jung (1875-1961), der oplever en fornyet interesse i disse år. I dag fremstår Jung som en af det 20. århundredes store tænkere. I centrum står Jungs bidrag til modernismen, det imaginære og det moderne menneskes forhold til naturen. En række skrifter, vi tidligere kun har kendt af navn, præsenteres. Det gælder 'Liber Novus' (2009) og 'Black Books' (2020). Også Jungs analyse af menneskets forhold til naturen vil blive rundet. Få en indføring i moderne Jung-forskning. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Jung – en stemme fra dybet' (Akademisk Forlag).

- 06/09: Jungs erfaring af det moderne: 'Den Røde bog' og de 'Sorte Bøger' (2020)**
- 13/09: Kristendommen i moderne fortolkning. Jungs 'Psykologi og religion' (1938)**
- 20/09: Jungs senere værker: 'Den glemte naturforståelse i europæisk historie', 'Genopdagelse som levende opgave i os selv' og 'Psykologi og alkymi' (1952)**
- 27/09: Opdagelsen af 'Aurora consurgens – opstigende morgenrøde' (1955)**
- 04/10: Aurora, eller Morgenrøde – ånd og natur, mennesket som bindeled**

2322-169

Positiv psykologi i hverdagen

— **TID:** 6/9, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Der vil altid eksistere dårligdomme og udfordrende situationer i hverdagen, som kan optage vores tanker negativt, dræne os for energi og få os til at miste overblikket. Men man kan gøre meget for at forebygge det ved at prioritere dét, der gør livet værd at leve – også når man møder modgang. Positiv psykologi er en nyere gren af psykologien, som fokuserer på, hvordan man kan trives og fungere godt i hverdagen, uanset om man er på arbejde eller har fri.

- 06/09: Introduktion til den positive psykologi.** Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA
- 13/09: Mental robusthed i hverdagen.** Ida Rahbek-Hertz, cand.mag. i psykologi og kommunikation, Center for Mental Robusthed
- 20/09: Glæde og lykke i hverdagen.** Louise Tidmand, lektor i pædagogisk psykologi, KP og uddannelseschef i Styrkeakademiet.
- 27/09: Flow i hverdagen.** Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet
- 04/10: Motivation i hverdagen.** Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet

2322-405

Fra selvkritik til selvvenlighed

— **TID:** 26/9, 3 tirsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Nina Werner, cand.psych., autoriseret psykolog

Vi mennesker har af evolutionære årsager en klar tendens til at kritisere os selv hårdere, end vi kritiserer andre. Vi er ofte venlige, forstående og tålmodige over for vores venner, hvis de fx har begået en fejl. Når det handler om os selv, er vi sjældent lige så venlige. Med afsæt i psykologiske, evolutionære og kognitive teorier dykker vi denne dag ned i selvvenlighed – også kaldet self compassion – og stiller skarpt på, hvordan du kan vende selvkritik til medfølelse over for dig selv. Undervisningen byder også på små øvelser undervejs, der er lige til at tage med hjem og bruge. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Fra selvkritik til self compassion' (Forlaget Klim).

2322-404

Lysets kraft: En vej til øget velvære og sundhed

— **TID:** 27/9, 2 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

Lyset har stor betydning for vores mentale og fysiske velbefindende. Om vinteren oplever mange danskere en nedgang i humør og energi på grund af mørket – og for nogle kan det udvikle sig til en vinterdepression. Dagslys spiller også en afgørende rolle for vores søvn og en god døgnrytme, og er altså en vigtig brik i vores sundhed og velvære. Men hvad gør lyset ved os? Hvad sker der i hjernen? Hvordan får vi lys nok? Hvad er en vinterdepression, og hvordan kan den forebygges og behandles med lysterapi?

27/09: Lys, hjerne og den gode døgnrytme. Martin Fredensborg Rath, professor i neurobiologi, Københavns Universitet

04/10: Lys, lysterapi og vinterdepression. Klaus Martiny, overlæge og klinisk professor, Psykiatrisk Center København og Københavns Universitet

2322-247

Løb din hjerne stærk

— **TID:** 30/9, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Troels Wesenberg Kjær, forfatter, speciallæge, hjerneforsker, gæsteprofessor, Københavns Universitet

Vi ved alle, at en løbetur er godt for vores fysiske helbred. Men hvilke gavnlige effekter har det egentlig på vores hjerne, når vi snører løbeskoene og tager en tur ud i det fri? Bliv klogere på, hvad der sker i hjernen, når man løber en tur, og hør, hvordan det påvirker vores humør, hukommelse og indlæring. Få også inspiration og gode råd til at komme i gang med hjernetræningen. Hvor ofte skal man løbe? Spiller tempoet en rolle? Og gør det en forskel, om man løber på løbebånd i fitnesscentret, løber i byen eller tager en tur i skoven? Undervisningen tager afsæt i Troels W. Kjærs kommende udgivelse 'Løb din hjerne stærk'.

2322-406

Autisme hos børn og unge

— **TID:** 3/10, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Kåte From, psykolog, specialist og supervisor i klinisk børne- og ungdomspsykiatri

Mere end 1 % af alle børn og unge har autisme. Autisme er en udviklingsforstyrrelse, der medfører en anderledes måde at opleve verden på. Men autisme kommer i grader og kan se ud på forskellige måder. Forelæsningsrunden giver først en introduktion til, hvad autismspektrumforstyrrelse er, med udgangspunkt i neurologiske og neuropsykologiske forskelligheder hos barnet. Hør også om forskellige indsatser og former for støtte med særlig vægt på at styrke og understøtte forestillingsevnen og empati hos børn og unge med autisme.

2322-174

Fup og fakta om din sundhed

— **TID:** 23/10, 5 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Sundhed er godt stof, og blandt andet derfor bliver vi konstant bombarderet med – ofte modstridende – budskaber om, hvad der er sundt. Vender madpyramiden spidsen opad eller nedad? Hvad skal vi spise – og hvornår? Er det bedst at styrketræne eller løbe en tur, hvis du gerne vil booste din sundhed? Man kan let få det indtryk, at det, der er sundt i den ene uge, skal du undgå i den næste. Meget forvirrende kan begge budskaber imidlertid være sande, for mennesket er en kompleks konstruktion. Bliv klogere, når en række eksperter stiller skarpt på nogle af de mange sundhedsbudskaber. Hvad er fup, og hvad er fakta?

23/10: Søvn. Poul Jørgen Jennum, professor, overlæge, dr.med. Dansk Center for Søvnmedicin, Rigshospitalet

30/10: Mental sundhed. Jens Einar Jansen, psykolog, specialist i psykoterapi, ph.d. i psykiatri

06/11: Motion – effekter på krop og hjerne. Jesper Lundbye-Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet

13/11: Sociale relationer og sundhed. Rikke Lund, professor i socialmedicin, Københavns Universitet

20/11: Sundhed er ikke ét tal – fedmens gåder. Thorkild I.A. Sørensen, professor emeritus i metabolisk og klinisk epidemiologi, Københavns Universitet

2322-407

Tæt på døden

— **TID:** 23/10, 5 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Døden er en af de store begivenheder, vi alle har til fælles, men som vi har allersværest ved at forholde os til. Men den måde, vi forholder os til vores egen dødelighed på, påvirker den måde, vi er til stede i livet på. Det påvirker også vores børns og børnebørns forhold til liv og død. Gennem ord og billeder rejses en række centrale spørgsmål, der kan give dig mulighed for at tage stilling til, hvordan du ønsker at leve dit liv, tage afsked eller tale med dine nærmeste om døden.

23/10: Når døden bliver en kærlighedserklæring. Hanne Bess Boelsbjerg, postdoc i dødkultur, Aarhus Universitet, og ekstern lektor i sociologi, Københavns Universitet

30/10: Døden som en del af arbejdet – erfaringer fra Forsvaret. Jakob Rømer Barfod, officer og ph.d. i ledelse, Forsvarsakademiet

06/11: Når livet slutter tidligt. Sjælesorgssamtaler med børn og unge. Elisabeth Rokkjær Hammer, hospitalspræst, Odense Universitetshospital

13/11: Tab, sorg og eksistens i forbindelse med døden. Mai-Britt Guldin, cand.psych. aut., specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet

20/11: Dødsritualer som rejsemål. At fotografere de døde på nært hold. Klaus Bo, prisvindende dokumentarfotograf

2322-170

Hverdagens udfordringer

TID: 24/10, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Vi kommer alle til at stå i svære situationer og dilemmaer i livet. Parforhold, børn, forældre, tab og sorg, store beslutninger om fremtiden eller uventede kriser, der pludselig kan vende hverdagen på hovedet. Hvis der dog bare fandtes en manual til livet, så vi kunne slå de gode løsninger op. Det gør der ikke. Men der findes forskere, der arbejder med områder, teorier og metoder, som kan give inspiration, perspektiver og værktøjer til at navigere i hverdagens udfordringer

- 24/10: Tab og sorg.** Mai-Britt Guldin, cand.psych. aut., specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet
- 31/10: Parforhold og kærlighed.** Asger Neumann, psykolog og ekstern lektor i psykologi, Aarhus Universitet
- 07/11: Sygdom som eksistentielt vendepunkt.** Christian Juul Busch, hospitalspræst og emeritus
- 14/11: Familie i medgang og modgang.** Anja Marschall, lektor og ph.d. i familieliv, Københavns Professionshøjskole
- 21/11: Slip bekymringerne.** Maiken Lykke Troen, cand.psych. aut, MCT-II-certificeret terapeut

2322-276

En god mavefornemmelse – bakterier

TID: 25/10, 3 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

I vores tarmsystem lever der omkring 1,5 kg bakterier. Disse bakterier lever i et tæt fællesskab med os som vært, og hvis bakterierne får et gunstigt og næringsrigt miljø, udfører de til gengæld en række livsvigtige funktioner, som vi ellers ikke selv kan klare. Nyere forskning tyder på, at en ugunstig sammensætning af disse bakterier er forbundet med en række tilstande og sygdomme som fedme eller type 2-diabetes. Bliv klogere på, hvilken betydning tarmens bakterier har for vores sundhed og sygdomme.

- 25/10: Tarmens mikrobielle indbyggere – hvem er de, og hvad laver de?** Dennis Sandris Nielsen, professor i fødevarevidenskab, Københavns Universitet
- 01/11: Tarmens bakterier og kost.** Henrik Munch Roager, lektor i mikrobiologi og ernæring, Københavns Universitet
- 08/11: Tarmens bakterier og sygdomme – muligheder for behandling ved/af bakterier.** Trine Nielsen, læge og ph.d. i tarmbakterier, The Novo Nordisk Foundation Center for Basic Metabolic Research, Københavns Universitet

2322-253

60+ en ny begyndelse

TID: 26/10, 6 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi har ikke blot fået flere leveår, vi har – uden at det rigtigt er gået op for os – også fået en spritny fase i livet mellem voksen og gammel. Stadig flere 60+’ere oplever, at de både mentalt og fysisk kan meget mere end forventet, og at det ikke er dem, men måske snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Hvad skal den nye livsfase så bruges til? Hør forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv som 60+’er kan være i det 21. århundrede

- 26/10: Den nye livsfase – når 'det er alderbedst'.** Poul-Erik Tindbæk, chefkonsulent og ph.d., en3karriere
- 02/11: Læring hele livet.** Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet
- 09/11: Sund og aktiv aldring – hvad kan man selv gøre?** (på letforståeligt engelsk). Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet
- 16/11: Sociale relationers indvirkning på sund aldring.** Charlotte Juul Nilsson, læge, lektor og ph.d., Afdeling for Social Medicin, Københavns Universitet
- 23/11: Frivillighed.** Knud Aarup, cand.scient.pol., tidligere direktør i Socialstyrelsen, medlem af hovedbestyrelsen i Røde Kors Danmark
- 30/11: Livsfortællinger – hvordan vi ser tilbage på vores liv.** Se forelæser på fuau.dk

2322-408

Natur og psykologi

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Rebekka Louisa Drude Andersen, psykolog, videnskabelig assistent og underviser, Syddansk Universitet og Københavns Universitet

Du går ude i naturen. Tager en dyb indånding. Hvordan har du det? Har du det anderledes, end når du er indenfor? De fleste vil svare ja. Det næste spørgsmål er: Hvorfor? Hvad sker der med os rent psykologisk, når vi er ude i naturen? Det undersøger vi denne lørdag. Bliv bl.a. klogere på, hvad der sker i vores hjerner, og hvordan naturen påvirker følelser, sanser, kognition og opmærksomhed. Vi vil også nærme os feltet samfundsvidenskabeligt gennem sociologiske teorier om menneskers plads i verden, kulturen og naturen og komme omkring humanvidenskabelig økofilosofi.

Få viden i indbakken

TILMELD DIG FOLKEUNIVERSITETETS NYHEDSBREV PÅ FUAU.DK

2322-409

Mig og mit immunforsvar

TID: 29/10, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Ib Søndergaard, cand.scient., Biolearning

Immunsystemet er afgørende for vores overlevelse. Det kan være for at bekæmpe nye influenzatyper, malaria, borrelia fra skovflåten eller cancer. Men hvorfor er det sommetider vanskeligt for immunsystemet at fungere, som vi gerne vil have det? Forelæsnningen giver en basal introduktion til immunsystemet. Hør om nye tiltag inden for virusvacciner, cancerbehandling samt opdagelser af sammenhænge mellem kroppens tarmflora og sygdomme som allergi og diabetes. Bliv også klogere på, hvorfor nogle mennesker får allergier eller autoimmune sygdomme, mens andre ikke gør, og om man selv kan gøre noget for at få et kampklart immunforsvar. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Immunforsvar – kampen i kroppen' (Forlaget Praxis).

2322-175

Demens – hvad ved vi?

TID: 29/10, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Peter Roos, neurolog, Neurocentret Rigshospitalet

Mange af os vil i løbet af livet komme i berøring med demens, måske som pårørende eller som syge. Alzheimers sygdom er langt den hyppigste årsag til demens, men mange andre hjernesygdomme kan ligge bag. Undervisningen stiller skarpt på den nyeste viden om demenssygdomme og forebyggelse af intellektuel svækkelse. Få svar på spørgsmål som: Hvad sker der i hjernen ved demens? Er der overhovedet noget at stille op? Og sidst, men ikke mindst: Hvad med de pårørende?

2322-411

Den stressede hjerne – fra stress til resiliens

TID: 4/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

Mange forskellige begivenheder kan få os til at skrue op for stressen. Det kan være små problemer i dagligdagen, store personlige omvæltninger ved tab af en nærtstående eller oplevelsen af global meningsløshed og uretfærdighed. Uanset årsagen reagerer hjernen på laveste fællesnævner, nemlig kontroltab og uforudsigelighed og igangsætter et alarmberedskab, som mobiliserer kroppens ressourcer. Men hvordan håndteres stress på bedste vis i hverdagen? Få viden og værktøjer til konkret stresshåndtering. Undervisningen veksler mellem teoretiske oplæg, dialog, refleksioner og øvelser.

2322-410

Metakognitiv terapi – få styr på dine tanker

TID: 4/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Anders Sørensen, psykolog og ph.d. i psykiatri

Moderne psykoterapi og forskning har slået fast, at tankemylder/over-tænkning er en af hovedårsagerne til psykisk lidelse, og at lidelsen generelt fortager sig, når vi opdager og styrker tiltroen til, at vi faktisk har kontrol over tankerne. Men hvordan kan noget så basalt som tænkning vende sig imod os og blive vores værste fjende? Hvilke mekanismer er på spil, og hvordan kan vi bruge tænkningen til vores fordel? Og ikke mindst: Hvordan kommer vi ud af tankemylderet, når det er blevet et problem? Metakognitiv terapi har vist sig at være en yderst effektiv vej ud af overtænkningen.

2322-178

Fup og fakta om børns udvikling

TID: 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISERE: Trine Sonne, postdoc og forsker i psykologi, Aarhus Universitet, og Toril Sveistrup Jensen, ph.d. i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

Må man vække et sovende barn? Er det skadeligt for børn at kigge på en skærm? Og hvilken rolle spiller rækkefølgen i en søskendeflok for barnets udvikling? Når det kommer til børn, findes der mange fortællinger om og holdninger til, hvad der former og driver deres udvikling. Men det kan være vanskeligt at navigere i al den information, vi i dag omgiver os med. Få indblik i centrale områder af børns udvikling ud fra en nuanceret, kritisk tilgang. Bliv bl.a. klogere på søvn, tigerspring, skærmtid og hukommelse. Undervisningen har primært fokus på de tidlige leveår.

2322-413

Litteraturterapi – magien ved at læse og skrive

TID: 25/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Karen Margrethe Schifter Kirketerp, cand.psych. aut.

Litteratur er et enestående medie med en helt særlig kraft til at overskride grænser og udvide livsverdener. Vi reagerer og oplever følelser, i takt med at vores øjne glider over ordene. Litteraturen kan vise os ting, vi ellers ikke ville have oplevet. Med det blanke papir kommer også en unik mulighed for at undersøge og placere vores egne indre verdenskort, skabe fiktive verdener uden restriktioner, værne om vores egen stemme og skabe en mulig "verbal kremation". Denne dag vil vi dykke ned i nogle af de psykologiske aspekter og effekter ved at læse og skrive litteratur. Medbring kuglepen/blyant samt linjeret papir.

2322-412

Fordybelse i mindfulness og meditation

- **TID:** 25-26/11, 1 weekend, kl. 10.00-16.00 begge dage
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
NB: Medbring et liggeunderlag og et tæppe
UNDERVISERE: Jacob Piet, psykolog, ph.d. i mindfulness, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet, og Gull-Maja la Cour, cand.psych. og mindfulnessinstruktør

Mindfulness handler om evnen til bevidst nærvær og intimitet med livet – som det udfolder sig fra øjeblik til øjeblik. I en tid præget af stress, forandring og effektivitet kan det være en stor udfordring at være nærværende. Men evnen kan trænes og være et middel til stresshåndtering, forebyggelse af depression og forbedring af livskvalitet, relationer og samarbejde. Undervisningen vil foregå i en dynamisk vekselvirkning mellem praktiske øvelser, udforskende dialog samt teoretiske perspektiver på den praktiske anvendelse. Du vil blive introduceret til forskning inden for området, få erfaringsbaseret indsigt i hvad mindfulness er, og hvordan det virker i teori og praksis.

2322-414

Sådan får du en glad ryg

- **TID:** 27/11, 1 mandag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Jan Hartvigsen, professor i klinisk biomekanik, Syddansk Universitet

Rygsmærter rammer næsten alle danskere og er nu den hyppigste årsag til, at danskere går til lægen, fysioterapeuten og kiropraktoren. 650.000 danskere har en diskusprolaps eller anden rygsygdom, og en gennemsnitsdanske mister syv år med god livskvalitet på grund af smerter og funktionsnedsættelse i muskler og led. I disse år oplever vi en eksplosion af ny viden inden for rygområdet. Hvis ikke vi finder på nye måder at forebygge og behandle rygsmærter på, vil problemet fortsætte med at vokse. Bliv klogere på, hvordan du får en glad ryg.

2322-184

Livet med Parkinson

- **TID:** 27/11, 2 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

Parkinsons sygdom er en af de mest almindelige neurologiske sygdomme i Danmark. Op imod 8.000 danskere lider af sygdommen, og dermed er også mange pårørende påvirket af sygdommen. Typisk rammer sygdommen omkring 60-års-alderen, men kan også ramme yngre personer. Hør, hvad den seneste forskning viser om årsag, symptomer, diagnosticering, behandlingsforløb og ikke mindst om den psykiske påvirkning af både patienter og pårørende. Hvordan påvirker det patienterne at leve med uvisheden om, hvordan sygdommen udvikler sig? Og hvordan kan du som pårørende hjælpe og samtidig passe på dig selv?

- 27/11: Årsag, symptomer, diagnosticering og behandling.** Kristian Winge, lektor, ph.d., overlæge, neurolog, Syddansk Universitet og Slagelse Sygehus
04/12: Livet med Parkinsons sygdom. Susanne Ohrt, psykolog og specialist i sundhedspsykologi, rådgiver i Parkinsonforeningen

2322-541

Søvn og søvnproblemer

- **TID:** 7/12, 1 torsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Bobby Zachariae, professor i sundhedspsykologi, Aarhus Universitet og Aarhus Universitetshospital

Mange kender til at have søvnproblemer fra tid til anden, f.eks. i forbindelse med stress og udfordringer i hverdagen. Mens de fleste vil vende tilbage til deres normale søvn, når den belastende situation er overstået, vil det for et stort mindretal udvikle sig til et vedvarende problem. Omkring hver tiende oplever vedvarende søvnvanskeligheder, som påvirker trivsel og velbefindende. Vi dykker ned i søvnens rige og kigger på, hvad der karakteriserer den normale søvn. Hør om årsager til søvnproblemer, hvad det betyder for vores psykiske og fysiske helbred, og hvordan søvnproblemer kan forebygges og afhjælpes.

2322-420

Rundt om osteoporose

- **TID:** 11/12, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Lars Hyldstrup, overlæge, dr.med., Hvidovre Hospital, og Jens-Erik Beck Jensen, ph.d. og overlæge, Hvidovre Hospital

Op mod 650.000 danskere lider af osteoporose – også kaldet knogleskørhed – og langt størstedelen lever med sygdommen uden selv at vide det. Osteoporose har ingen symptomer, før det første brud indtræffer, og kvinder rammes dobbelt så hyppigt som mænd. Men hvad er osteoporose egentlig? Kan man selv gøre noget for at forebygge eller lindre sygdommen? Og hvilken rolle spiller kost og motion? Hør om årsager og risikofaktorer, og hvordan man kan forebygge og behandle osteoporose i dag. Få indblik i den nyeste viden på området, og tag gode råd om en knoglesund livsstil med hjem. Undervisningen tager bl.a. afsæt i udgivelsen 'Hvad er osteoporose' (FADLs Forlag).

2322-240

Sæt grænser

- **TID:** 11/12, 1 mandag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Irene Henriette Oestrich, specialistsykolog og ph.d., Region Hovedstadens Psykiatri, Sankt Hans Hospital

At turde sætte grænser kræver en særlig form for mod, god evne til selvbeskyttelse og omsorg for sig selv. Mod til at løbe en nødvendig risiko for at skuffe mennesker, der betyder noget for en. Vi har brug for at kunne sætte grænser og håndtere kritiske situationer. Det har afgørende betydning for vores trivsel og velvære. Med afsæt i psykologiske teorier og metoder dykker undervisningen bl.a. ned i evnen til at stille op for sig selv – at bryde grænser og overvinde begrænsninger. Få ny viden, inspiration og værktøjer. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Sæt grænser' (Dansk Psykologisk Forlag).

2322-415

Grønt med umami og velsmag

TID: 12/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Ole G. Mouritsen, professor i gastrofysik og kulinarisk fødevareinnovation, Københavns Universitet

Det grønne køkken byder på masser af vilde, intense og skønne smagsindtryk, når først man har knækket koden. Men der er nogle udfordringer at forholde sig til. De grønne råvarer giver nemlig ikke af sig selv de grundsmage, vi eftertragter mest. Denne aften dykker vi ned i videnskaben bag smag og smagsoplevelser, når vi stiller skarpt på det grønne køkken. Bliv klogere på, hvordan man med afsæt i videnskaben tilbereder plantebaserede måltider med masser af umami-smag, interessante teksturer og appetitlige udtryk. Få viden, teknikker og inspiration til opskrifter, der er simple at gå til. Undervisningen tager afsæt i 'Grønt med umami og velsmag – håndværk, viden og opskrifter' (Gyldendal).

2322-277

Kort og godt om gigt. Slid- og leddegigt

TID: 12/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Mogens Pfeiffer Jensen, overlæge og klinisk lektor i reumatologi, Aarhus Universitet

Smerter, ømme og stive led og nedsat bevægelighed. Slidgigt er en folkesygdom, og det er langt den mest udbredte af alle gigtsygdomme. Over 300.000 danskere har fået diagnosen, og nogle lever fint med sygdommen, mens andre lider af voldsomme smerter, nedsat bevægelighed og forringet livskvalitet. Leddegigt er en inflammatorisk gigtsygdom, og ca. 1.700 personer får hvert år stillet diagnosen kronisk leddegigt i Danmark. Men hvad er gigt egentlig? Hvad er forskellen på slid- og leddegigt, og hvad kan man selv gøre for at bevare et godt og aktivt liv? Hør om sygdommens årsager, symptomer og behandlingsmuligheder, og få indblik i den nyeste forskning på området.

2322-265

Kort og godt om forhøjet blodtryk

TID: 14/12, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Niels Wiinberg, overlæge, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital

20-25 % af voksne har forhøjet blodtryk, de fleste i lettere grad. Det kommer i reglen snigende og umærkeligt med alderen. Tilstanden kan være livstruende og kan føre til hjerteanfald, hjerneblødning og skader på andre organer. Men hvad er blodtrykket egentlig mere præcist, og hvorfor er det farligt, når det er for højt? Kredsløbet og reguleringen af blodtrykket vil blive gennemgået samt blodtryksmåling og risikofaktorer. Gennemgangen vil blive illustreret med relevante sygehistorier. Få indsigt i almindelig og mere avanceret blodtryksdiagnostik, medicinsk behandling og andre nyere behandlingsmetoder. Vi tager pulsen på blodtrykket.

2322-172

Kender du en psykopat?

TID: 14/12, 1 torsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Tine Wøbbe, chefpsykolog, Psykiatrisk Center Sct. Hans

De fleste af os vil nok mene, at vi ikke møder ret mange psykopater i hverdagen. I stedet hører vi om dem i tv eller fascineres af fiktive karakterer. Psykopater er bl.a. kendetegnede ved at være samvittighedsløse, manipulerende, charmerende og ofte aggressive. Men psykopati kan komme til udtryk i både større og mindre grad. I Danmark antager man, at der findes omkring 250.000 psykopater. Det betyder, at vi hver især kender én – måske to. Så hvad dækker begrebet egentlig over? Hvornår er man psykopat? Hvor møder man dem typisk, og hvordan tackler man en psykopat? Undervisningen tager bl.a. afsæt i bogen 'Forbrydelsens sind' (Politikens Forlag).

2412-202

Kærlighedens kartotek

TID: 2/1, 7 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

Kærligheden er det eneste, der virkelig tæller. Mennesket er et elskende dyr, og spørgsmålet er, hvad livet i sidste ender handler om, hvis det ikke er at lære at elske. Bliv klogere på kærligheden, når en række eksperter stiller skarpt på fænomenet fra forskellige perspektiver. Forelæsningsrækken belyser kærlighedens relation til etikken, erotikken, sorgen, moderniteten, ånden og forundringen og inviterer til en tværdisciplinær undersøgelse af dens forskellige fremtrædelsesformer. Undervisningen tager afsæt i antologien 'Kærlighedens kartotek' (Klim 2023).

02/01: Introduktion. Alfred Bordado Sköld, ph.d.-studerende i psykologi, Aalborg Universitet

09/01: Kærlighed og etik. Anne Eggert Stevns, ph.d. i filosofi, Aarhus Universitet

16/01: Kærlighed og erotik. Jon Auring Grimm, mag.art. i filosofi

23/01: Kærlighed og sorg. Ester Holte Kofod, psykolog og postdoc i forskningsprojektet "Sorgens kultur", Aalborg Universitet

30/01: Kærlighed og modernitet. Inger Glavind Bo, lektor i socialpsykologi, Aalborg Universitet

06/02: Kærlighed og undren. Finn Thorbjørn Hansen, professor i anvendt filosofi, Aalborg Universitet

13/02: Kærlighed og ånd. Joachim Viewiura, videnskabelig assistent, Aalborg Universitet

FØLG MED PÅ FACEBOOK

facebook.com
/fuemdrup

2412-220

Kunst, krop og terapi

TID: 15/1, 7 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Menneskelige erfaringer er forbundet med sanselige oplevelser. Det er gennem sanserne, vi får mulighed for at forstå verden. Livet leves gennem kroppen, men mennesket har også altid søgt at bringe sindet i spil, bl.a. ved at bruge kunstneriske udtryk til at søge indsigter. Hvordan kan krop og kunst anvendes terapeutisk og hjælpe os med at tackle psykiske og personlige udfordringer? Få indblik i, hvordan bl.a. dans, musik, billedkunst og naturen kan bruges terapeutisk. Undervisningen tager afsæt i udgivelsen 'Krop, kunst og terapi' (Hans Reitzels Forlag).

- 15/01: Introduktion og psykoterapiens oprindelse.** Simo Køppe, professor i psykologi, Københavns Universitet
- 22/01: Danseterapi.** Helle Winther, ph.d. og lektor i bevægelsespsykologi, Københavns Universitet
- 29/01: Musikterapi.** Hanne Mette Ochsner Ridder, professor, Institut for Kommunikation og Psykologi, Aalborg Universitet
- 05/02: Billedkunstterapi.** Hanne Stubbe Teglbjerg, speciallæge i psykiatri
- 12/02: Skriveterapi.** Birgit Bundesen, overlæge, Psykiatrisk Center Amager
- 19/02: Naturen som terapi.** Christel Trøstrup, cand.pæd.psych., psykoterapeut ved Friborgen, ph.d. fra Københavns Universitet i narrativ naturbaseret intervention
- 26/02: Kropsorienteret psykotterapi.** Jim Toft, specialkonsulent, ph.d. og ekstern lektor i psykologi, Københavns Universitet

2412-194

Sidste nyt fra sundhedsvidenskaben

TID: 16/1, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15. Ingen undervisning 6/2
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi ved efterhånden en hel del om vores komplekse kroppe. Men der er stadig – og opstår hele tiden – en lang række mysterier og gåder, som forskere og eksperter forsøger at finde svarene på. For hver lille opdagelse får vi en større forståelse for, hvordan nerveceller, tarmbakterier, proteiner, signalstoffer og meget andet interagerer i den enorme maskine, som kroppen udgør. Forelæsningsrækken dykker ned i aktuel sundhedsvidenskabelig forskning med en stribe af landets dygtige forskere. Få den nyeste viden, og bliv klogere på dig selv og din krop.

- 16/01: Hjernens rolle i appetitregulering og kropsvægt.** Christoffer Clemmensen, fedmeforsker og lektor ved Novo Nordisk Foundation Center, Københavns Universitet
- 23/01: Den livsvigtige søvn.** Birgitte Rahbek Kornum, ph.d. og lektor i neuroscience, Københavns Universitet
- 30/01: Ny forståelse af dopamin og hjernens belønningssystem.** Claus Juul Løland, professor i neurovidenskab, Københavns Universitet
- 13/02: Tung styrketræning hele livet.** Casper Søndebro, postdoc i sund aldring, Københavns Universitet
- 20/02: Hvordan kan vi reparere hjernen med stamceller?** Agnete Kirkeby, lektor i neurovidenskab, Københavns Universitet
- 27/02: Bakteriofagers betydning for en sund tarm.** Dennis Sandris Nielsen, professor i fødevarerens videnskab, Københavns Universitet

2412-209

Hjernemad

TID: 17/1, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Kan vi spise os til et bedre helbred? Det, vi spiser, påvirker vores fysiske og psykiske sundhed, men vi glemmer det tit i hverdagen. Så hvordan påvirker kosten rent faktisk vores hjerne? Er der nogle særlige fødevarer, der egner sig godt til at give hjernen energi? Hvad er sammenhængen mellem tarmen og hjernen? Og hvordan fungerer vores appetit? Få eksperternes svar på de gådefulde sammenhænge mellem hjernen og mad.

- 17/01: Introduktion til hjernen, og hvorfor den har brug for mad.** Per Bendix Jeppesen, lektor i endokrinologi, Aarhus Universitetshospital
- 24/01: Sammenhængen mellem tarm, hjerne og kost.** Anke Ninija Karabanov, lektor i neurofysiologi, Københavns Universitet
- 31/01: Hjerne kemi og spiseadfærd.** Jakob Linnet, dr.med., ph.d., cand.psych. aut. samt leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital
- 07/02: Hjerne, appetit og kropsvægt.** Christoffer Clemmensen, fedmeforsker og lektor ved Novo Nordisk Foundation Center, Københavns Universitet
- 14/02: Toptrimmede tarme og tanker.** Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital

2412-195

Hjernen hele livet

TID: 17/1, 8 onsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Vi har kun én hjerne, og den skal holde hele livet. Hvordan passer vi bedst muligt på den? Det er komplekst at forstå, hvordan hjernen fungerer og påvirkes af både ydre og indre faktorer livet igennem. I denne forelæsningsrække vil en stribe forskere lave en række nedslag i en menneskehjernes udvikling – fra de tidlige år, og til vi ser tilbage på et forhåbentlig langt og godt liv. Vi ser nærmere på op- og nedture, når hjernen bliver skadet eller syg, og hvordan vi kan holde hjernen i gang uanset alder.

- 17/01: Når hjernen bliver skadet.** Lone Vesterager Martinus, autoriseret neuropsykolog, undervisningsleder, Center for Hjerneskeade
- 24/01: Stress – når verden bryder sammen.** Søren Ballegaard, læge og ph.d., Ballegaard Stresscare
- 31/01: Dyrk motion, og hold hjernen i gang.** Jesper Lundbye-Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet
- 07/02: En hjerne i flow.** Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet
- 14/02: Tarm, hjerne og mental sundhed.** Anke Ninija Karabanov, lektor i neurofysiologi, Københavns Universitet
- 21/02: Hvad sker der i hjernen i de tidlige år?** Signe Allerup Vangkilde, professor i psykologi, Københavns Universitet
- 28/02: Godnat og sov godt – hjernen og søvn.** Poul Jørgen Jennum, professor, overlæge, dr.med., Dansk Center for Søvnmedicin, Rigshospitalet
- 06/03: Godt nyt om gamle hjerner.** Henning Kirk, seniorkonsulent, dr.med.

Hvordan spiller evnen
til koncentration og
fordybelse sammen
med vores livskvalitet?
Hjerneforsker Troels
W. Kjær deler sin
viden om hjernen i
forelæsningsrækken
'Livskvalitet – grib det
gode liv'. Se nedenfor.

2412-196

Livskvalitet – grib det gode liv

TID: 18/1, 5 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Med stress og jag haster vi afsted i vores egen lille verden. Med hovedet begravet i telefonen og tankerne beskæftiget med fortidens fejltrin og fremtidens bekymringer. Men er der en vej til et mere enkelt liv? Et liv med fokus på nærvær og samvær? Et liv, hvor vi sænker farten, vender udviklingsræset ryggen og i stedet mærker verden og er til stede i nuet – til gavn for os selv og dem omkring os. Et liv med øget livskvalitet. En række eksperter giver deres bud på forskellige veje til livskvalitet.

- 18/01: Den gode samtale.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 25/01: Hjernen, fordybelse og koncentration.** Troels Wesenberg Kjær, forfatter, speciallæge, hjerneforsker, gæsteprofessor, Københavns Universitet
- 01/02: En pause i naturen.** Dorte Varning Poulsen, fysioterapeut, lektor i naturbaseret terapi og sundhedsfremme, Københavns Universitet
- 08/02: Skønlitteraturens helbredende kraft.** Mette Steenberg, direktør, Læseforeningen
- 15/02: Trivsel i en travl hverdag.** Jesper Bay-Hansen, speciallæge og specialist i klinisk sexologi

2412-203

Klinisk psykologi – forstå psykiske lidelser

TID: 18/1, 6 torsdage, kl. 19.30-21.15. Ingen undervisning 15/2
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Jens Einar Jansen, psykolog, specialist i psykoterapi, ph.d. i psykiatri

I Danmark kommer hver 7. i kontakt med psykiatrien og får en diagnose, inden de fylder 18 år. Tallet har de seneste år kun været stigende. Forelæsningsrækken sætter fokus på, hvad det vil sige at have en psykisk lidelse og dykker ned i nogle af de mest almindelige psykiske lidelser. Hvad skyldes lidelsen? Hvad er symptomerne? Hvordan stilles diagnosen? Og hvilke muligheder er der for behandling? Undervisningen stiller også skarpt på den diagnostiske praksis og faren ved både under- og overdiagnosticering. Hør desuden om, hvad en diagnose betyder for vores identitet.

- 18/01: Angst**
25/01: Depression
01/02: Psykose og skizofreni
08/02: ADHD
22/02: Autisme
29/02: Personlighedsforstyrrelser

2412-292

Din hjerne snyder dig

TID: 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Jakob Linnet, dr.med., ph.d., cand.psych. aut. samt leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitets-hospital

Hvad enten det handler om en trang til at spille om penge, overspise, drikke eller andet, er det hjernen, der snyder os til afhængighed. Afhængighed kan antage mange former. Men hvorfor udløses denne kraftige, tilsyneladende ukontrollerbare trang? Denne aften dykker vi ned i den nyeste forskning i hjernen og afhængighed. Hør bl.a. om hjernens belønningssystemer, og bliv klogere på, hvorfor og hvordan hjernen snyder os. Hør også, hvordan man kan komme ud af afhængighedens kløer med en række simple psykologiske redskaber. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Din hjerne snyder dig' (Gyldendal).

2412-198

Klæbehjerne – bliv bedre til at huske

— **TID:** 28/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Troels Wesenberg Kjær,
forfatter, speciallæge, hjerneforsker, gæste-
professor, Københavns Universitet

Få bedre hukommelse, stærkere koncentrationsevne og større overblik. Vores tankegange og adfærd er ikke statiske karaktertræk, men vaner, der kan forandres. Med de rette øvelser kan hjernen optimeres. Permanent. Men hvad skal der til? Lær, hvordan du med blot en relativt lille indsats kan slippe for huller i hukommelsen. Få indblik i, hvad der sker i hjernen, hvordan den dirigerer tanke- og handlemønstre, og hvad der kan styrke evnen til at holde fokus, bevare overblikket og sortere unødvendige informationer fra. Dagen byder på konkrete teknikker og øvelser til at optræne huskeevnen og lære nye ting – uanset alder. Undervisningen tager bl.a. afsæt i bøgerne 'Klæbehjerne – blive bedre til at huske' (Politikens Forlag) og 'Hjernestarter – sådan træner du din hjerne' (FADL's Forlag).

2412-197

Parforholdets psykologi

— **TID:** 28/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISERE: John Hjarsø Mortensen,
cand.psych. aut., og Pia Hjarsø Mortensen,
cand.psych. aut., certificeret Imagoterapeut

Det moderne liv har givet parforholdet nye rammer, og mange oplever, at det er en udfordring at få kærligheden til at fungere og udvikle sig, når forelskelsens første beruselse er aftaget. Men hvordan etablerer man en hverdag, når gensidigt ansvar og forpligtelser trænger sig på? Når de dybeste håb og drømme og stærkeste følelser er i spil? Det og meget mere vil parterapeuterne og psykologerne John og Pia Hjarsø Mortensen lære os om denne søndag med udgangspunkt i forskningen om parforholdets udviklingsfaser og sammenhængen mellem nære betydningsfulde relationer og psykens udvikling. Bliv klogere på, hvordan man kan bruge den tilgængelige viden i teori og praksis.

2412-289

Særligt sensitiv eller særligt udfordret?

— **TID:** 21/2, 4 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Sofie Wille Østergaard,
cand.psych., Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Ambulatorium for småbørn

Begrebet 'særligt sensitiv' er blevet populært. Følsomme børn, der opleves at reagere kraftigt på stimuli – både fra verden omkring og fra barnets indre univers – bliver ofte betegnet som særligt sensitive. Men denne betegnelse kan muligvis gøre mere skade end gavn. Forelæsningsrækken går kritisk og konstruktivt til begrebet særligt sensitiv, og præsenterer en forståelse af børns psykiske sårbarhed, der gør det muligt at støtte barnet i en sund udvikling, hvormed det overkommer sine udfordringer. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Særligt sensitiv eller særligt udfordret?' (Akademisk Forlag).

21/02: Særligt sensitiv
28/02: Introduktion til alternative begreber
06/03: Særligt sensitiv, autisme, ADHD eller angst?
13/03: Behandlingsmuligheder

2412-237

Naturmedicin

— **TID:** 29/2, 3 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Kaj Winther, læge og
adjungeret professor i klinisk ernæring og
naturlægemidler, Københavns Universitet

Siden tidernes morgen har man vidst, at mange urter havde helbredende egenskaber, hvormod andre var giftige. Den moderne videnskab har også vist, at mange af naturens lægemidler har forebyggende og helbredende effekt og fortjener at blive taget med den største seriøsitet. Men naturlægemidler er i dag blevet et område, hvor mange skrupelløst boltrer sig med skamløse påstande og reklamer, der ofte mangler klinisk dokumentation – bl.a. pga. for svag lovgivning. Så hvad er fup, og hvad er fakta? Over tre aftener vil undervisningen dykke ned i fakta om naturlægemidler set med moderne naturvidenskabelige øjne.

29/02: Naturlægemidler og effekten på hukommelse, koncentration og søvn
07/03: Naturlægemidler med effekt på gig
14/03: Naturlægemidler og hjerte-kar-sygdom

2412-199

Taknemmelighed

— **TID:** 18/3, 1 mandag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Jane Flarup, uddannelses-
koordinator og lektor i organisationsteori,
Aarhus Universitet

TAK. Tre bogstaver, der tilsammen kan give dig et bedre liv. Gennem mere taknemmelighed i dagligdagen kan du nemlig opleve øget velvære og sundhed og få stærkere relationer til andre mennesker. At sige tak til andre og føle taknemmelighed over for store og små ting er et nyt forskningsområde, som ligger i forlængelse af forskning i anerkendelse. Taknemmelighed er en del af den positive psykologi, som har fokus på det, der fungerer hos mennesker, frem for psykiske dysfunktioner. Undervisningen gennemgår forskningen i taknemmelighed siden Aristoteles og frem til nutidens psykologiske forskning i trivsel og livskvalitet og giver eksempler på taknemmelighedsøvelser.

2412-290

Læg smerterne på hylden

— **TID:** 20/3, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Morten Sebastian Høgh,
specialist i sportsfysioterapi, ph.d. og
lektor i smerte og neurovidenskab, Aalborg
Universitet

Smerte er en livsnødvendig oplevelse, men hvorfor oplever hver femte dansker, at det ikke holder op med at gøre ondt igen? Forelæsningsen dykker ned i smertens univers og stiller skarpt på, hvad kroniske smerter er, hvorfor vi får ondt, om det virkelig kan passe, at videnskaben ikke kan helbrede kroniske smerter, og hvorfor nogle mennesker oplever, at én behandling virker, mens andre ingen effekt har af den. Få også input fra bogen 'Læg smerterne på hylden', som underviser Morten Høgh har skrevet sammen med Lotte Heise, med konkrete råd til mennesker med kroniske smerter og deres pårørende.

2412-291

Spis dig til en sund tarm

— **TID:** 20/3, 1 onsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital

De fleste af os har i perioder oplevet at have problemer med maven, men for 10-20 % er det en daglig plage, som vi ikke har forklaringen på. Forstoppelse og irriteret tyktarm er blevet en folkesygdom, der giver nedsat livskvalitet. Som regel lyder rådet fra internettet eller lægen, at vi skal forsøge at spise mere grønt og flere kostfibre. Men det er ikke ligegyldigt, hvilke grøntsager og kostfibre vi spiser flere af, hvis vi dør med luft i maven og smerter i tarmene. Det er meget individuelt, om man tåler de mange fibre, der anbefales. I forelæsningsen vil almindelige tarmproblemer som forstoppelse og irriteret tyktarm blive gennemgået. Få også anbefalinger til tarmvenlig ernæring og livsstil.

2412-200

Inflammation – ven eller fjende?

— **TID:** 20/3, 1 onsdag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Claus Henrik Nielsen, professor i immunologi, overlæge og leder af Institut for Inflammationsforskning, Rigshospitalet

Inflammation og anti-inflammation er blevet populære begreber, når det handler om vores sundhed. I dag kan man til tider få det indtryk, at inflammation i kroppen er roden til alle dårligheder – bl.a. de store livsstilssygdomme. Men hvad er inflammation i kroppen egentlig? Hvordan opstår inflammation? Hvilken rolle spiller vores gener, omgivelser og livsstil? Er inflammation altid dårligt, eller er den nødvendig for et godt helbred? Hvilke sammenhænge er der mellem inflammation og autoimmune sygdomme? Og hvad er anti-inflammatorisk behandling? Få et nuanceret indblik i, hvad inflammation er, når vi denne aften dykker ned i den nyeste viden.

2412-201

60+ en ny begyndelse

— **TID:** 10/4, 7 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Vi har ikke blot fået flere leveår, vi har – uden at det rigtigt er gået op for os – også fået en spritny fase i livet mellem voksen og gammel. Stadig flere 60+’ere oplever, at de både mentalt og fysisk kan meget mere end forventet, og at det ikke er dem, men måske snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Hvad skal den nye livsfase så bruges til? Hør forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv som 60+’er kan være i det 21. århundrede

- 10/04: Den nye livsfase – når 'det er alderbedst'.** Poul-Erik Tindbæk, chefkonsulent og ph.d., en3karriere
- 17/04: Vendepunkter – tab, sorg og vækst.** Mai-Britt Guldin, cand.psych. aut., specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet
- 24/04: Træning og fysisk aktivitet.** Casper Søndebro, postdoc i sund aldring, Københavns Universitet
- 01/05: Sund og aktiv aldring. Hvad kan man selv gøre?** Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet
- 08/05: Skønlitteratur – hvordan kan læsning give livskvalitet?** Peter Simonson, professor i europæisk litteratur, Syddansk Universitet
- 15/05: Positiv psykologi og det meningsfulde liv.** Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA
- 22/05: Hold hjernen skarp med kunst og kreativitet.** Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

2412-204

Mageløse mikrober

— **TID:** 21/5, 1 tirsdag, kl. 17.15-20.15
PRIS: 275 kr., studerende 145 kr.
UNDERVISER: Sandra Breum Andersen, lektor i evolutionsbiologi, Københavns Universitet

Samspillet mellem mikrober og mennesker har afgørende betydning for vores helbred. Vi har over et kilo bakterier i vores kroppe, som bl.a. findes på vores hud, i munden og i vores tarme. Bakterierne har stor indflydelse på vores vægt og humør, men samspillet mellem os og vores bakterier er komplekst, og for at forstå, hvilke bakterier der kan være gode, og hvilke der kan være skadelige for os, er det nødvendigt at undersøge samspillet mellem den specifikke vært og de specifikke bakterier. Det er den unikke kombination, der afgør udfaldet. Denne aften dykker vi ned i den nyeste forskning inden for de ofte ældgamle forhold, vi har til bakterier, og hvordan det forhåbentlig kan bidrage til at fremme vores sundhed.

FÅ VIDEN HJEM I STUEN. SE SIDE 6-7

Vi byder på gratis
 livestreamede
 forelæsninger

Viden i dagtimerne

Har du tid og lyst til at gå på Folkeuniversitetet i dagtimerne på hverdage? Formidlingslystne forskere og eksperter står klar til at dele ud af deres viden i forelæsninger og byvandring. Du kan bl.a. tage med til 'Det gode selskab' på Kulturhuset Islands Brygge, hvor omdrejningspunktet er dygtige formidlere og aktuelle emner – fra det evigt aktuelle til det højaktuelle – på tværs af kunst og kultur, samfund og historie. Følg sidehenvisningerne for at læse den fulde omtale, eller se mere på fuau.dk.

Byvandring: Det klassiske København

Tid: 6/9, 4 onsdage, kl. 10.00-14.00

Underviser: Thyge C. Bro, mag.art. i klassisk arkæologi og ekstern lektor. Se side 74.

Byvandring: Vestindiske og afrikanske skæbner i København

Tid: 13/9, 4 onsdage. 13/9 indledningsforelæsning kl. 17.15-19.00. 20/9, 27/9 og 4/10 byvandring kl. 10.30-12.15

Underviser: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter. Se side 61.

Byvandring: Christianshavn i 400 år

Tid: 21/9, 3 torsdage, kl. 10.30-12.15

Underviser: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter. Se side 62.

Formiddage i Park Bio: Store tanker om hverdagslivet

Tid: 23/10, 8 mandage, kl. 10.00-11.45

Undervisere: Mogens Pahuus, professor emeritus i filosofi, Aalborg Universitet / Ole Morsing, lektor emeritus i idéhistorie, Aarhus Universitet / Ulrik Houlind Rasmussen, ph.d. i filosofi og lektor på Københavns Professionshøjskole / Anders-Christian Lund Jacobsen, professor i teologi, Aarhus Universitet / Thomas Brudholm, ph.d. i filosofi og lektor på Tværkulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet / Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet / Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research. Se side 52.

Eftermiddage i Park Bio: Kvindestrid og stride kvinder – kvindelige malere gennem 400 år

Tid: 6/11, 5 mandage, kl. 13.00-14.45

Underviser: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie. Se side 79.

Formiddage i Park Bio: Filmens mestre – fra Haneke til Östlund

Tid: 22/1, 6 mandage, kl. 10.00-11.45

Underviser: Peter Schepelern, lektor emeritus i filmvidenskab, Københavns Universitet. Se side 92.

Eftermiddage i Park Bio: Filosofer du bør kende

Tid: 22/1, 6 mandage, kl. 13.00-14.45

Underviser: Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi, og Anna Cornelia Ploug, ph.d.-studerende i filosofi, Roskilde Universitet. Se side 57.

Byvandring: På sporet af kolonihistorien i København

Tid: 2/4, 4 tirsdage. 2/4 indledningsforelæsning kl. 17.30-19.15. 9/4, 16/4 og 23/4 byvandring kl. 10.30-12.15

Underviser: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter. Se side 71.

Byvandring: Fredede bygninger i København

Tid: 16/4, 4 tirsdage, kl. 14.00-16.00

Underviser: Jannie Rosenberg Bendsen, ph.d., forfatter og arkitekturhistoriker. Se side 85.

Byvandring: Det klassiske København

Tid: 30/4, 4 tirsdage, kl. 10.00-14.00

Underviser: Thyge C. Bro, mag.art. i klassisk arkæologi og ekstern lektor. Se mere på fuau.dk.

Havevandring: Det grønne København

Tid: 7/5, 3 tirsdage, kl. 14.00-15.30

Underviser: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie. Se mere på fuau.dk.

2322-263

Det gode selskab – kunst & kultur

— **TID:** 25/10, 6 onsdage, kl. 10.30-12.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Kulturhuset Islands Brygge, Koncertsalen, Islands Brygge 18

- 25/10:** **Michael Kvium.** Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør
- 01/11:** **Menneskets liv og vilkår – Hannah Arendt og Hans Jonas.** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet
- 08/11:** **Introduktion til ballettens verden.** Anne Middelboe Christensen, cand.mag., balletanmelder ved Dagbladet Information, ekstern lektor ved Københavns Universitet og forfatter til balletbøgerne 'Sylfiden findes' og 'Dansen i spejlet'
- 15/11:** **Hvad Kierkegaard kan lære os om livet.** Tonny Aagaard Olsen, ph.d. i Kierkegaards skrifter, Københavns Universitet
- 22/11:** **Kunst og arkitektur i dag.** Martin Søberg, lektor, Institut for Bygningskunst og Kultur, Det Kongelige Akademi
- 29/11:** **Det vilde vesten i populærkultur.** Thomas Ærvold Bjerre, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet

2322-242

Det gode selskab stiller de store spørgsmål

— **TID:** 25/10, 6 onsdage, kl. 13.00-14.45
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Kulturhuset Islands Brygge, Koncertsalen, Islands Brygge 18

- 25/10:** **Hvem er jeg?** Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi, højskolelærer, Den Internationale Højskole
- 01/11:** **Hvordan opstod universet?** Tina Ibsen, astrofysiker og videnskabsformidler
- 08/11:** **Hvad består vores bevidsthed af?** Albert Gjedde, professor emeritus i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet
- 15/11:** **Hvad er meningen med det hele?** Ulrik Houllind Rasmussen, ph.d. i filosofi og lektor på Københavns Professionshøjskole
- 22/11:** **Hvad gør vi, når vi tænker?** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet
- 29/11:** **Hvordan sover vi godt og drømmer sødt?** Poul Jørgen Jennum, professor, overlæge, dr.med., Dansk Center for Søvnmedicin, Rigshospitalet

2412-297

Det gode selskab – den politiske verden omkring os

— **TID:** 6/3, 6 onsdage, kl. 10.30-12.15. Ingen undervisning 27/3
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Kulturhuset Islands Brygge, Koncertsalen, Islands Brygge 18

- 06/03:** **Polen, Ungarn og det demokratiske skred.** Vibe Termansen, cand.mag. i historie og journalist
- 13/03:** **Tyskland efter Merkel.** Moritz Schramm, lektor i tysk historie og kultur, Syddansk Universitet
- 20/03:** **Mellemøsten efter det arabiske forår.** Lars Erslev Andersen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 03/04:** **Hvor står EU efter invasionen af Ukraine?** Rasmus Nørlem Sørensen, chefanalytiker, Demokrati i Europa – Oplysningsforbundet (DEO)
- 10/04:** **Desinformation og propaganda i Rusland.** Jeanette Serritzlev, militæranalytiker, Center for Værnsfælles Operationer, Forsvarsakademiet
- 17/04:** **Færøernes geopolitiske rolle på kanten af Arktis.** Petra Mathilde Jørs, cand.scient.pol.

2412-261

Det gode selskab – de forunderlige kunstverdener

— **TID:** 6/3, 6 onsdage, kl. 13.00-14.45. Ingen undervisning 27/3
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Kulturhuset Islands Brygge, Koncertsalen, Islands Brygge 18

- 06/03:** **Udødelige Shakespeareværker.** Anne Sophie Refskou, ph.d. i engelsk, Aarhus Universitet
- 13/03:** **Filmens mestre.** Rasmus Brendstrup, cand.mag. i moderne kultur og kulturformidling og programredaktør, Cinemateket
- 20/03:** **Ballettens verden.** Vibeke Wern, cand.mag. og freelance balletanmelder
- 03/04:** **Kunst og kriminalitet.** Vinnie Nørskov, museumsleder, Antikmuseet, og lektor, Aarhus Universitet
- 10/04:** **Teater i krise- og krigstider.** Rikke Rottensten, museumsinspektør, STORM, og cand.mag. i dansk og teatervidenskab, Københavns Universitet
- 17/04:** **Karen Blixen og den afrikanske farm.** Svend Erik Larsen, professor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

Læs mere og tilmeld
dig på fuau.dk

Natur & univers

2322-250

På opdagelse i partiklernes verden

— **TID:** 4/9, 4. mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Partikelfysikken er en uhyre kompleks og samtidig fascinerende gren af den moderne fysik, som beskæftiger sig med verdens mindste bestanddele og rummer svarene på nogle af de største gåder. Hvordan opstod universet? Hvad er tyngdekraft? Hvorfor er der mere stof end antistof i universet? Få en generel introduktion til partikelfysikken, og dyk ned i Standardmodellen, som med god succes har vist sig at kunne give forklaringen på den fysiske verden og alle dens love – næsten. Vi kommer også omkring de fascinerende neutrinoer, hvordan tyngdekraften kan beskrives matematisk. Spørgsmålene er store om det mindste, vi kender til.

- 04/09: Partikelfysikkens forunderlige verden.** Christian Bierlich, ph.d. og forsker i teoretisk partikelfysik, Lunds Universitet
- 11/09: Eksperimentel partikelfysik.** Katinka Wandall-Christensen, cand.scient. i partikelfysik, graduate i Energinet
- 18/09: De drilske neutrinoer.** Mads Mølbak Hyttel, cand.scient. i teoretisk højenergi partikelfysik og kosmologi
- 25/09: Tyngdekraft: Partikelfysikkens sortehul.** Edis Devin Tireli, cand.scient. i teoretisk højenergi partikelfysik og kosmologi

2322-244

Videnskabens detektiver

— **TID:** 5/9, 6. tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

En forbrydelse er blevet begået. Kriminalteknikere og politifolk tager prøver, afhører vidner, finder fingeraftryk, fotograferer og indsamler spor og bevismateriale. Og hjemme i laboratorier, undersøgelsesrum og obduktionslokaler sidder eksperterne klar til at analysere det indsamlede materiale i håb om at opklare forbrydelsen hurtigst muligt. Sammen med en række naturvidenskabelige og retsmedicinske forskere og eksperter går vi i denne forelæsningsrække bag kulisserne i det omfattende opklaringsarbejde. Hør bl.a. om obduktioner, DNA-spor, tandsæt og maddiker. Få stillet lidt af din nysgerrighed på virkelighedens forbrydelser.

- 05/09: Hvad den døde krop afslører.** Asger Hedegård Thomsen, ph.d. og speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet
- 12/09: Maddiker, fluer og tiden efter dødens indtræden.** Thomas Pape, lektor og kurator, Statens Naturhistoriske Museum
- 19/09: Behandlet, påvirket eller forgiftet?** Martin Worm-Leonhard, retskemiker, Syddansk Universitet
- 26/09: Tænder og kæber: et kæmpebibliotek af personlige informationer.** Dorthe Arenholt Bindslev, professor MSO og specialtandlæge, Aarhus Universitet
- 03/10: Personundersøgelsen og forbrydelsens tydelige spor.** Lise Frost, speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet
- 10/10: Når DNA-spor fortæller en historie.** Stine Frisk Fredslund, laboratorieleder, Retsgenetisk Afdeling, Københavns Universitet

2322-401 og 2322-402

Svampenes verden

— **TID:** 10/9 og 11/9 ELLER 1/10 og 2/10, søndag kl. 13.00-16.00 og mandag kl. 19.30-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Thomas Læssøe, ekstern lektor i mykologi, Statens Naturhistoriske Museum

Jorden under os er et tæt netværk af svampemycelier. Faktisk kan svampene leve næsten alle steder. Men det, som vi opfatter som selve svampen – fx en paddehat – er i virkeligheden kun svampenes frugtlegemer. Det er herfra svampene kan formere sig og spredes længere væk. På grund af svampenes mange forskellige egenskaber er de blevet ret populære hos os mennesker, og de både fascinerer og skræmmer os. Men hvordan får man styr på, hvilke svampe der er udsøgte spisesvampe, og hvilke man absolut ikke skal sætte tænderne i? Kom med til to spændende dage, hvor vi bliver meget klogere på svampenes liv og lærer at genkende en række arter. Søndag tager vi en tur i Jægersborg Dyrehave og samler en masse forskellige svampefrugtlegemer. Mandagen efter mødes vi indenfor med gårsdagens fangst, kigger nærmere på de forskellige arter og bliver lidt klogere på svampenes særlige liv.

2322-182

Velkommen til fremtiden

— **TID:** 18/9, 4 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Det er som bekendt svært at spå om fremtiden, men med udviklingen af moderne teknologier og med de klimaudfordringer, vi står over for, synes det at være blevet endnu sværere at sige noget om, hvad fremtiden bringer. For hvordan kommer kunstig intelligens og robotter til at påvirke vores hverdag og vores arbejdsliv i fremtiden? Kommer vi til at være en verden fyldt af genmodificerede mennesker, der spiser genmodificerede fødevarer, og hvilke etiske overvejelser er der i dette? Og hvad med klimaet? Kommer vi overhovedet til at have en jord at bo på, og hvordan kommer denne jord i så fald til at være? Skal vi vænne os til flere varme måneder, flere orkaner og flere oversvømmelser?

- 18/09: Robotterne kommer! Science fiction eller science fact.** Kasper Støj, professor, IT-Universitetet København
- 25/09: Mennesket i fremtiden: genteknologi, etik og det forbedrede menneske.** Thomas Vorup-Jensen, professor i biomedicin, Aarhus Universitet
- 02/10: Mad i fremtiden: etik og bioteknologiske fødevarer.** Mickey Gjerris, cand.theol., lektor i bioetik, Københavns Universitet
- 09/10: Jorden i fremtiden: klimaet og dets udfordringer.** Jesper Theilgaard, meteorolog, stifter af klimaformidling.dk og tidl. vært på DR

2322-183

Fremtidens digitale teknologier

— **TID:** 19/9, 4 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Forestil dig en hverdag, hvor dit smartwatch fortæller dig, om du er ved at blive syg, hvor dine briller viser data om fx den by, du går rundt i, eller hvor du får leveret varer til døren med droner eller selvkørende biler. Den digitale udvikling tordner afsted, og nye muligheder blomstrer for øjnene af os. Big data, blockchain, internet of things og kunstig intelligens – vi når knap nok at forstå teknologien, før den spås at få en enorm indflydelse på vores fremtid. Hør om nogle af de digitale teknologier, som eksperterne mener vil revolutionere vores hverdag.

- 19/09: Big data.** Bjarne Kjær Ersbøll, professor og sektionsleder ved DTU Compute, Danmarks Tekniske Universitet
- 26/09: Blockchain.** Kim Peiter Jørgensen, videnskabelig assistent, IT-Universitetet i København
- 03/10: Internet of things.** Niels Olof Bouvin, lektor i datalogi, Aarhus Universitet
- 10/10: Kunstig intelligens.** Martin Mose Bentzen, lektor, DTU Management Engineering, Danmarks Tekniske Universitet

2322-007

Fossiler ved de danske kyster

— **TID:** 30/9-1/10, 1 weekend, kl. 10.00-14.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Line Henriette Broen, geolog, Aarhus Kommune

Hvem har ikke samlet et forstenet søpindsvin op på stranden og undret sig over, hvor det er kommet fra, og hvordan det er blevet til? Undergrunden under Danmark er fuld af spor efter et urhav, som eksisterede for millioner af år siden. Og sporene kan man finde overalt ved kysterne, i grusgrave og i kalkbrud. Under forelæsningserne lørdag fortælles om sporene efter urhavets eksotiske dyreliv fra trilobitter, hajtænder og krabbeborer til de mange forskellige søpindsvin. Søndag tager vi i egne biler til Faxe Kalkbrud, hvor vi selv prøver at finde fossiler.

- 30/09: Forelæsning**
01/10: Ekskursion til Faxe Kalkbrud

Naturvidenskab er fascinerende – særligt når man kan komme helt tæt på. Men naturvidenskab kan også være noget af et detektivarbejde. Se bare 'Videnskabens detektiver' på side 46.

2322-119

Fortællingen om universet

TID: 23/10, 3 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERS: Tina Ibsen, astrofysiker og videnskabsformidler

Hvis vi vil kende vores egen – menneskets – historie, må vi kigge langt ud i universet. Herfra kommer de byggesten, som vi og alt omkring os består af. Vi starter historien for 13,8 mia. år siden med universets dannelse og Big Bang. Herfra fortsætter vi historien ved at se på, hvordan stjerner dannes, lever og dør i voldsomme supernovaeksplosioner. Når vi har samlet al vores viden om, hvor universets bestanddele kommer fra, vender vi igen blikket mod stjernerne. Vi ser på spørgsmålet om, hvorvidt de samme processer er sket flere steder – og om der mon er grundlag for liv andre steder i det enorme univers. Forelæserne tager udgangspunkt i Tina Ibsens bogudgivelse 'Fortællinger om universet' (People's Press).

23/10: Big Bang og stjernedannelse

30/10: Stjerner liv og død

06/11: Planetdannelse – er der andre derude?

2322-520

Naturens forbløffende egenskaber

TID: 24/10, 4 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Naturen er en evig kilde til glæde, forundring og mageløse naturoplevelser. Vi forbløffes gang på gang af nye opdagelser, dyrenes finurlige biologi, planternes unikke egenskaber og naturens vilde kræfter. Naturen giver os også inspiration til fx udvikling af ny teknologi og nye former for medicin. I denne forelæsningsrække vil dygtige forskere belyse nogle af naturens genialiteter og i nogle tilfælde, hvordan den kan inspirere os til nye opfindelser. Vi kommer tæt på havbundens hemmeligheder, svampenes unikke egenskaber, flagermusenes fascinerende liv og det magiske nordlys.

24/10: Havbundens hemmeligheder. Anna Bang Kvorning, ph.d.-studerende, Department of Glaciology and Climate, GEUS

31/10: Svampenes vilde egenskaber. Lene Lange, ph.d. og dr.scient., direktør, LL-BioEconomy

07/11: Nordlys. Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker i klimaændringer, DTU Space

14/11: Flagermus – nattens jægere. Laura Stidsholt, postdoc ved Zoofysiologi, Aarhus Universitet

2322-370

Danmarks natur

TID: 24/10, 7 tirsdage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

At stå musestille ved synet af et sky rådyr på marken, betragte en rovfugl hænge i luften på udkig efter sit næste bytte eller at lægge sig ned i græsset og kigge på nogle af landets mindste skabninger. Mulighederne for naturoplevelser er mange i Danmark. Uanset hvor du bor, er naturen og fascinerende arter af dyr, planter og svampe inden for rækkevidde. Forelæsningsrækken klæder dig på til din næste tur ud og giver fif til, hvad der er værd at lægge mærke til inden for forskellige artsgrupper. Hør en lang række forskere og eksperter fortælle om nogle af de mange spændende arter, man finder i Danmarks natur, hvad enten det er helt almindelige arter eller overraskende sjældenheder.

24/10: Planter. Henrik Ærenlund Pedersen, botaniker, Select Nature

31/10: Svampe. Thomas Læssøe, seniorrådgiver, svampeforsker, Københavns Universitet

07/11: Insekter. Philip Francis Thomsen, lektor i økologi, Aarhus Universitet

14/11: Fisk. Peter Rask Møller, kurator, lektor i zoologi, Statens Naturhistoriske Museum

21/11: Padder og krybdyr. Henrik Bringsøe, herpetolog

28/11: Fugle. Kasper Thorup, professor i ornitologi, Københavns Universitet

05/12: Pattedyr. Peter Sunde, professor i faunaøkologi, Aarhus Universitet

Nyd en hyggelig stund i campus-kantinen, når du går til forelæsninger på Folkeuniversitetet. Kantinen byder bl.a. på kaffe, kage, sandwiches og salater.

2322-317

På rejse i solsystemet

TID: 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERSISER: Michael J.D. Linden-Vørnle, astrofysiker og chefkonsulent, DTU Space

Tag med ud i universet, når vi ser på vores næsten 4,6 milliarder år gamle hjem i universet: solsystemet. Vi ser på dannelsen, opbygningen, bestanddelene, og hvad de seneste års intense forskning har givet af nye opdagelser. Vi skal se på Solen og de otte planeter, der kredser om den: Merkur, Venus, Jorden, Mars, Jupiter, Saturn, Uranus og Neptun. Vi kommer også omkring dværgplaneter, asteroider, solsystemets mange måner og nogle af de kometer, vi fra tid til anden ser på himlen.

2322-310

Vadehavet – verdens- og kulturarv, fugletræk og klimakonsekvenser

TID: 12/11, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Sort sol – marskens enorme sværme af støre – er næsten blevet identisk med oplevelsen af Vadehavet som naturområde. Det er tidevandsfladernes høje bio-produktion, der tiltrækker millioner af vadefugle to gange om året. Sammen med marskens bønder, øernes søfolk og byernes handelsmænd er der opstået en international kystkultur og et skæbnefællesskab med havet uden sidestykke – på godt og ondt. Med udgangspunkt i bogen 'Vadehavet – grænseløs natur- og kulturarv' præsenterer tre af bogens forfattere Vadehavets fascinerende natur, det historiske samspil med kystkulturen og betydningen af nutidens samfundsudvikling. Er vi overhovedet i stand til at sikre Vadehavets 'overlevelse' i lyset af de accelererende klimaforandringer?

10.00: Fælles natur – forskellig kultur. John Frederiksen, forhenværende dansk koordinator for staternes vadehavssamarbejde

12.00: At rejse er at overleve. Karsten Laursen, seniorforsker i fauna-økologi, Aarhus Universitet

14.45: Mennesker på træk. Charlotte Jensen, antropolog

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Snup en bid mad i kantinen

2322-192

Forunderlige former – en rejse i ukendt kendt landskab

TID: 25/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERSISER: Carsten Cramon, cand.scient. i matematik

Med det gyldne snit i centrum skal vi fordybe os i matematikkens sammensmeltning med natur, billedkunst, poesi, musik, arkitektur, design, kultur og bevidsthed – i en fascinerende cocktail, som vil være fyldt med overraskende og forunderlige sammenhænge. Igennem matematikken bliver det muligt at opleve velkendte fænomener i nye overraskende belysninger. Vi skal fx se på, hvordan planterne på de mest forunderlige måder løser nogle af deres grundlæggende eksistensproblemer, eller hvorledes mange kunstnere og designere bevidst eller ubevidst tyr til det gyldne snit, når de prøver at fjerne deres kunstneriske udtryk fra deres personligheds smalle slagmark.

2322-416

Jordens klima og klimaforandringer

TID: 5/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERSISER: Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker i klimaændringer, DTU Space

Klimatet er i forandring, og temperaturen på kloden har været stigende gennem de sidste 150 år. Men hvad er klimaat egentligt for en størrelse? Hvad påvirker klimaat, hvorfor ændrer klimaat sig, og hvilke konsekvenser kan det have for os? Denne aften kan du blive klogere på Jordens klimasystemer og de store kredsløb. I fire forelæsninger får du indblik i klimahistorien, klimamodeller, fremtidens klima og globale klimatopmøder.

2322-318

UFO'erne kommer

TID: 11/12, 1 mandag, kl. 17.15-20.15

PRIS: 275 kr., studerende 145 kr.

UNDERVERSISER: Michael J.D. Linden-Vørnle, astrofysiker og chefkonsulent, DTU Space

Flyvende tallerkener, mystiske nattelys og grønne marsmænd. Hvert år fortæller mennesker om mystiske syn på himlen, og for langt de fleste mennesker er 'UFO' synonym med et rumskib fra en anden planet. Den moderne UFO-myte opstod i kølvandet på 2. verdenskrig i en tid, hvor opmærksomheden var særligt skærpet på mulige nye teknologier fra fjendens hånd. Hvor går grænsen mellem virkelighed og fiktion? Hvorfor har det amerikanske militær brugt tid og penge på at studere de flyvende objekter? Og hvad er sandsynligheden for, at der findes intelligent liv på andre planeter? Bliv klogere på de væsentligste elementer i UFO-myten og vores eftersøgning af liv både i og uden for solsystemet.

2412-312

Livet, universet og alting

TID: 18/1, 5 torsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Science fiction har givet os mange gode spørgsmål: Er kunstig intelligens en trussel mod menneskeheden? Hvordan ser livet i universet ud, og hvorfor har vi ikke fået besøg endnu? Hvor langt er der fra universets begyndelse til dets slutning, og hvad er der på den anden side? Er det muligt at rejse i tiden, og kan man blive sin egen forfader? Kan naturens mindste kvantepartikler være flere steder på samme tid, og kan vi? Det er nemmere at spørge end at svare, men selv hvis vi ikke kan besvare alle spørgsmål, kan vi dog efterhånden komme med nogle kvalificerede gæft. Fem forskere vover springet.

- 18/01: Universets byggesten.** Michael J.D. Linden-Vørnle, astrofysiker og chefkonsulent, DTU Space
- 25/01: Mystiske kvantefænomener.** Anders Søndberg Sørensen, professor i kvanteoptik, Københavns Universitet
- 01/02: Universets ende(r).** Ole Eggers Bjælde, astrofysiker og museumsinspektør, Science Museerne, Aarhus Universitet
- 08/02: Forelæsning på vej, Se fuau.dk**
- 15/02: Liv i rummet.** Kai Finster, professor i astrobiologi, Aarhus Universitet

2412-265

Fremtidens energi

TID: 18/1, 6 torsdage, kl. 19:30-21:15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Klimakrisen kradser, CO₂-udledningen stiger, og strømforbruget har aldrig været større. Mens vi vender de fossile energikilder ryggen, bliver behovet for andre og mere vedvarende energiformer mere og mere akut. Der er muligheder i både sol, vind, vand og jord. Nogle lande udfaser atomkraft, mens andre åbner nye værker. Er atomkraft vejen frem, eller bør vi stadig sige nej tak? Hvor langt er vi med at udnytte de forskellige energiformer? Og hvad med lagring, og håndtering af affald og sikkerhed? Få en grundig indføring i fordele og ulemper ved de forskellige energityper.

- 18/01: Vindenergi.** Jens Nørkær Sørensen, professor i vindenergi, Danmarks Tekniske Universitet
- 25/01: Solenergi.** Sune Thorsteinsson, projektleder, DTU Electro, Danmarks Tekniske Universitet
- 01/02: Geotermisk energi (på letforståeligt engelsk).** Ivanka Orozova Bekkevold, lektor, ph.d. i geofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
- 08/02: Bioenergi og biobrændstoffer (på letforståeligt engelsk).** Hariklia Gavala, lektor i bioenergi, Danmarks Tekniske Universitet
- 15/02: Atomkraft.** Bent Lauritzen, sektionsleder, DTU Fysik, Danmarks Tekniske Universitet
- 22/02: Bølgeenergi.** Erik Damgaard Christensen, professor og sektionsleder, DTU Mekanik, Danmarks Tekniske Universitet

2412-121

Altings begyndelse

TID: 24/1, 5 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Det er svært ikke at fortabe sig i naturvidenskabens fascinerende forklaringer på vores tilstedeværelse i verden. Om det er Big Bang, vejen fra vand til land, menneskets oprindelse eller noget helt fjerde. Men hvordan er historien om altings begyndelse, når den bliver belyst af forskellige fagligheder? I denne forelæsningsrække bliver du klogere på altings begyndelse – både som den beskrives i naturvidenskaben, som den fortolkes i religionerne, og som den graves frem i arkæologien og historiebøgerne. Hvordan opstod livet i universet? Hvad siger Det Gamle Testamente om skabelsesberetningen? Hvor stammer de første mennesker fra? Og hvad er meningen med det hele?

- 24/01: Big Bang og universet bliver til.** Ole Eggers Bjælde, astrofysiker og museumsinspektør, Science Museerne, Aarhus Universitet
- 31/01: Nu er vi her – hvad er så meningen med det?** Mia Skjold Tvede Henriksen, ph.d. i pædagogisk filosofi, Aarhus Universitet
- 07/02: Livets oprindelse – fra vand til land.** Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet
- 14/02: Menneskenes oprindelse og tidlige udvikling.** Bent Erik Kramer Lindow, palæontolog, Statens Naturhistoriske Museum
- 21/02: Religion og samfundets begyndelse.** Anders Klostergaard Petersen, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

2412-235

Bakteriernes skjulte liv

TID: 19/2, 4 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

De er ikke til at se med det blotte øje, og vi skænker dem nok ikke mange tanker i hverdagen. Men vi er omgivet af bakterier. De er i og på vores kroppe og overalt i vores omgivelser. Nogle af dem kan vi ikke leve uden, mens andre kan gøre os dødeligt syge. I denne forelæsningsrække vil nogle af landets skarpeste bakterieforskere gøre dig klogere på en af klodens mest dominerende livsformer. For selvom de umiddelbart virker som meget simple organismer, så er det langt fra tilfældet. Takket være forskningen ved vi nu, at bakterierne lever i komplekse samfund, kan kommunikere over store afstande og producere avancerede molekyler som fx antibiotika. Dyk med ned i bakteriernes forunderlige verden!

- 19/02: Introduktion: Bakteriernes fantastiske egenskaber.** Lone Gram, professor i bakteriologi, Danmarks Tekniske Universitet
- 26/02: Vores indre liv – om kost, tarmbakterier og sundhed.** Martin Steen Mortensen, seniorforsker i tarmens mikrobiologi, DTU Fødevareinstituttet
- 04/03: Biofilm – bakteriernes beskyttelsesrum.** Rikke Louise Meyer, professor i mikrobiologi, Aarhus Universitet
- 11/03: Et spektakulært fund – kabelbakterier på havets bund.** Lars Peter Nielsen, centerleder og professor i mikrobiologi, Aarhus Universitet

2412-281

Exoplaneter, liv i universet og et paradoks

— **TID:** 21/3, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISERE: Helle Stub, cand.scient. i astronomi, fysik og matematik.
 Henrik Stub, cand.scient. i astronomi, fysik og matematik

Vi har i dag kendskab til over 5.000 exoplaneter, og de viser, at der findes mange forskellige typer af planeter – herunder typer vi slet ikke kender fra vores solsystem. Vi har også fundet planetsystemer omkring andre stjerner, der er meget forskellige fra vores eget solsystem. Intet sted har vi fundet sikre tegn på liv, og slet ikke tegn på andre civilisationer. Universet er tavst og fremmedartet. Men det giver anledning til et paradoks, for på mange måder er universet meget velegnet til liv, ikke mindst fordi de naturlove som styrer universet, favoriserer muligheden for at liv kan opstå, så hvorfor ser vi ingen tegn på liv uden for Jorden?

2412-279

Kvantefysik og filosofi

— **TID:** 21/3, 1 torsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker i klimæændringer, DTU Space

Kvantefysik er en af de mest succesrige teorier, mennesket endnu har udviklet. Den har givet os indsigt i atomernes verden og gjort det muligt at udvikle helt nye teknologier. Men det er også en fysisk teori, som beskriver fænomener, vi ikke kender fra vores dagligdag. Og som vi ikke har noget godt sprog for, og som også er i modstrid med vores erfaringer. Hvad fortæller kvantefysikken os om verden, og hvad er de filosofiske konsekvenser heraf? I forelæsningsen vil vi se på kvantefænomener og teorien, der bruges til at forklare dem, samt diskutere, om nogle af aspekterne har filosofiske konsekvenser.

2412-207

Menneskenes oprindelse og udvikling

— **TID:** 2/4, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Nutidsmennesket er en succesfuld, vidt udbredt og altdominerende art her på jordkloden. Men ved tilfældighedernes spil også den sidste overlever ud af en stor forhistorisk mangfoldighed af menneskearter. Forskningen afslører et mere og mere komplekst og forgrenet net af forhistoriske menneskearter. Overraskende fossile fund af nye menneskearter dukker op. Og oprindelsen af menneskets særlige kendetegn trækkes længere tilbage i tid hos nu uddøde arter. Vi ser på de store linjer i primaternes evolution og frem til menneskefamiliens – homininernes – oprindelse for syv millioner år siden, samt mangfoldigheden af homininer, som har eksisteret i Afrika og Eurasien i de seneste syv millioner år, og den trinvis fremkomst af de træk, der kendetegner nutidsmennesket.

02/04: De tidligste idéer om menneskets evolution og primaternes oprindelse. Bent Erik Kramer Lindow, palæontolog, Statens Naturhistoriske Museum

09/04: Primaternes evolution og geologiske dateringsmetoder. Bent Erik Kramer Lindow, palæontolog, Statens Naturhistoriske Museum

16/04: Menneskefamiliens (homininernes) evolution – del I. Bent Erik Kramer Lindow, palæontolog, Statens Naturhistoriske Museum

23/04: Menneskefamiliens (homininernes) evolution – del II. Bent Erik Kramer Lindow, palæontolog, Statens Naturhistoriske Museum

30/04: Homo sapiens' vandring og de endnu "tomme områder" i forskningen. Bent Erik Kramer Lindow, palæontolog, Statens Naturhistoriske Museum

Rejs ud i universet i selskab med dygtige astrofysikere. Her er det Ole Eggers Bjælde, der løfter Mars højt over hovedet. Mød ham bl.a. i forelæsningsrækken 'Altings begyndelse'. Se side 50.

Religion & filosofi

2322-151

De glemte danske helgener og Danmarks skabelse

— **TID:** 4/9, 5 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
BOG: Mulighed for særpris på bog. Se mere på holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Brian Patrick McGuire, professor emeritus i middelalderhistorie, Roskilde Universitet

De fleste danskere har nok hørt om Knud den Hellige eller Knud Lavard, men hvem har hørt om Anders af Slagelse eller Niels af Aarhus? De er gået i glemmebogen, men bidrog i deres tid til rigets skabelse – ikke gennem magtudøvelsen, men i deres fromhed og udbredelse af evangeliets ord og lys. Vi kommer til at møde flere mænd og en enkelt kvinde, hvis jordiske rester er væk, men som har efterladt skriftlige kilder af betydning for dansk identitet.

04/09: Den første danske helgen: Tyskeren Poppo samt Thøger af Vestervig
11/09: Den ukendte indvandrer: Vilhelm af Æbelholt
18/09: Vores eneste kvindelige helgen: Margrethe af Roskilde
25/09: En officiel og en uofficiel helgen: Kjeld af Viborg og Niels af Aarhus
02/10: Den gode præst: Anders af Slagelse

2322-082

Hvem er jeg? – 5 tilgange til selvet

— **TID:** 4/9, 5 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Mette Vesterager, cand.mag. i filosofi, rådgiver, coach, terapeut og forfatter

'Kend dig selv' stod der i Apollontemplet i Delfi. Den menneskelige søgen efter at forstå os selv rækker tilbage til den vestlige verdens vugge i det antikke Grækenland. Mange forskellige forståelser af selvet er blevet til i tidens løb. Nogle ser det som en indre essens, der forbliver uforandret gennem vores liv. Vi er den samme, som vi altid har været. Andre ser selvet som noget, der er kulturelt skabt og konstant forandrer sig i takt med de fortællinger, vi skaber om os selv. Denne dag præsenteres forskellige svar på spørgsmålet "hvem er jeg?" gennem en rundrejse i filosofien og psykologien.

04/09: Selvet som træk og egenskaber. Det kognitive selv
11/09: Selvet og det ubevidste. Psykoanalytisk selv
18/09: Selvet som oplevelse. Det fænomenologiske selv
25/09: Selvet formet af livsvilkår. Eksistentialismens selv
02/10: Selvet som fortælling. Det narrative selv

2322-196

Lær at læse filosofi med Platon

— **TID:** 5/9, 4 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

At læse filosofi er en kunst, man kan opøve. Den filosofiske læsning etablerer en dialog mellem tekst og læser, hvor målet ikke kun er at finde ud af, hvad nogen har ment, men også at igangsætte tænkningen hos læseren selv. Platons dialoger – der ikke bare er filosofiske, men også litterære mesterværker – er ideelle at øve sig med. Her præsenteres vi for den filosofiske tanke uden unødige tekniske og svære fagtermer. Forløbet henvender sig til enhver, der vil prøve at læse filosofiske tekster, og det vil foregå i en kombination af forelæsning, læsevejledning og udveksling af læseerfaringer.

05/09: Symposium
12/09: Symposium
19/09: Filebos
26/09: Filebos

Weekendophold
på Sandbjerg Gods

2322-197

Hannah Arendt

— **TID:** 6/9, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Hannah Arendts filosofi tog udgangspunkt i menneskets oplevelse i verden. Arendt oplevede en krig, der konfronterede mennesket med store spørgsmål om ondskab, liv og retfærdigheder. Hun kom selv i koncentrationslejr, blev flygtning og fulgte senere opgøret med nazismens krigsforbrydelser. Alle disse oplevelser gav for Arendt anledning til en tænkning, der siger noget universelt om, hvad det vil sige at være menneske. Bliv klogere på Hannah Arendts tænkning, hendes problematiske samtid og hendes tanker om eksistensens vilkår.

- 06/09: Arendt og menneskets vilkår.** Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet
- 13/09: Arendt og flygtningene.** Mikkel Flohr, ph.d. i politisk filosofi, Roskilde Universitet
- 20/09: Arendt og totalitarismen.** Jonas Holst, ph.d. i filosofi og idéhistorie og lektor i æstetik og etik, San Jorge Universitet, Zaragoza
- 27/09: Arendt, Eichmann og det ondes banalitet.** Per Mouritsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 04/10: Arendts kritik af menneskerettighederne.** Henrik Borup Nielsen, cand.mag. i idéhistorie og journalist, Avisen.dk

2322-198

Koranen

— **TID:** 6/9, 3 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Jørgen Bæk Simonsen, lektor emeritus og dr.phil. i islamstudier, Københavns Universitet

Islam er et emne, som mange har stærke holdninger til, men sjældnere en dybere viden om. I centrum af islam står Koranen. Få indblik i, hvad Koranen egentligt er, hvilken historisk og kulturel kontekst teksten er skrevet i, og hvilken betydning den har i dag.

- 06/09: Koranen som åbenbaring**
- 13/09: Koranen som bog og som dogmatisk og litterær tekst**
- 20/09: Hvordan læser muslimerne i den moderne verden Koranen?**

2322-195

Store tanker om livets relationer

— **TID:** 12/9, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15. ingen undervisning 17/10
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Et kært livsvidne eller et problemfyldt livsforhold. Møder med andre mennesker former stemningen – her og nu kan mødet med mennesker påvirke vores humør, og på længere sigt kan relationer til mennesker forme vores vej og oplevelse gennem livet. I livet møder vi nemlig både de mennesker, som ledsager os næsten hele vejen, såvel som de mennesker, vi blot støder ind i en enkelt gang. Nogle vælger vi selv, mens andre er os givet. Nogle gør indtryk, og andre bliver glemt. Uanset varigheden, valgfriheden og kvaliteten af vores møder med andre mennesker, er det netop disse møder med mennesker, som tilsammen medvirker til at skabe vores oplevelse af livet. Forelæsningsrækken fokuserer på hverdagens mennesker og deres betydning for vores liv.

- 12/09: Indledning – det relationelle menneske.** Mette Vesterager, cand.mag. i filosofi, rådgiver, coach, terapeut og forfatter
- 19/09: Venskab.** Jonas Holst, ph.d. i filosofi og idéhistorie og lektor i æstetik og etik, San Jorge Universitet, Zaragoza
- 26/09: Parforhold.** Sandrine Rose Schiller Hansen, ph.d. i filosofi, Katholieke Universiteit Leuven
- 03/10: Ingen og fraværet af relationer.** Sandrine Rose Schiller Hansen, ph.d. i filosofi, Katholieke Universiteit Leuven
- 10/10: Forældre og børn.** Tone Grosen Dandannell, højskolelærer i filosofi, Testrup Højskole
- 24/10: Afslutning – relationer og mennesket under forandring.** Mette Vesterager, cand.mag. i filosofi, rådgiver, coach, terapeut og forfatter

2322-199

På herrens mark – introduktion til eksistensfilosofi

— **TID:** 13/9, 5 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Som mennesker lever vi ikke bare vores liv umiddelbart og uproblematisk. For at leve livet må vi også føre det. Problemet er, at vi ikke ved, hvordan vi skal bære os ad. Der følger ingen manual med et menneskeliv. Mennesket er "på herrens mark". Eksistensfilosofien tager livtag med lige præcis det problem: Hvad indebærer det at være kastet ind i eksistensen? I denne forelæsningsrække foretager vi en ekspedition ind på herrens mark og møder en af hovedstrømningerne i moderne filosofihistorie. Vores udgangspunkt er Heidegger, men vi ledsages også af andre undervejs, fx Kierkegaard, Nietzsche og Kafka. Vi griber sagen tematisk an og undersøger nogle af de grundfænomener, der møder os på herrens mark: angsten, fællesskabet, latteren, magten og kærligheden.

- 13/09: Angst**
- 20/09: Fællesskab**
- 27/09: Latter**
- 04/10: Magt**
- 11/10: Kærlighed**

2322-200

Gå dig klog – filosofisk vandretur

— **TID:** 1/10, 1 søndag, kl. 14.00-16.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
MØDESTED: Foran Dronning Louises Thehus, Ved Slotshaven 12 (det stråttækte hus for enden af stien)
UNDERVISER: Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet

Vandring har for mange filosoffer været et redskab til at finde inspiration. Filosoffer som Kant, Kierkegaard, Nietzsche og Rousseau har alle vandret rundt i naturen og byen for at bevæge tankerne og få sat gang i samspillet mellem krop og sind. Vær med, når vi i selskab med filosof Carsten Fogh Nielsen sætter farten ned og drager på en filosofisk vandretur i smukke omgivelser ved Bernstorff Slotshave. Lær, hvordan man tænker og får idéer på farten og filosoferer over sprogets forunderlighed, hvor naturen slutter og kulturen begynder, og over vores ansvar for at passe på naturen.

2322-201

Formiddage i Park Bio: Store tanker om hverdagslivet

— **TID:** 23/10, 8 mandage, kl. 10.00-11.45
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.
STED: Park Bio, Østerbrogade 79

Hvordan forholdt Kierkegaard sig til angst? Hvad siger Bibelen om tilgivelse? Og hvordan har man i filosofien reflekteret over kærligheden til forskellige tider? I denne forelæsningsrække stiller nogle af landets dygtigste forskere skarpt på otte emner, som ikke er spor hverdagsfjerne, men tæt inde på livet for ethvert menneske. Alle har følt længsel, angst og vrede, men hvilke tanker har kloge hoveder gjort sig om disse sindstilstande gennem tiden? Og kan vi overhovedet bruge deres tanker til at tænke noget om vores dagligdag? Dét og meget mere vil blive belyst i denne spændende og vedkommende forelæsningsrække.

- 23/10:** **Længsel.** Mogens Pahuus, professor emeritus i filosofi, Aalborg Universitet
- 30/10:** **Angst.** Ole Morsing, lektor emeritus i idéhistorie, Aarhus Universitet
- 06/11:** **Mod.** Ulrik Houllind Rasmussen, ph.d. i filosofi og lektor, Københavns Professionshøjskole
- 13/11:** **Tilgivelse.** Anders-Christian Lund Jacobsen, professor i teologi, Aarhus Universitet
- 20/11:** **Vrede.** Thomas Brudholm, ph.d. i filosofi, lektor, Københavns Universitet
- 27/11:** **Samvittighed.** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet
- 04/12:** **Kærlighed.** Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research
- 11/12:** **Tillid.** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Mange sange er fulde af håb. Måske særligt sange, der kan associeres med oprør og revolution. Hør historiker Bertel Nygaard forelæse om håb i 'Tænkepauser om eksistens' – denne gang godt nok uden guitar. Se side 53.

2322-307

Værklæsning: Paulus' brev til Romerne

— **TID:** 23/10, 5 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Troels Engberg-Pedersen, professor emeritus i teologi, Københavns Universitet

Paulus brev til Romerne er endt med at blive Paulus' åndelige testamente, selvom det nok ikke var tænkt sådan. Her samler Paulus alt, hvad han har behandlet i sine tidligere breve, for at bruge det som introduktion af sig selv til menigheden i Rom, som han ikke selv havde grundlagt. Vær med, når vi i fællesskab vil gennemgå det samlede brev, som i henseende til intensitet og tankekraft er uovertruffet i vestlig kultur. Vi vil kigge på de centrale temaer, og vi vil specielt fokusere på Paulus som filosof, når vi stiller spørgsmålet: Er der noget at hente i brevet, som vi også kan bruge i dag? Vi vil også se, at Paulus i Romerbrevet optræder helt igennem jødisk – men samtidig også grundlægger kristendommen.

- 23/10:** **Kapitel 1,1-3,20 og kapitel 15,14-15,33: Brevrammen og Kristusbegivenhedens nødvendighed**
- 30/10:** **Kapitel 3,21-8,39: Kristusbegivenhedens virkning**
- 06/11:** **Kapitel 9,1-11,36: Jøder og ikke-jødiske Kristustroende**
- 13/11:** **Kapitel 12,1-13,14: Den kristne etik**
- 20/11:** **Kapitel 14,1-15,13 og kapitel 16: Etikken i praksis og afslutning**

2322-202

Kristendommens retninger

— **TID:** 23/10, 3 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Kristendommen regnes med sine 2 milliarder tilhængere verden over for at være verdens største religion. Vi kender den bibelske historie fra Det Nye Testamente: Gud sendte sin søn, Jesus af Nazaret, til verden. Han levede, døde på korset, genopstod fra de døde og for til himmels. Men vejen til den moderne kristendom er brolagt med interne opgør, kirkelige og teologiske uenigheder og magtkampe. Få kastet lys over kristendommen, når tre eksperter tager ordet og præsenterer kristendommens tre største retninger: ortodoksien, katolicismen og protestantismen.

- 23/10:** **Ortodoksi.** Anders-Christian Lund Jacobsen, professor i teologi, Aarhus Universitet
- 30/10:** **Katolicisme.** Brian Patrick McGuire, professor emeritus i middelalderhistorie, Roskilde Universitet
- 06/11:** **Protestantisme.** Carsten Bach-Nielsen, lektor emeritus i kirkehistorie, Aarhus Universitet

2312-107

Tørklædets historie – mellem politik og symbolik

— **TID:** 24/10, 1 tirsdag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERSISER: Louise Rognlien, ph.d.-studerende i idéhistorie, Aarhus Universitet

Det islamiske tørklæde er et af de mest omdiskuterede symboler i dag, og det er ikke noget nyt. Bliv klogere på tørklædets historie og dets plads i dagens samfund – og få indblik i, hvorfor diskussionerne om de islamiske tørklæder handler om alt fra ligestilling, feminisme og religion i offentligheden til national identitet, integration og vold.

2322-203

Tænkepauser om eksistens

— **TID:** 24/10, 6 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Er kærligheden et menneskeligt faktum? Er tro varm luft eller en grundsten i ethvert menneskes liv? Og hvordan røber håbet, hvem vi er? Elsker du også at hade dine fjender? Hvordan giver begrebet ingenting mening til alt andet i vores tilværelse? Og definerer vores spørgsmål, hvem vi er? Tænkepause-serien er store tanker på små sider. Serien er udviklet af Aarhus Universitetsforlag, og over 60 sider breder forskere fra Aarhus Universitet sig ud om lige præcis det emne, de ved allermost om. De udvalgte Tænkepauser her har det til fælles, at de kaster lys over forskellige aspekter ved vores eksistens, og nu har du mulighed for at høre stoffet formidlet af forfatterne selv. Kom med til seks berigende aftener om den menneskelige eksistens.

- 24/10:** **Tro.** Peter Lodberg, professor MSO i teologi, Aarhus Universitet
31/10: **Håb.** Bertel Nygaard, lektor i historie, Aarhus Universitet
07/11: **Fjendskab.** Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet
14/11: **Ingenting.** Martin Demant Frederiksen, lektor i antropologi, Aarhus Universitet
21/11: **Kærlighed.** Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet
28/11: **Spørgsmål.** Pia Lauritzen, ph.d. i filosofi, Aarhus Universitet

2322-083

Filosofihistorie – fra år 1900 til i dag

— **TID:** 25/10, 1 onsdag og fra 31/10, 7 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Forelæsningsrangerne præsenterer nogle af de største og mest betydningsfulde filosoffer i det forrige århundrede. Den historiske periode, som strækker sig fra 1900 til i dag, byder på mange afgørende filosofiske idéer og tanker. Lær at forstå de filosofiske teorier og mennesket bag dem, når vi gennemgår en række af historiens filosofiske tænkere – fra Wittgenstein, Beauvoir og Sartre til Foucault og Habermas. Bliv nysgerrig på sproget, idéhistorien, teologien, kønnet og meget mere, når vi præsenterer de tanker, der har været med til at forme vores samfund, som det ser ud i dag. Kom med, og bliv klogere på den verden, hvorfra filosofiens væsen udspringer.

- 25/10:** **Martin Heidegger: Væren i verden – filosofiens muligheder efter Guds død.** Morten Sørensen Thaning, lektor i filosofi, Copenhagen Business School
31/10: **Ludwig Wittgenstein: Sprog, verden, livsform.** Lars Bo Gundersen, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
07/11: **Hannah Arendt: Menneskets vilkår, magt og anti-totalitær tænkning.** Jonas Holst, lektor i æstetik og etik, San Jorge Universitet, Zaragoza
14/11: **Simone de Beauvoir: Frigørelse og køn.** Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research
21/11: **Jean-Paul Sartre: Eksistensen går forud for essensen – om menneskets radikale frihed.** Kresten Lunds-gaard-Leth, ph.d. i filosofi, højskolelærer, Den Internationale Højskole
28/11: **Michel Foucault: Videnskabshistorie, magtanalytik og subjektivering.** Lars Thorup Larsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
05/12: **Jürgen Habermas: Vægten af det bedre argument.** Heine Andersen, professor emeritus i sociologi, Københavns Universitet

2322-374

Køn og kirke – om kvindernes adgang til kirkens embede

— **TID:** 24/10, 7 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Den 28. april 2023 er det 75 år siden, at den første officielle ordination af kvindelige præster i den danske folkekirke fandt sted. Den 4. juni 1947 signerede Frederik IX den lovtekst, der endelig gav kvinder adgang til det ordinerede embede i den danske folkekirke. Knap elleve måneder senere, den 28. april 1948, blev cand. theol. Johanne Andersen, cand.theol. Edith Brenneche Petersen og cand.theol. Ruth Vermehren ordineret i Odense Domkirke af biskop over Fyens Stift, Hans B. L. Øllgaard. Folkekirken var dermed den første større kirke til at give kvinder adgang til kirkens embede. Bliv klogere på kvinders vej til præsteembedet.

- 24/10:** **Skriver Paulus virkelig, at kvinder skal tie i kirken?** René Falkenberg, lektor i teologi, Aarhus Universitet
31/10: **"Mennesker som du og jeg". Luther, køn og kirke.** Else Marie Wiberg Pedersen, lektor i systematisk teologi, Aarhus Universitet
07/11: **Præsteægteskabet som mandligt og kvindeligt præsteembede.** Rasmus H. C. Dreyer, sognepræst, Roskilde Domkirke, og formand for Selskabet for Danmarks Kirkehistorie
14/11: **Kvindernes vej fra hjemmerelig-østet til kirkelig indsats i det 19. århundrede.** Hans Raun Iversen, lektor emeritus i teologi, Københavns Universitet
21/11: **Apostelinder: Grundtvigs indflydelse på spørgsmålet om kvindelige præster.** Lone Kølle Martinsen, ph.d., seniorforsker i historie, Aarhus Universitet
28/11: **Køn, magt og kirke. Kvindelige præster og lovgivning i folkekirken.** Bettina Lemann Kristiansen, professor i jura, Aarhus Universitet
05/12: **Sjælesorg, køn og feministisk teologi.** Christine Tind Johannessen, lektor i teologi, Københavns Universitet

2322-149

Det levede liv – introduktion til filosofisk etik

— **TID:** 25/10, 8 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Hvad vil det sige at være et godt menneske? Hvordan skal vi leve vores liv sammen? At stille sig selv og hinanden disse spørgsmål hører med til menneskelivet. For tænker vi over det, er denne undersøgelse konstant nærværende i vores liv, fordi livet er fyldt med situationer, hvor vi må vurdere, hvad der er det rigtige at gøre: både personligt, når det handler om, hvordan jeg skal forme mit eget liv, men også i fællesskab, når det kommer til spørgsmålet om, hvordan vi skal leve sammen – i familien, i samfundet og i verden. Filosofien har ledsaget – hjulpet og udfordret – mennesker i deres etiske overvejelser i mere end 2.000 år. Få en grundig indføring i filosofiens etiske tradition med afsæt i de store filosoffer.

25/10: Platon: Om lysten og samtalen.
01/11: Aristoteles: Om dyden i midten.
08/11: Martin Luther: Om de to regimenter.
15/11: Baruch de Spinoza: Om magt og følelser.
22/11: Immanuel Kant: Om pligten og moralloven.
29/11: Søren Kierkegaard: Om den enkelte og det almene.
06/12: Friedrich Nietzsche: Om herremoral og slavemoral.
13/12: K.E. Løgstrup: Om fordring og livsytring.

2322-205

Pilgrimsvandring

— **TID:** 26/10, 3 torsdage og 1/11, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Inden for mange af verdens religioner findes der pilgrimsfærder til hellige steder, som troende hvert år begiver sig ud på, selvom det kan være både farligt og omkostningsfuldt. Ritualerne, helligstedet og formålet er forskellige, men fælles for dem er, at det er et overgangsritual, hvor man vender hjem igen med religiøs fornyelse. Drag ud på de store religioners pilgrimsfærder, hvor vi vil undersøge ritualer og tro og efterfølgende vende hjem som nye mennesker med fornyet viden.

26/10: **Introduktion til pilgrimsrejser med hinduismens Kumbha Mela som eksempel.** Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
01/11: **Med kristendommen til Jerusalem, Rom, Santiago – og mange andre steder.** Hans Jørgen Lundager Jensen, professor i religionsvidenskab, dr.theol., Aarhus Universitet
09/11: **Med islam til Mekka og Karbala.** Thomas Brandt Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
16/11: **Med buddhismen til Indien og Japan.** Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

2322-204

Tolkien og nordisk mytologi

— **TID:** 26/10, 4 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Anders Lundt Hansen, historiker og forfatter

Dyk ned i den verden mellem mytologi og historie, hvor Tolkien skabte sine store fortællinger. De nordiske sagn var hans inspiration, og hans kærlighed til sprog og til de fantastiske eventyr, sprog kan fortælle, var hans drivkraft. Ringe, drager, elverfolk og dværge har rødder, der går tusind år tilbage i historien. Følg sporene, og oplev den virkelige dybde i Tolkiens univers.

26/10: **Odin og Gandalf. Tolkiens nordiske rødder**
02/11: **Ristet i runer. Tolkiens verden opbygget omkring sprog og sproghistorie**
09/11: **Drager i sagn og virkelighed. Fra nordiske lindorme til kristendommens gamle drage**
16/11: **Tolkien, køn og race. At læse tekster fra fortiden i nutiden**

2322-206

Store kvindelige filosoffer

— **TID:** 26/10, 6 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi hører normalt kun om filosofiens gamle kongerække. Men hvem er de vigtigste kvindelige filosoffer? Og hvordan har de formet vores opfattelser af retfærdighed, eksistens, reproduktion, kærlighed og politik? Få et dybere kendskab til seks betydningsfulde kvindelige filosoffer fra moderne vestlig og muslimsk kulturhistorie. Stift bekendtskab med Hannah Arendts totalitetskritik såvel som Fatima Mernissis islamiske feminisme, og bliv introduceret til afgørende feministiske idéer fra Mary Wollstonecrafts oplysningstænkning og kamp for kvindens rettigheder til Iris Murdochs etiske tænkning.

26/10: **Mary Wollstonecraft.** Martin Fog Lantz Arndal, ph.d.-studerende, Københavns Universitet
02/11: **Hannah Arendt.** Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og professor, Aarhus Universitet
09/11: **Simone de Beauvoir.** Anna Cornelia Ploug, ph.d.-studerende i filosofi, Roskilde Universitet
16/11: **Iris Murdoch.** Anne-Marie Søndergaard Christensen, professor i filosofi, Syddansk Universitet
23/11: **Fatima Mernissi.** Hasib Nasiri, ph.d.-studerende i systematisk teologi, Uppsala Universitet
30/11: **Silvia Federici.** Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research

2322-208

Hvad enhver bør vide om det gode liv

TID: 31/10, 6 tirsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi lever i en tid, hvor tempoet er højt, og vi nemt kan komme til at fare vild i de mange gøremål, vi sætter os for at nå. Når vi har en ledig stund til tænkksomhed, kan tvivlen indfinde sig: Lever jeg et godt liv? Er der noget, jeg burde gøre anderledes? Hvad er det gode liv egentlig, og er der flere veje til et godt liv? Vi besøger filosofien og spørger, hvad det gode liv mon er? Vi ser indad på den mentale sundhed og på vores vaner. Vi kaster et blik på meningsdannende aktiviteter som litteratur og natur, og så skal vi blive klogere på en god balance mellem arbejdsliv og privatliv. Kom og bliv inspireret, når vi dykker ned i, hvad enhver bør vide om det gode liv.

31/10: Det gode liv ifølge filosofien. Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

07/11: Skab nye og meningsfulde vaner. Niels Viggo Hansen, filosof, fysiker og postdoc, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet

14/11: Mental sundhed og det gode liv. Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet

21/11: Det gode liv med litteraturen. Mette Steenberg, Direktør, Læseforeningen

28/11: Det gode liv og ro i naturen. Dorte Varning Poulsen, fysioterapeut, lektor i naturbaseret terapi og sundhedsfremme, Københavns Universitet

05/12: Meningsfuld balance i privat- og arbejdsliv. Michael Nørager, ph.d. og lektor i innovation og forandringsledelse, Aarhus Universitet

2322-209

Heidegger og Arendt — om angsten og enden, kærligheden og begyndelsen

TID: 4/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Denne lørdag vil vi undersøge to filosofiske forfattere og spejle dem i hinanden: Martin Heidegger om den eksistentielle angst og forholdet til døden, og Hannah Arendt om det aktive liv og forholdet til fødslen. Heideggers og Arendts skæbner var ikke bare personligt, men også filosofisk forviklede, fordi de begge tog bestik af yderpunkterne i den menneskelige eksistens. Spendér en dag i selskab med to af det 20. århundredes allerstørste tænkere, og se, om du kan blive lidt klogere på den menneskelige eksistens.

2322-332

Det Nye Testamente og dets tid

TID: 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag. i historie og oberstløjtnant

Det Nye Testamente har den historiske Jesus af Nazaret og forkyndelsen af ham som Herren som midtpunkt. Skrifterne opstod i en bestemt tid i en middelhavskultur, der var præget af stor global handel og kulturel udveksling. Jødedommen og Det Gamle Testamente var en afgørende forudsætning for skrifterne. Vær med, når vi læser og fortolker tekster fra Det Nye Testamente. Vi vil fokusere på udvalgte forfattere, og se på den kontekst, som teksterne opstod i, og så vil vi forsøge at svare på, hvorfor denne lille jødiske sekt kunne udvikle sig til en verdensreligion.

2322-210

Filosofisk religionskritik – klassiske teorier fra oplysningen til Nietzsche

TID: 15/11, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi

I renaissance og oplysningstiden fremkom der i takt med videnskaberne fremgang et stadig større filosofisk fokus på gudsbegrebet og religionens væsen. Den engelske filosof Hobbes anså menneskets frygt og uvidenhed som grunden til, at vi opfinder guder. Kant viste gennem en kritik af fornuften, at den menneskelige erkendelse er begrænset og enhver viden om Gud er umulig, men Gud er samtidig nødvendig for mennesket i et eksistentielt perspektiv. Schopenhauer inddrog både buddhismen og hinduismen i sin analyse og pegede på religionernes forskel ud fra deres indre optimisme eller pessimisme. Endelig gjorde Feuerbach og Marx op med kristendommen som symptom på en umenneskelig samfundstilstand og så den som "folkets opium". Kritikken kulminerede til sidst i Nietzsches berømte udsagn "Gud er død". Vær med, når vi stiller skarpt på filosofiens klassiske kritikker af Gud og religion fra Hobbes til Nietzsche.

15/11: Videnskab og oplysning – Hobbes, Hume og opgøret med overtroen

22/11: Erkendelsens grænser – Kant og troen som postulat

29/11: Optimisme og pessimisme – Schopenhauer og det metafysiske behov

06/12: Religion som antropologi – Feuerbach, Marx og revolutionen

13/12: Gud er død – Nietzsche og religionens væsen

Gå på Folkeuniversitetet i dagtimerne

SE SIDE 42-43

2322-212

Bag om kærlighed – Katrine Marie Guldager og Anne Marie Pahuus

— **TID:** 27/11, 1 mandag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
MEDVIRKENDE: Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet, og Katrine Marie Guldager, forfatter, cand. phil. i dansk

I Katrine Marie Guldagers forfatterskab møder man kvinder midt i livet, der elsker, men som også er vrede og tør vise det over for dem, de elsker. I denne samtale går forfatteren og filosofen, som er født i henholdsvis 1966 og 1970, bag om kærligheden til de ærlige, komiske og ophidsede situationer, som man møder i Guldagers forfatterskab, og som kan hjælpe os til at få kærligheden placeret effektivt og godt, midt i livet. Med udgangspunkt i Guldagers roman 'Birgithe med th' (Gyldendal 2023) tager samtalen fat på tanker om den store kærlighed og retter fokus på den kærlighed, der kommer lidt til kort – der, hvor vi har svært ved at bære over og nemmere ved at bære nag, men hvor der måske alligevel er en sandhed at finde om os selv og kærligheden.

2322-211

Hegel for et større publikum – oplev Rune Lykkeberg

— **TID:** 13/12, 1 onsdag, kl. 19:45-21:30 (mulighed for bogtilkøb med rabat)
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Rune Lykkeberg, chefredaktør, Dagbladet Information

Den tyske filosof Georg Wilhelm Friedrich Hegel har betydet så meget for vores forestillinger om modernitet, historie og fremskridt, at vi alle er hegelianere – de fleste af os ved det bare ikke. Hegel ville udvikle et filosofisk system, som skulle begribe hele hans tid i tanker, men det er også med Hegel, vi kan få greb om vores egen samtid. Få mulighed for at forstå Hegel helt forfra i selskab med Rune Lykkeberg.

2412-168

Filosofi i verdensklasse

— **TID:** 15/1, 8 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Filosofihistorien byder på mange fantastiske idéer og teorier om vores verden og vores eksistens. Nogle filosofiske værker bliver dog til stadighed citeret og refereret til oftere end andre, fordi de simpelthen er i en klasse for sig. Disse filosofiske mesterværker har det med at overleve deres fortolkninger og være en udtømmelig kilde til menneskets forsøg på at forstå sig selv og sin verden. Platons idéer, Kants kritik og Beauvoirs kønsspørgsmål er eksempler på sådanne store tanker i filosofien, som vi ikke bare har bag os, men stadig i høj grad foran os. Bliv indført i – og udfordret af – filosofiens absolutte mesterværker.

15/01: Platon – Staten. Anne-Marie Eggert Olsen, lektor emeritus i filosofi, Aarhus Universitet

22/01: Aristoteles – Etikken. Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

29/01: René Descartes – Meditationer over den første filosofi. Bjørn Rabjerg, adjunkt i religionsfilosofi, Aarhus Universitet

05/02: Jean-Jacques Rousseau – Samfundspagten. Andreas Beck Holm, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

12/02: Immanuel Kant – Kritik af den rene fornuft. Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet

19/02: G.W.F. Hegel – Åndens fænomenologi. Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet

26/02: Martin Heidegger – Væren og Tid. Thomas Schwarz Wentzer, professor i filosofi, Aarhus Universitet

04/03: Simone de Beauvoir – Det andet køn. Tone Grosen Dandanell, højskolelærer i filosofi, Testrup Højskole

2412-099

En ny vinkel på religion – Hartmut Rosa, Svend Brinkmann og Jordan B. Peterson

— **TID:** 15/1, 3 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Dorthe Enger, forfatter, cand.mag. i engelsk, religion og filosofi

Tiltagende stress, udbændthed og depressioner i en accelererende verden med store krav til individet er blandt samfundets udfordringer i dag. Sociologen Hartmut Rosa og psykologerne Svend Brinkmann og Jordan B. Peterson inddrager på hver deres vis religionen som en vej tilbage fra meningsløsheden, der er et resultat af det isolerede individs ensomhed og rodløshed, til et kosmisk tilhørsforhold uden at svigte moderne videnskab.

15/01: Hartmut Rosa
22/01: Svend Brinkmann
29/01: Jordan B. Peterson

2412-283

Immanuel Kant 300 år: Modernitetens største filosof

— **TID:** 15/1, 5 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

I 2024 er det 300 år siden, Immanuel Kant blev født. Kant har som ingen anden påvirket den moderne filosofi og det moderne menneskes selvforståelse. Hans filosofi definerer og tilbyder originale tilgange til spørgsmål, der berører hele filosofiens brede emneområde. Vær med, når fem Kant-eksperter stiller skarpt på grundlæggeren af den moderne filosofi.

15/01: Kants teoretiske filosofi. Jørgen Hass, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
22/01: Kants praktiske filosofi. Anne-Marie Eggert Olsen, lektor emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
29/01: Kants æstetik. Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi
05/02: Kant om historien, samfundet og politikken. Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
12/02: Kants pædagogik og menneskesyn. Jørgen Huggler, lektor i pædagogisk filosofi, Aarhus Universitet

2412-190

Hvad enhver dansker bør vide

TID: 16/1, 7 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Hvad bør man læse, høre, se eller smage, før man dør? Det giver tv, bøger og aviser os mange bud på. På Folkeuniversitetet har vi inviteret nogle af landets dygtigste forskere til at give deres bud på, hvad der er grundlæggende at vide inden for deres fag. Få overblik over milepæle, begivenheder og personer, som revolutionerede menneskets tilværelse. Hvad betyder 1864 for danmarkshistorien? Hvorfor er Johannes V. Jensen fortsat på pensum? Hvad er de væsentligste kunstneriske eller musikalske nybrud gennem de sidste 200 år? Og hvad er historien bag opfindelsen af bl.a. vindmøllen og penicillinen? Få perspektiv på det, som ændrede verden.

- 16/01: Danmarks historie.** Asser Amdisen, cand.mag. i historie og forfatter
- 23/01: Teknologi.** Kristian Hvidtfelt Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet
- 30/01: Litteratur.** Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet
- 13/02: Klima.** Jesper Theilgaard, meteorolog, selvstændig, stifter af klimaformidling.dk og tidl. vært på DR
- 20/02: Musik.** Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester
- 27/02: Sundhed.** Uffe Juul Jensen, professor emeritus i filosofi og videnskabsteori, Aarhus Universitet
- 05/03: Kunst.** Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie

2412-073

Hvad enhver bør vide om filosofi

TID: 17/1, 6 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

De mest grundlæggende filosofiske spørgsmål er spørgsmål, som vedrører alle mennesker til alle tider: Hvilken verden lever vi i? Hvad kan jeg vide med sikkerhed? Hvilken slags menneske bør jeg være? Vær med, når udvalgte filosoffer danner grundlaget for en introduktion til filosofiens væsentligste discipliner og vigtigste tanker. Bliv klogere på filosofiens væsen og med garanti også klogere på dig selv og den verden, du lever i.

- 17/01: Det værende: Aristoteles, Immanuel Kant og Martin Heidegger.** Søren Gosvig Olesen, lektor i filosofi, Københavns Universitet
- 24/01: Erkendelse: René Descartes, David Hume og Immanuel Kant.** Bjørn Rabjerg, adjunkt i religionsfilosofi, Aarhus Universitet
- 31/01: Eksistens: Sokrates, Søren Kierkegaard og Jean-Paul Sartre.** Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi, højskolelærer, Den Internationale Højskole
- 07/02: Det logiske: Aristoteles, Gottlob Frege og Ludwig Wittgenstein.** Lars Bo Gundersen, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
- 14/02: Det gode og det rigtige: Aristoteles, Immanuel Kant og Bernard Williams.** Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
- 21/02: Det, der viser sig: Edmund Husserl, Martin Heidegger og Hans Blumenberg.** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

2412-285

Eftermiddage i Park Bio: Filosofer du bør kende

TID: 22/1, 6 mandage, kl. 13.00-14.45
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Park Bio, Østerbrogade 79

Filosofihistorien byder på et væld af filosoffer, der siden tidernes morgen har forsøgt at forstå den menneskelige eksistens og verden omkring os. En lang række filosoffer har haft en stor indflydelse på den måde, vi i dag forstår verden og mennesket på, men det er imidlertid umuligt at nå omkring dem alle på en gang, så hvilke filosoffer kunne være gode at give sig i kast med først? Over seks aftener kan du blive klogere på seks filosoffer, der har haft særlig indflydelse på vores forståelse af verden og mennesket, og som er værd at kende. Vær med, fordi du ikke ved, hvor du skal starte, fordi du mangler inspiration til nye filosoffer, fordi du vil udfordres. Vær med, fordi du vil have en ny vinkel på en filosof, du allerede kender. Eller bare fordi du er nysgerrig.

- 22/01: Platon.** Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi
- 29/01: René Descartes.** Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi
- 05/02: Hannah Arendt.** Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi
- 12/02: Simone de Beauvoir.** Anna Cornelia Ploug, ph.d.-studerende i filosofi, Roskilde Universitet
- 19/02: Immanuel Kant.** Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi
- 26/02: Friedrich Nietzsche.** Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi

Kan filosofferne hjælpe os med at forstå Trump? Det grubler bl.a. professor i idéhistorie Mikkel Thorup over. Se side 59.

2412-110

Livsglædens filosofi – på sporet af den tabte smag for livet

— **TID:** 14/2, 5 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVERISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Modsætningen mellem optimisme og pessimisme er for grovkornet til at udtrykke den erfaring, mennesker gør sig med at være i live og føre deres liv. I filosofien findes der en understrøm, som forsøger at adressere en glæde ved livet, som går tværs igennem livets mere påfaldende pendulering mellem lykke og ulykke. Vær med, når vi er 'på sporet af den tabte smag for livet' i en række fænomener. Vi undersøger lysten til livet hos Platon, bekræftelsen af livet hos Spinoza, smagen for livet hos Kant, glæden ved livet hos Kierkegaard – og slutter af med at se, om vi kan lære at høre livets egen latter runge ved hjælp af bl.a. Nietzsche.

14/02: Platon og lysten til livet
21/02: Spinoza og bekræftelsen af livet
28/02: Kant og smagen for livet
06/03: Kierkegaard og glæden ved livet
13/03: Livets latter

2412-169

Feminismens tænkere

— **TID:** 20/2, 4 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Den feministiske filosofi har stor indflydelse på vores tænkning om mennesket, samfundet og demokratiet, fordi den gentagne gange i historien har gentænkt etablerede sandheder. Bliv klogere på feministisk filosofi og dens betydning, når vi gennemgår nogle af de vigtigste feministiske tænkere, der på hver sin måde har forsøgt at ændre den gængse forståelse af køn, seksualitet, klasse, etnicitet og religion.

20/02: **Simone de Beauvoir: Det andet køn.**
 Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research
27/02: **Judith Butler og Donna Haraway: Videnskab, politik og seksualitet.**
 Tone Grosen Dandanell, højskolelærer i filosofi, Testrup Højskole
05/03: **Silvia Federici: Race, klasse og køn.**
 Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research
12/03: **Fatima Mernissi: Islamisk feminisme.**
 Hasib Nasiri, ph.d.-studerende i systematisk teologi, Uppsala Universitet

2412-284

Nietzsche og nihilismen: Guds død og det moderne menneske

— **TID:** 20/2-19/3, 5 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVERISER: Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi

Hele Friedrich Nietzsches filosofi udspiller sig som en kritik og analyse af det moderne menneske og dets forståelse af verden og sig selv – og sigter samtidig på en omvurdering af alle værdier. Få Nietzsches bud på, hvordan det moderne menneske kan eksistere og orientere sig i en verden, hvor gud er død, intet er sandt, og alt er tilladt, når vi stiller skarpt på Nietzsches begreb om nihilisme i et idéhistorisk perspektiv.

2412-034

En dag skal vi dø – etik og jura ved livets afslutning

— **TID:** 24/2, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVERISER: Lilian Zöllner, ph.d. i religion og forhenværende leder af Center for Selvmordsforskning

Det er et vilkår for os alle, at vi skal dø, og at vi alle kommer til at tage afsked. I takt med, at familieformerne bliver mere forskellige, at skilsmisseprocenten stiger, og at andelen af ældre vokser, opstår der et ønske om at tage stilling, så vi kan skåne vores nærmeste for spekulationer om, hvad der var i afdødes ånd. Lovgivningen åbner for langt flere muligheder, end vi er klar over. Mens vi er i live, kan vi træffe beslutninger om vores sidste tid. Juraen kan være meget hjælpsom, når den, som skal dø, eller de efterladte vil tilrettelægge en afsked i vedkommendes ånd. Men juraen kan ikke stå alene. For mange kommer der også en lang række etiske overvejelser om, hvad der er rigtigt og forkert i forbindelse med afskeden. Bliv klogere på etik og jura ved livets afslutning. Forelæsnningen tager udgangspunkt i Lilian Zöllners udgivelse 'En dag skal vi dø – etik og jura ved livets afslutning' (Eksistensen 2023)

2412-071

Tænk dig om

— **TID:** 24/2, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVERISER: Jens Christian Bjerring, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

Vi møder argumenter overalt, hvor mennesker forsøger at overbevise andre om en påstand: når politikere taler for deres politik, når reklamefolk taler for deres produkt, når videnskabsfolk taler for deres teori eller præster for deres tro – og når vi taler med hinanden i hverdagen. Derfor er det en uundværlig evne at kunne identificere, evaluere og konstruere argumenter på effektiv vis. Det er en af filosofiens spidskompetencer, og filosofien kan lære dig at skabe gode argumenter ved at tænke dig om. Med dette forløb får du en introduktion til en række begreber og metoder, der gør det muligt at forstå og afkode argumenters indre logik, at identificere fejlslutninger og skjulte præmisser og at opbygge din egen evne til at konstruere holdbare argumenter og kommunikere dem effektivt. Med andre ord: Du bliver bedre til at tænke dig om.

2412-070

Nordisk mytologi

— **TID:** 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVERISER: Karen Bek-Pedersen, ph.d. i kulturhistorie, forfatter og ekstern lektor, Aarhus Universitet

Hvad troede danskerne egentlig på, før hvide Krist kom til Norden? Hvilke forestillinger havde man om verden, livet og døden? Og hvordan ved vi i dag noget om disse forestillinger? Hør om nordisk førkristen mytologi og om de trosforestillinger, der ligger bag myterne. Her kan du få et indblik i, hvordan guder og jætter holder den kosmiske balance, samt nogle af de små og store overraskelser, kilderne kan fortælle os. Og så bliver du præsenteret for nogle af de bedst kendte samt nogle lidt kendte figurer fra nordisk mytologi. Dagen vil desuden rokke lidt ved de populære forestillinger, vi har om for eksempel Odin, Thor og Frigg, fordi disse forestillinger ikke svarer til, hvad den nyeste forskning i nordisk mytologi egentlig viser. Forelæsnningen tager bl.a. udgangspunkt i Karen Bek-Pedersens bog 'Guder og gudinder i nordisk mytologi' (Turbine 2021).

2412-107

Islams historie – fra oprindelsen til i dag

— **TID:** 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: John Møller Larsen, ph.d. i religionsvidenskab

Islam er i dag verdens andenstørste religion. Fra Atlanterhavet strækker den muslimske verden sig som et bælte gennem Afrika, Mellemøsten og Asien til Stillehavet. Samtidig er muslimer i dag til stede i de fleste lande i verden. Men hvordan opstod religionen islam? Hvordan gik islam fra at være en mindretalsreligion på Den Arabiske Halvø til at etablere sig i enorme territorier? Hvorfor blev islam spaltet i to store retninger, sunni- og shi'a-islam? Hvordan har muslimer forholdt sig til den vestlige verden? Og hvordan kan vi forstå den nyeste tids radikale islamisme? Det er nogle af de spørgsmål, denne forelæsning vil forsøge at besvare.

2412-206

Tænkepauser: Buddha og Jesus

— **TID:** 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISERE: Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet, og Kasper Bro Larsen, lektor i teologi, Aarhus Universitet

Alle kender dem, mange forguder dem, nogle er ligeglade med dem, og en del historikere tror, at de har haft deres gang på jorden. Buddha og Jesus er begge store spirituelle skikkelser, om end de deler vandene. Men hvem er de egentligt? Og har de levet i virkeligheden? Hvordan er netop disse mænd blevet til religionernes superstjerner og globale varemærker? Hvad har de til fælles, og hvor adskiller de sig fra hinanden? Bliv klogere på disse mystificerede mænd, der har stor betydning for mange mennesker rundt om i verden. Forelæsningen er baseret på Tænkepauserne fra Aarhus Universitetsforlag 'Jesus' af Kasper Bro Larsen og 'Buddha' af Jørn Borup.

2412-139

Hegel – om religion og oplysning

— **TID:** 18/3, 1 mandag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Niels Grønkjær, dr.theol. og religionsfilosof

Vi lever i en overgangstid fuld af modsætninger. Det, der var, vender ikke tilbage i den tid, der kommer, og vi ved ikke, hvad der kommer. Kan vi forsone os med vores tid og tage dens modsætninger på os? I en kritik af oplysnings-tænkningen har den tyske filosof G.W.F. Hegel formuleret en filosofi om kristendommen som åndens religion: Den forsoner de største modsætninger og virkeliggør frihed i fællesskab. Det kan bidrage til, at også vi kan forstå os selv i vores samtid. Vær med, når vi stiller skarpt på Hegels religionsfilosofi. Forelæsningen tager udgangspunkt i Niels Grønkjærs bog 'Oplysning for de oplyste – en religionsfilosofisk introduktion til Hegel' (Eksistensen 2021).

2412-106

Barmhjertighed hos Kierkegaard og Løgstrup

— **TID:** 20/3, 1 onsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

1968 var studenteroprørets år. Og det var også det år, hvor Løgstrup udgav sin bog 'Opgør med Kierkegaard'. Alligevel forblev forholdet mellem Løgstrup og Kierkegaard indviklet. Denne dag vil vi stille skarpt på det ved at lade deres tænkning mødes over ét af de temaer, de deler, nemlig barmhjertigheden. Består barmhjertigheden alene i et særligt sindelag, eller må der også ydes konkret hjælp til nødlidende, før der kan være tale om ægte barmhjertighed? I hvilken forstand er barmhjertighed overhovedet en handling? Løgstrup analyserede barmhjertigheden som en 'suveræn livsytring' i mødet med det andet menneske. Kierkegaard omtalte den som en 'kærlighedens gerning', selvom den intet kan give og intet formår at gøre. Vi tager de to tænkeres bud i nærmere øjesyn.

2412-171

Forstå Trump med filosofierne

— **TID:** 21/3, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

Trump har meldt sit kandidatur til præsidentvalget i 2024, og det er fortsat aktuelt at forholde sig til ham. For hvilket samfund gør Trumps eksistens mulig? Hvad siger hans præsidentembede om vores tid? Skal Trump forstås som en afvigelse, eller er han fremtiden? Få fire filosofers bud på, hvordan vi kan forstå fænomenet Trump. Speedforedragene er baseret på udgivelsen 'Idéhistorien læser Trump' (Forlaget Baggrund 2020).

- 17.15:** **Niccolò Machiavelli – at erobre magten og beholde den.** Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet
- 18.15:** **Søren Kierkegaard – at falde uden for konventionerne.** Ole Morsing, lektor emeritus i idéhistorie, Aarhus Universitet
- 19.00:** **Pause**
- 19.30:** **Hannah Arendt – løgnens mester.** Frank Beck Lassen, projektleder, Det Ethiske Råd
- 20.30:** **Judith Butler – "Grab 'em by the pussy".** Louise Fabian, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet

2412-105

Den tyske idealisme – frihedens filosofi

— **TID:** 3/4, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Bliv introduceret til den tyske idealisme, der er en frihedens filosofi, men samtidig en filosofi, der vil formulere sig i et system. Bliv klogere på Fichte, Hegel og Schelling, inspirationen fra Kant og efterspillet med Kierkegaard, Nietzsche og Freud.

- 03/04:** **Forspil: Den kritiske tanke – Kant**
- 10/04:** **Fichte: Selvbestemmelse og selvbevidsthed (Videnskabslæren)**
- 17/04:** **Hegel: Selvbevidsthed og frihed (Åndens fænomenologi)**
- 24/04:** **Schelling: Frihed og ondskab (Den menneskelige friheds væsen)**
- 01/05:** **Efterspil: Mistankens mestre – Kierkegaard, Nietzsche og Freud**

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Tag en kop kaffe i kantinen

Arkæologi & historie

2322-153

Store modstandskvinder

TID: 5/9, 3 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Nogle af de første modstandsfolk, der satte sig op mod Nazityskland og værnemagten, var kvinder. Ikke kun hemmelige logiværter, kurerer og sekretærer. Men kvinder, der opererede på de højeste nagler, med kontakter til London og Washington, propaganda i BBC og med organisering af de allieredes befrielse af Danmark. I forelæsningsrækken møder vi to modstandspionerer. Den ene er efterretningskvinden Jutta Graae med dæksnavnet Storfyrstinden. Den anden er den eventyrlige Gabriele Rohde, der arbejdede for et frit Danmark i London og Washington. De er stærke repræsentanter for mennesker, der – trods datidens kvindesyn – med ildhu var med til at bringe Danmark ind i kampen for menneskeværd, demokrati og internationalt engagement.

05/09: Introduktion: Modstandskampens kvinder. Niels-Birger Danielsen, historiker og journalist

12/09: Storfyrstinden: Besættelsens magtfulde, men ukendte frihedskæmper Jutta Graae. Trine Engholm Michelsen, ph.d. og forfatter

19/09: Gabriele Rohde: Sømændenes ven og medlem af Det Danske Råd i London. Karen Gram-Skjoldager, lektor i historie, Aarhus Universitet

2322-461

1800-tallets København i byhistorisk og litterært perspektiv

TID: 5/9, 4 tirsdage. Alle forelæsninger er kl. 19.45-21.30. Byvandringen 26/9 er kl. 15.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

STED: Se steder på fuau.dk

UNDERVISER: Jakob Ingemann Parby, museumsinspektør, Københavns Museum

1800-tallet er et af de mest dramatiske århundreder i Københavns historie – en epoke, hvor byen forvandler sig fra en stærkt befæstet og militariseret hovedstad til en moderne industrialiseret metropol, der sprænger sine rammer i både fysisk og mental forstand. Forelæsningerne og den afsluttende byvandring tegner et kombineret by- og litteraturhistorisk portræt af København. Vi dykker ned i byens forvandling med udgangspunkt i københavnerlitteraturen, der digter med og dokumenterer forvandlingen fra Søren Kierkegaards bidende kærlige karakteristik af byen til det moderne gennembruds flanerende byskildrere, Bang, Wied og Pontoppidan, der fremmanede og debatterede byens storstadsdrømme i deres forfatterskaber. Vi runder af med en byvandring, der giver et konkret geografisk perspektiv på forelæsnningernes temaer.

05/09: Den fortættede by 1830-50: Kierkegaard, Heiberg og Chievitz

12/09: Rammerne sprænges 1850-1870: Andersen, Fibiger og Bergsøe

19/09: Nerver og storstadsdrømme 1870-1900: Skram, Bang og Pontoppidan

26/09: Byvandring i København

2322-156

Frankrig, mon amour!

TID: 6/9, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Vin, ost og kunst. Lærde samtaler over en kop kaffe og en croissant. Romantiske byer og en rig madkultur. Frankrig har det hele. Kom med på denne tour de force, hvor vi ser på alt fra fransk filosofi til Escoffiers haute cuisine. Forelæsningsrækken er en rejse gennem det franske kulturlandskab. Hør bl.a. om, hvordan Auguste Escoffier udviklede det køkken, som Frankrig er kendt for i hele verden. Bliv klogere på de vigtigste strømninger og de lyseste hoveder og deres værker inden for fransk litteratur, kunst og filosofi, hvor vi bl.a. skal møde Houellebecq, Piketty og Picasso.

06/09: Frankrigs historie gennem 500 år.

Jørn Boisen, lektor i fransk, Københavns Universitet

13/09: Fransk litteratur fra Rabelais til

Houellebecq og Piketty. Jørn Boisen, lektor i fransk, Københavns Universitet

20/09: Fransk madkultur fra mesterkokken

Escoffier til nutidens bistronomie. Jonatan Leer, adjunkt i kultur og forbrug, Aalborg Universitet

27/09: Fransk filosofi i det 20. århundrede.

Jørn Boisen, lektor i fransk, Københavns Universitet

04/10: Fem franske mesterværker: Fra

Jacques-Louis Davids 'Marat's død' til Picassos 'Demoiselles d'Avignon'. Flemming Friborg, postdoc, CBS, og fhv. direktør, Ny Carlsberg Glyptotek

2322-227

Danernes oprindelse

TID: 6/9, 6 onsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVERS: Anders Lundt Hansen, historiker og forfatter

Hvordan blev Danmark til, og hvem var de daner, der lagde navn til landet? Den nyeste forskning får nogle af de helt store brikker i danmarkshistorien til at falde på plads. Legenderne om Lejre har rod i virkeligheden, men sagnene skjuler noget for os – fx at Lejre langt fra var danernes eneste magtcenter, og hvordan et netværk af fyrster lurede på hinanden i kampen om herredømmet over det, der senere blev Danmark. Bogaktuelle Anders Lundt Hansen begynder sin historie længe før Jellingstenen og sporer de blodige beslutninger, begivenheder og tilfældigheder, som førte til kongeriget Danmark.

06/09: Kimbrere og romere

13/09: Hunner, aser og danere

20/09: Konger, runer, haller og anglere

27/09: Danerne 536-800

04/10: Danmarks lande 800-1100

11/10: Kongeriget Danmark og den første danmarkshistorie

2322-236

Byvandring: Vestindiske og afrikanske skæbner i København

TID: 13/9, 4 onsdage. Forelæsning 13/9 er kl. 17.15-19.00. Byvandringerne er kl. 10.30-12.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

STED: Se steder på fuau.dk

UNDERVERS: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Der gemmer sig dansk-vestindiske historier i Nyboder og i Københavns kirker, på Halmtorvet og på Rådhuspladsen – og mange andre steder i byen. Historiker Per Nielsen tager nu deltagerne med ad nye ruter gennem København for at sætte ansigter og steder på en række hændelser og skæbner, der kan være med til at give os en indsigt i Dansk Vestindiens historie. Per Nielsen er forfatter til bogen 'Fru Jensen og andre vestindiske danskere' (Syddansk Universitetsforlag).

13/09: Forelæsning: Dansk Vestindiens historie

20/09: Byvandring: Kongerne, købmændene, plantageejerne, sømændene – og to prominente fanger fra Guldkysten

27/09: Byvandring: Rigmand, sømand og en stakkels dreng

04/10: Byvandring: Fru Jensens verden og andre vestindiske historier fra Vesterbro

Lysten til ny viden har ingen alder. Tag børn og børnebørn med til Historiske Dage 9-10/3 med spændende univers for de yngste deltagere.

2322-523

Byvandring: Christianshavn i 400 år

TID: 28/9, 3 torsdage, kl. 10.30-12.15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

UNDERVISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Sammen går vi igennem 400 års spændende historie på Christianshavn og møder et mylder af mennesker. Det handler om kordegner, kvinderne i fængslet på Torvet, sømændene og arbejderne på skibene, skibsværfterne og i værtshusene. Der er fortællinger om fiskekællingen og riggeren i deres hjem bag Vor Frelzers kirke, rige handelsmænd og skibsredere, en vestindisk plantageejer, soldater og marine-soldater i kasernerne. Til denne verden hører også det kirkelige liv, musikerne, boligaktivisten og historier om cafeer, huse, monumenter og mange andre sider af kvarterets sjæl og historie. Undervejs stifter vi bekendtskab med både arkitekturen, håndværkshistorien, søfar-ten og de mennesker, der boede i byen.

28/09: Fra Christian 4. til dronning Margrethe

05/10: Tro og sjæl på Christianshavn

12/10: Fattig og rig

2322-237

På jagt efter historien i kilderne

TID: 26/9, 3 tirsdage. Forelæsninger 26/9 og 3/10 kl. 17.15-20.00. Byvandring i Nyhavn 10/10 kl. 10.30-12.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

STED: Se steder på fuau.dk

UNDERVISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Gamle familie billeder, breve og gode historier – hvordan finder man frem til ukendte oplysninger og billeder, der kan være med til at få historien til at hænge sammen? Over to forelæsningsaftener og en byvandring skal vi se på, hvordan man finder og bruger forskellige kilder til at komme i gang med at forske i fx slægts- eller lokalhistorie. Forløbet sætter fokus på bl.a. indsamling af kilder og læsning og kritisk brug af fotografier, erindringer og skriftlige kilder. Derudover dykker vi ned i skriftens historie og arkivverdenen, for hvilke kilder findes hvor? Vi slutter af med en byvandring, hvor vi følger værtshusholderske Sofie Kielbergs historie i Nyhavn – og hvordan man graver denne historie frem af kilderne. Per Nielsen har undervist i skriftlæsning og skriftens historie på Københavns Universitet og har selv været på kildejagt til en række forskningsprojekter.

2322-373

Tyskere på flugt 1945-49

TID: 2/10, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: John V. Jensen, museumsinspektør, Vardemuseerne

Historien om de tyske flygtninge har været overset, men er yderst tankevækkende og aktuel. I besættelsens sidste måneder ankom ca. 250.000 tyske flygtninge til Danmark. Krigshandlerne på Østfronten fik nazisterne til at evakuere millioner af mennesker til det vestlige Tyskland og Danmark, hvor de efter befrielsen blev interneret i lejre. Den største af disse var Oksbøllejren, der husede omkring 36.000 tyske flygtninge og en overgang var Danmarks femtestørste by. Forelæsningen fortæller historien om de tyske flygtninge i Danmark i årene 1945-49. Om flugten, opholdet i Danmark og hjemkomsten til det delte Tyskland. Hvorfor kom flygtningene, hvor kom de fra, og hvordan løste de danske myndigheder opgaven? Forelæsningen bygger bl.a. på John V. Jensens bog 'Tyskere på flugt' i serien '100 danmarkshistorier' (Aarhus Universitetsforlag).

2322-352

Smuglerlandet Danmark

TID: 11/10, 1 onsdag, kl. 19.45-21.30

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Nils Valdersdorf Jensen, museumsinspektør, Svendborg Museum

Whisky, silke og cigaretter gemt mellem søm, i hemmelige rum og under tøjet. Trillebørene fyldt til randen med brunt sukker og store dunke sprit på slæb. Opfindsomheden var stor, når billige varer skulle fragtes uden om tolderne og ind i Danmark. Forelæsningen tegner et ædrueligt portræt af Danmark som smuglerland og fortæller om smugleriet i de danske farvande og grænseområder fra midten af 1700-tallet til i dag og om, hvordan staten trods fintmasket kontrol og stramme love mistede kontrollen ved vandkanten. Problemerne var især synlige i Det Sydfynske Øhav. Her havde sømænd og færgedamer vind i sejlene, tolderne lukkede øjnene, og de lokale holdt sammen mod staten. Aftenen tager afsæt i bogen 'Smuglerlandet Danmark' (Gads Forlag).

2322-230

Antikkens stormagter

TID: 23/10, 6 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Historien om antikkens stormagter er den fascinerende historie om, hvordan vi mennesker tilbage i tiden og overalt i verden har organiseret os i civiliserede samfund, skabt teknologiske opfindelser og imponerende kulturelle udtryk inden for bl.a. arkitektur, kunst, litteratur, medicin og landbrug. Men det er også historien om, hvordan krige og sammenstød med andre har ført til civilisationers fald og nye stormagters opståen. I forelæsningsrækken tager forskerne os med på en rejse gennem fem kontinenter. Vi begynder i Afrika, hvor det gamle Ægypten tog form for 5.000 år siden og stadig er et af oldtidens mysterier. Herefter rejser vi videre til bl.a. Assyrien, Perserriket, Grækenland, Romerriket og Kina og slutter i aztekernes og inkaernes Amerika.

23/10: Ægypten. Kim Ryholt, professor i ægyptologi, Københavns Universitet

30/10: Assyrierriket. Troels Pank Arbøll, junior forsknings-fellow, University of Oxford

06/11: Alexander den Store og de hellenistiske riger. Maja Rechen-dorff Møller, ph.d.-studerende i historie, Københavns Universitet

13/11: Fra Perserriket til Rom og Han Kina. Peter Fibiger Bang, lektor i historie, Københavns Universitet

20/11: Kalifatet og karolingerne. Jacob Tullberg, ekstern lektor i historie, Københavns Universitet

27/11: De præcolumbianske stormagter: Teotihuacan, aztekerne og inkaerne. Jesper Nielsen, lektor i indianske sprog og kultur, ToRS, Københavns Universitet

Et ægte sønderjysk kaffebord vækker glæde og får maverne til at rumle. Smag selv, når vi serverer klassikeren til forårsweekend om Sønderjyllands historie på Sandbjerg Gods. Se side 67.

2322-231

Jøder i Danmark – liv og skæbne

TID: 25/10, 3 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Det er godt 400 år siden, at de første jøder kom til Danmark. Jøderne var den eneste større minoritet af fremmede, der adskilte sig ved religion, sprog, kultur og traditioner, og sådan var det, indtil tyrkiske fremmedarbejdere kom i 1960'erne. Denne forelæsningsrække ser på jødernes historie i Danmark og internationalt. Hør om rammer og vilkår for jødisk liv i Danmark gennem 400 år. Hvilke spor har det sat på skikke og traditioner inden for den danske jødedom udlevet i Danmark, og har jødedommen sat spor i Danmark? Forelæsningsrækken kommer også ind på antisemitismens udbredelse i Danmark og forandringerne i antisemitismens former over tid. Her stilles skarpt på perioden før og under 2. verdenskrig, hvor vilkårene for jødisk liv blev forandret for altid.

25/10: Danske jøder i internationalt perspektiv. Bent Blüdnikow, historiker, journalist, forfatter og anmelder

01/11: Antisemitisme i Danmark – før og efter Holocaust. Sofie Lene Bak, lektor i historie, Københavns Universitet

08/11: Jødisk liv i 400 år – skikke og traditioner i forandring. Sara Fredfeldt Stadager, museumsinspektør, Dansk Jødisk Museum

2322-463

Fra Tiberen til Bosporus: Romerrikets historie

TID: 26/10, 4 torsdage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Kristoffer Maribo Engell Larsen, ph.d. i klassisk filologi Københavns Universitet

Alle veje fører til Rom, siger vi. I denne forelæsningsrække fokuserer vi på vejene, der førte fra Rom. Vi skal undersøge, hvordan en lille samling røvere og landstrygere fra en bakke ved bredden af den italienske flod Tiberen lykkedes med at ekspandere så vidt, at deres territorium til sidst strakte sig hele vejen forbi Bosporusstrædet, hvortil hovedstaden i riget endda med tiden blev flyttet. For at danne os et indtryk af Romerrikets enestående udvikling – og dets efterfølgende afvikling – vil vi beskæftige os med de militære og politiske strukturer, der muliggjorde den eksplosive ekspansion mod øst og til sidst forårsagede undergangen i vest. Vi skal bl.a. med de romerske soldater i felten og følge, hvordan Caesars adoptivsøn, Octavian, undertvang sig de stolte politiske institutioner, så han under sit nye navn, Augustus, kunne grundlægge det romerske kejserdømme.

2322-372

Russerne på Bornholm

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.15-14.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Jakob Seerup, museumsinspektør, Bornholms Museum

Ukrainekrigen har givet ny aktualitet til dansk-russisk historie, ikke mindst på Bornholm, som var besat af sovjetiske tropper efter 2. verdenskrig. Putin refererer ofte til "Den Store Fædrelandskrig", når han skal retfærdiggøre sin krig. Der er derfor god grund til at kaste et nyt blik på den sovjetiske befrielse og besættelse af Bornholm. Var Bornholm blevet 'glemt' af politikerne på Christiansborg? Var man virkelig overladt til sig selv? Og hvor slemme havde de egentlig været, de russiske soldater? Dagen sætter fokus på de dramatiske begivenheder i 1945, hvor Rønne og Nexø blev bombet af sovjetiske fly den 7. og 8. maj, mens resten af Danmark fejrede frihedsbudskabet. Begivenhederne sættes ind i deres samtidige sammenhæng, men der gives også eksempler på, hvordan eftertiden har fortolket det, der skete, i lyset af sin egen politiske dagsorden.

2322-460

Tyskland 1923: Hyperinflation og Hitler-kup

TID: 29/10, 1 søndag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Åse Lerche, cand.mag. i tysk og journalist, bosat mange år i Berlin

1923 var ekstremernes år, hvor størstedelen af den tyske befolkning led vanvittigt under fx brødpriiser på over 100 milliarder mark. I takt med, at pengenes værdi styrteddykkede, voksede befolkningens mistillid til alle hidtidige værdier: Normer og dyder stod for skud, og mange 'dansede på vulkaner' i et eksploderende forlystelseliv uden tanke for morgendagen. Men også den yderste højrefløj profiterede af den udbredte mistillid til det bestående. Den 8. og 9. november greb Hitler til handling, da han i Münchens Bürgerbräukeller med skud og dramatik proklamerede det nationale diktatur og sin (mislykkede) 'march til Berlin'. Få indblik i denne ekstreme tid, hvor nazisterne gav en forsmag på virkeligheden præcis 10 år senere, da det lykkedes Hitler at komme til magten.

2322-464

2. verdenskrig – nye vinkler, glemte fronter

TID: 31/10, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Tag med til en række forelæsninger, der både sætter fokus på ukendte og oversete vinkler af 2. verdenskrig og giver nye perspektiver på nogle af de store begivenheder og udviklinger. Vi starter med Europas glemte front, Italien, hvor en broget allieret hær sled sig op i det italienske bjergterræn og fik de dyrebare erfaringer, som muliggjorde landgangen i Normandiet. Vi skal også tæt på netop denne afgørende invasion. Til at fortælle om D-dag har vi også to unge danskere, der meldte sig til canadisk krigstjeneste og skrev dagbog om deres krigsdeltagelse. Vi vender blikket mod det sikkerhedspolitiske og efterretningsmæssige spil i Østersøen, der trækker uhyggeligt aktuelle tråde til den sikkerhedspolitiske situation i Europa i dag. Vi skal også høre om de mere end 100 attentatforsøg mod Hitler. Hvem stod bag, og hvorfor lykkedes de ikke?

31/10: Kampene i Italien – Europas glemte front og de glemte hære. Martin

Cleemann Rasmussen, ekstern lektor i russisk og historie, Hærens Officersskole, rejseleder Cultours

07/11: Krigen i Østersøen 1939-1945. Poul Grooss, pensioneret kommandør, forfatter og rejseleder, Cultours

14/11: Under fremmed muld – to danskere i canadisk krigstjeneste under 2. verdenskrig. Niels Klingenberg Vistisen, cand.mag. i historie, major, forfatter og rejseleder, Cultours

21/11: Attentatet på Hitler – kunne hans død have afsluttet krigen? Torsten Granov, cand.mag. i historie, forfatter og direktør, Cultours

28/11: D-dag – landgangen i Normandiet og den vigtigste begivenhed i 2. verdenskrig. Torsten Granov, cand.mag. i historie, forfatter og direktør, Cultours

2322-344

Rusland – formet af krig

TID: 1/11, 5 onsdage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Niels Bo Poulsen, militærhistoriker, leder af Institut for Strategi og Forsvarsstudier, Forsvarsakademiet

Med krigen i Ukraine er alles blik rettet stift mod Rusland, imens vi forsøger at forstå det uforståelige – at der igen er krig i Europa. Hvordan kan det ske? Ruslands krige kan i stort omfang forklare den historiske udvikling, landet har været igennem. Denne dag dykker vi ned i fem russiske krige – napoleonskrigene, krigkrigen, 1. og 2. verdenskrig samt ukrainekrigen – for at forstå nutidens Rusland. Eksempelvis er 2. verdenskrig en central del af Putin-styrets fortælling om russisk national identitet. Både mht. at fremstille omverdenen som truende og invasionsparat, men også mht. at skabe stolthed over, hvad Rusland formår, når dets styrker går i felten. Ukrainekrigen danner afsæt for at drøfte aktuelle udviklingstræk i det russiske samfund, herunder landets omfattende militarisering, og om det kan komme til et militærkup i Rusland.

01/11: Napoleonskrigene

08/11: Krimkrigen

15/11: 1. verdenskrig

22/11: 2. verdenskrig

29/11: Ukrainekrigen

FÅ VIDEN LIGE IND I ØRNERNE

Lyt til forskerne
i RADIO4 og
som podcast

2322-459

Osmannerriget og Atatürks Tyrkiet

TID: 4/11, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag. i historie og oberstløjtnant

I år er 100-året for den republik, som Kemal Atatürk etablerede på ruinerne af Osmannerriget i 1923. Men hvad er egentlig historien om landet på kanten af Europa? Denne lørdag vender vi blikket mod to indflydelsesrige perioder: Vi starter i 1281 med grundlæggelsen af Osmannerriget af den muslimske hærfører Osman og følger imperiet gennem dets storhedstid – hvor det omfatter dele af Nordafrika, Mellemøsten og Balkan – til rigets fald i efterdønningerne af 1. verdenskrig. Herefter fortsætter vi ind i Kemal Atatürks regeringstid, hvor det moderne Tyrkiet vokser frem. Ved Lausannefreden i 1923 sikrer Atatürk uafhængighed for Tyrkiet, som bliver udråbt til republik. Frem til sin død i 1938 arbejder han stålsat på en omfattende sekularisering af det tyrkiske samfund. Få indblik i Osmannerrigets og Tyrkiets fascinerende historie fra 1200-tallet og frem til midten af det 20. århundrede.

2322-187

Søkrigen i 1. verdenskrig

TID: 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

I årtierne op til 1. verdenskrig blev der investeret massivt i udviklingen af moderne flåder i Storbritannien og Tyskland. Flådekapløbet mellem de to stormagter anses for at være en hovedårsag til verdenskrigens udbrud, og blandt britiske og tyske topofficerer og politikere forventede mange i 1907 en kommende konflikt. Mindre kendt er flådekapløbet mellem Italien og Østrig-Ungarn samt de russiske, franske, japanske og amerikanske investeringer før krigsudbruddet i 1914. Under krigen blev mange forventninger gjort til skamme – slagflåderne mødtes kun en gang under Slaget ved Jylland i 1916, mens miner, fly og især ubåde kom til at dominere søkrigen. Hør om den teknologiske udvikling og den strategiske tænkning før krigen og om søslaget, der kom til at tegne verdenskrigen, og den ubådskrig, som flere mener, var tæt på at knække Storbritannien i 1917.

2322-189

Stormagtsspillet og kampen om magten 1850 – i dag

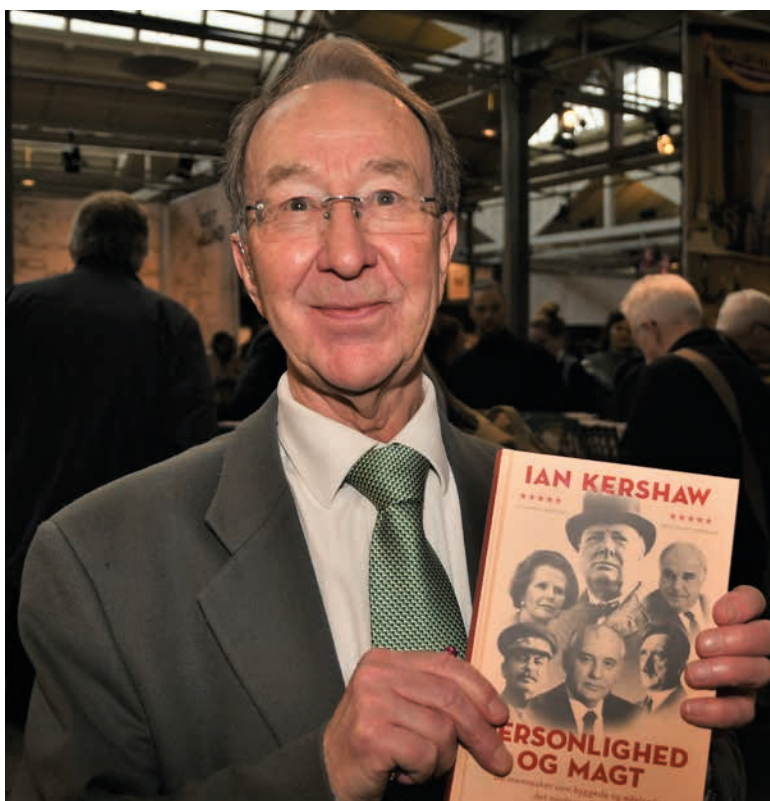
TID: 12/11, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Historien er præget af stormagternes ambitioner – deres indbyrdes konkurrence, intriger og ødelæggende krige. Hør om de historiske faktorer, der er afgørende for stormagternes storhed og fald. Hvordan så verden ud på det givne tidspunkt? Hvilke magtbalancer skulle udfordres, og hvilke skulle forsvares? Hør om magtpolitik og stormagtsrivaliseringen fra 1850 til i dag, og få indblik i den historiske kontekst og fortidige selvforståelse som i nutidens verden rammesætter stormagternes greb efter magten. Undervejs kommer vi bl.a. forbi Krimkrigen, 1. og 2. verdenskrig, kold krig og blokopdeling og vores egen tid med ny rivalisering og global magtkamp

En stjernestund.
Det opstod, da den
britiske historiker
besøgte Historiske
Dage i Øksnehallen
– Danmarks største
historiske festival. Kom
med 9-10/3 2024, hvor
vi udvider med en
ekstra scene.

2322-228

Magt og køn i Europa fra middelalder til 1900

TID: 13/11, 5 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Steffen Heiberg, historiker og fhv. forskningschef, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot

Fysisk styrke som forudsætning for samfundets sikkerhed har i stort set alle traditionelle samfund givet mænd magten. Alligevel rummer Europas historie eksempler på kvinder, der med succes har udøvet magt på højeste niveau. Hvordan udøvede de magten, og hvad betød kønnet for deres tilgang til magtudøvelsen? Ikke kun fyrstelige kvinder er i centrum. Jeanne d'Arc er et eksempel på en kvinde, der gjorde sig gældende som militær leder. I fem forelæsninger fokuseres ikke alene på markante magthavere, men også på normer og mentale strukturer som forudsætning for magtudøvelsen. Det drejer sig ikke kun om biologisk køn, men også om seksuel orientering. Tag med på en tour de force i magt og køn fra middelalderen og frem til år 1900.

- 13/11: Middelalderen: Kvindemagt og høvisk kultur (Eleonora af Aquitanien, dronning i flere lande, Margrete 1. af Danmark, Jeanne d'Arc)**
- 20/11: Renæssancen: Magtdronninger i England og Frankrig (Marie den blodige, Elizabeth 1., Katharina af Medici)**
- 27/11: 1600-tallet: Hofkultur med kvindeligt fokus (Anna af Danmark i England og Anna af Østrig i Frankrig). Dronning Christina af Sverige, normbryder i nord og syd**
- 04/12: 1700-tallet: Homoseksuelle soldaterkonger og storpolitiske kvinder (Karl 12., Frederik den Store af Preussen, Madame de Pompadour, Katharina den Store af Rusland)**
- 11/12: Efter 1800: Victoriatiden, en æra uden kvindelige magthavere?**

2322-264

Den kolde krig på hjemmefronten – og REGAN Vest

TID: 22/11, 1 onsdag, kl. 17.30-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISERE: Ulla Værnke Sand Egeskov og Bodil Frandsen, museumsinspektører, Nordjyllands Historiske Museum

I år er koldkrigs museet REGAN Vest åbnet med den store, atomsikrede og tophemmelige regeringsbunker REGAN Vest. Fra midten af 1950'erne og frem til 1962 oplevede verden flere situationer, hvor den højspændte konflikt mellem USA og USSR truede med at udvikle sig til en egentlig krig. Frygten blev yderligere næret med udsigten til en krig med brug af de nye atom- og brintbomber. Aftenen sætter fokus på de omfattende – men i vid udstrækning hemmelige – planer man lagde i forsøget på at redde befolkningen og det danske demokratiske samfund igennem en mulig atomkrig. Med udgangspunkt i regeringsbunkeren REGAN Vest fortælles der også om, hvilke trussels-scenarier man forberedte sig på, og hvordan man fra øverste hold forestillede sig landet ledet igennem en mulig atomkrig.

2322-213

Mellemkrigstidens demokratidebat – vor tids politiske spejl

TID: 25/11, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Claus Christoffersen, BA i filosofi og oldtidskundskab

De seneste års udvikling i Europa, USA og Rusland har gjort mellemkrigstiden til det oplagte politiske spejl for vores samtid. Modvilje mod globaliseringen, polarisering, fokuseringen på folket, kritik af eliter og af det politiske establishment er alle træk, der kendetegner mellemkrigstidens politiske debat. Det er vigtigt ikke bare at reducere mellemkrigstidens politiske liv til en kamp mellem demokrati og nazisme, da virkeligheden er en lang række af positioner, der forholder sig kritisk til en bestemt udgave af demokratiet – det traditionelle liberale demokrati. De fleste strømninger står bag tanken om, at folket skal bestemme – de er bare uenige om hvordan. Det har skabt en interessant demokratidebat. Bliv klogere på atmosfæren i kølvandet på 1. verdenskrig og på de politiske svar, som bliver et produkt af sammenbruddet af 'verden af i går' og af den økonomiske verdenskrise.

2322-462

Vesttyskland 1945-1963

TID: 25/11, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag. i historie og oberstløjtnant

Weekenden starter i 1945 og følger oprettelsen af Vesttyskland og udviklingen af dette 'Wirtschaftswunder' og to af de skikkelser, der står som symboler på genopbygningen og opsvinget: Adenauer og Erhard. Ved krigens afslutning ligger det meste af Tyskland i ruiner og er mærket af ødelagt infrastruktur, retsløshed, millioner af flygtninge, nød og sult. Oven i krigsnederlaget kommer moralsk fallit og besættelse. Efter krigen opretter de fire allierede magter hurtigt lokale selvstyreorganer, og med den kolde krig synes en deling at blive en realitet. Da USA i 1948 gennemfører en valutareform i de tre vestzoner, er en deling de facto sket. Berlinblokade og luftbro fremskynder delingen, der kommer i 1949 med etableringen af en veststat: Bundesrepublik Deutschland. USSR svarer igen senere på året med oprettelsen af DDR. Vesttysklands forvandling de kommende år er omfattende – fra trøstesløse ruinbyer til en velfungerende og velhavende stat med et solidt parlamentarisk demokrati, medlemskab af EF og NATO og økonomisk fremgang.

2322-194

Europas historie – fra oldtiden til i dag

TID: 11/12, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Lars Hovbakke Sørensen, lektor, ph.d. i historie, Professionshøjskolen Absalon

Tag med på en tour de force gennem Europas dramatiske historie. Vi begynder med oldtidens store imperier: Alexander den Stores Makedonien og Romerriget med fokus på årsagerne til deres storhed og fald, og hvordan arven fra Romerriget påvirkede udviklingen af middelalderens europæiske stater og styrkelsen af kongernes magt i 1500-, 1600- og 1700-tallet. Samtidig vil der være fokus på, hvordan de politiske begivenheder påvirkede europæernes identitet og kultur, herunder udviklingen af national identitet i 1800- og 1900-tallet, og hvilken betydning det fik for 1. og 2. verdenskrig og for det europæiske og vestlige samarbejde i efterkrigstiden. Fortællingen føres frem til de seneste års store forandringer med krig i Ukraine, økonomisk krise og klimaudfordringer. Lars Hovbakke Sørensen er forfatter til 'Europas historie. Fra oldtiden til i dag' (Gyldendal).

2322-466

Hvad enhver bør vide om Dansk Vestindien

TID: 13/12, 1 onsdag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERS: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Tag med på en tour de force gennem de væsentligste aspekter af Dansk Vestindiens historie. Vi starter ved slaveriet: Hvordan foregik menneskehandelen, og hvordan levede disse mennesker på plantagerne og i byerne i Dansk Vestindien – og var der overhovedet nogen vej væk fra slaveriet? De tre danske øer var meget forskellige, og vi skal se på, hvad det betød for de samfund, der udviklede sig. Det er også vigtigt at forstå den udvikling, der førte til slaveriets sammenbrud, og den proces der fulgte frem mod indlemmelsen af øerne og deres befolkning i den moderne industrialiserede verden. Salget af Dansk Vestindien åbner også op for en række spændende spørgsmål. Hvad var omstændighederne omkring salget af øerne til USA, og hvorfor valgte man i det hele taget at sælge dem.

2412-298

Danmarks dronninger

TID: 15/1, 4 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Mange af dem har sat et afgørende aftryk på Danmark, men ofte har dronningerne stået i skyggen af deres kongelige ægtemænd – også i historiebøgerne. Indtil det 20. århundrede var kvinder som regel udelukket fra den politiske sfære. Men en delvis undtagelse var fyrstehofferne, hvor kvinder som ægtefæller til regerende fyrster og mødre til tronarvinger kunne have betydelig magt og indflydelse. Tag med på en rejse gennem danmarkshistorien fra middelalderen til i dag i selskab med en række af Danmarks markante dronninger og ikke mindst fire fortællelystne forskere. Undervejs møder vi bl.a. Elisabeth af Habsburg, Caroline Mathilde, 'Europas svigermor' Louise af Hessen-Kassel og selvfølgelig Margrete 1.

- 15/01: Margrethe 2. og dronningemagt gennem tiden.** Steffen Heiberg, historiker og fhv. forskningschef, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot
- 22/01: Margrete af Sibiria, Margrete 1. og Dorothea af Brandenburg.** Vivian Etting, museumsinspektør og seniorforsker, Nationalmuseet
- 29/01: Christine af Sachsen, Elisabeth af Habsburg, Dorothea af Sachsen-Lauenburg og Sophie af Mecklenburg.** Lars Bisgaard, lektor i historie, Syddansk Universitet
- 05/02: Juliane Marie, Caroline Mathilde, Caroline Amalie og Louise af Hessen-Kassel.** Michael Bregnsbo, lektor i historie, Syddansk Universitet

SØNDERJYLLANDS HISTORIE

Weekend på Sandbjerg Gods

Som landsdel på kanten af det danske rige gemmer Sønderjylland på en stor og dramatisk historie, der ud over betydningen for lokale forhold har spillet en afgørende rolle for Danmarks historie og har perspektiver ud i Europa.

I weekenden 13.-14. april 2024 rykker Folkeuniversitetet traditionen tro ind på Sandbjerg Gods ned til Alssund, hvor vi dykker ned i grænselandskets spændende og særlige historie. I en blanding af gods- og højskolestemning byder weekenden på spændende foredrag krydret med musik og fællesspisning, herunder lidt godt fra det sønderjyske kaffebord. På programmet er:

Sønderjylland – en særlig historie. Den tidlige historie. Foredrag med Carsten Porskrog Rasmussen, dr.phil., adjungeret professor og enhedsleder, Museum Sønderjylland

Lidt godt fra det sønderjyske kaffebord og foredrag om de sønderjyske kaffebordstraditioner. Med Elsemarie Dam-Jensen, museumsinspektør, Museum Sønderjylland

Sønderjylland – en særlig historie. Den nationale konflikts opståen, kulmination og fredeliggørelse fra 1800 til nutiden. Foredrag med Hans Schultz Hansen, dr.phil., adjungeret professor og forskningsleder, Rigsarkivet

MALM: Menneske igen – sange fra skyttegravene. Musikalsk indslag med Lars Malm (vokal og guitar) og Tomas Raae (bas)

Nazisternes sidste tilflugt. Maj 1945 i Flensborg – mellem ofre og gerningsmænd. Foredrag med Hans Christian Davidsen, forfatter og kulturredaktør, Flensborg Avis

Gåtur ved Sandbjerg – med fortællinger om Sandbjerg, området og overgangen fra Als i 1864. Lars Dall, driftsinspektør, Sandbjerg Gods

Danskere i tysk krigstjeneste under 1. verdenskrig. Foredrag med Claus Bundgård Christensen, lektor i historie, Roskilde Universitet

HOLDNUMMER: 2411-293 (dobbeltværelse) og 2411-294 (enkeltværelse)

TID: Weekend 13-14/4

PRIS: 2.450 kr. pr. person

2412-241

Japans historie

TID: 15/1, 5 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Japans økonomi er verdens tredje største, og japansk teknologi, kunst, design og populærkultur har i høj grad vundet indpas i resten af verden. I fem forelæsninger vender vi blikket bagud og sætter fokus på udvalgte begivenheder og personer i Japans fantastiske historie fra den første kejserinde, Himiko, til i dag. Hver forelæsning tager udgangspunkt i en periode og et sted. Steder, der er centrale seværdigheder på grund af deres velbevarede kultur og særlige historie – fra de gamle kejserbyer Nara og Kyoto, over shogunbyerne Kamakura og Tokyo til øerne Hokkaido og Okinawa, der blev indlemmet i det japanske imperium i slutningen af 1800-tallet. Vi skal også se nærmere på strømninger fra Kina og Korea, samuraikrigere, europæere, krig og fred, der har udfordret og præget Japan.

- 15/01: Kejserinder og kejsere (660 f.v.t.-1180).** Jane Oksbjerg, rejseleder, arkæolog og japanolog
- 22/01: Samuraier og slagmarker (1180-1600).** Jane Oksbjerg, rejseleder, arkæolog og japanolog
- 29/01: Samuraiernes verdener (1600-1868).** Jane Oksbjerg, rejseleder, arkæolog og japanolog
- 05/02: Dannelsen af nationen Japan (1792-1903).** Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet
- 12/02: Krig og fred i Japans historie (1876-2018).** Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet

2412-243

Forstå USA – i historisk perspektiv

TID: 16/1, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15. Ingen undervisning 6/2
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Det ulmer i den amerikanske undergrund, og det amerikanske samfund er mere splittet end måske nogensinde før. Amerikanerne går til valg i efteråret 2024 i en virkelighed, hvor basale demokratiske spilleregler er under pres, og vilde konspirationsteorier er blevet en del af den mainstream politiske diskurs. I et forsøg på at forstå de udfordringer og konflikter, der præger USA, vender en række USA-eksperter blikket bagud og giver et dybere indblik i landet 'over there' i historisk perspektiv.

- 16/01: Den amerikanske forfatning og demokrati under angreb.** Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier
- 23/01: Præsidentvalg i USA midt i en kold borgerkrig.** Jørn Brøndal, professor og leder af Center for Amerikanske Studier, Syddansk Universitet
- 30/01: Amerikansk udenrigspolitik i en ny verdensorden.** Jakob Sinding Skött, ph.d. i statskundskab og lektor i samfundsfag, Nyborg Gymnasium
- 13/02: Flugten til Amerika: Immigration og kampen for frihed, 1877-1912.** Anders Bo Rasmussen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
- 20/02: Konspirationsteorier og populistiske strømninger.** Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet
- 27/02: Amerikansk populærkultur: Myter, vold, race og politik i film, tv og musik.** Thomas Ærvold Bjerre, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet

2412-242

Danmarks historie

TID: 17/1, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
STED: AU, Campus Emdrup, bygning D, lokale D169, Tuborgvej 164

Vilde vikinger. En nordisk stormagt, der skrumper til en lille plet på landkortet. Driftige og selvbevidste borgere og bønder, der sætter damp under landet – og vejen mod demokrati. Kvinder, der går til stemmeurnerne og ud på arbejdsmarkedet. Verdenskrige, Stauning eller kaos – og frygt for, at den kolde krig bliver varm. En vej mod EU belagt med brok, brosten og forbehold. Tag med på en rejse gennem Danmark gennem mere end 1.000 år. Fem forskere opruller Danmarks historie fra vikingetid til nutidens globale tidsalder og giver deres bud på, hvilke begivenheder og udviklinger det er afgørende at kende for at forstå, hvorfor Danmark ser ud, som det gør.

- 17/01: 800-1536: Vilde vikinger og fromme riddere.** Kasper Holdgaard Andersen, ph.d., historiker, Moesgaard Museum
- 24/01: 1536-1750: Adelsvælde, enevælde og helstat.** Steffen Heiberg, historiker og fhv. forskningschef, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot
- 31/01: 1750-1914: Grundlaget for det moderne Danmark: national integration, demokratisering og modernisering.** Claus Møller Jørgensen, lektor i historie, Aarhus Universitet
- 07/02: 1914-1945: Den lange verdenskrig.** Sofie Lene Bak, lektor i historie, Københavns Universitet
- 14/02: 1945-i dag.** Rasmus Mariager, lektor i historie, Københavns Universitet

2412-244

København og historien – gennem 1.000 år

TID: 17/1, 5 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Københavns historie fra år 1000 til 2024 er en stor mundfuld, men her serveres den i fem små gode bidder. Tag med på rejse gennem Københavns historie – fra arkæologiske bopladser gennem kristendom, guldalder og bankerot til den topmoderne metropol. Fokus er på indbyggerne i København og på byens udvikling – både når byen har åbnet sig mod omverdenen, og når den har gemt sig bag voldene. Undervejs kommer vi forbi bopladser, borge og bisper, kirker, konger og tiggere, industrialisering og vidensby, boformer og forstæder samt metro og mangfoldighed.

- 17/01: Byen bliver til: 1000-1200.** Hanna Dahlström, museumsinspektør, ph.d. og sagsansvarlig, Københavns Museum
- 24/01: Kongens by: 1550-1700.** Rikke Simonsen, arkæolog og museumsinspektør, Københavns Museum
- 31/01: Med vold og magt: 1700-1850.** Peter Wessel Hansen, Arkivar, ph.d., Københavns Stadsarkiv
- 07/02: Den grænseløse by: 1850-1920.** Jakob Ingemann Parby, museumsinspektør, Københavns Museum
- 14/02: Byen rejser sig: 1980-2024.** Anders Møller, arkivar, Københavns Stadsarkiv

2412-308

Hitlers mænd i Danmark

— **TID:** 18/1, 4 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Danmarks militærstrategiske betydning og den særlige fredsbesættelsesordning, som var et særtilfælde i krigens Europa, var grundpiller i de tyske udsendinges fremfærd i Danmark. I forelæsningsrækken skal vi i sporene på et udvalg af de embedsmænd, værnemagtsofficerer, politi- og SS-folk, der spillede en rolle i udfoldelsen af naziregimets besættelsespolitik – hvem var de, hvilken baggrund bragte de med sig, og hvordan håndterede de det danske "Sonderfall"? Samtidig kastes lys over de magtstrukturer og rammer, Hitlers mænd i Danmark var underlagt, og den politiske linje, de fulgte. Afsættet er en antologi om Hitlers mænd i Danmark (red. John T. Lauriden og Henrik Lundtofte), der er på vej på Aarhus Universitetsforlag, og som alle forelæserne bidrager til.

- 18/01: De øverstkommanderende tyske generaler i værnemagten.** Jens Andersen, museumsinspektør, Bunkermuseum Hanstholm, Museum Thy
- 25/01: Cecil von Renthe-Fink – diplomatiets mand.** Mogens Rostgaard Nissen, arkiv- og forskningsleder, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig
- 01/02: En farlig mand – rigsbefuldmægtiget Werner Best.** Mogens Rostgaard Nissen, arkiv- og forskningsleder, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig
- 08/02: Under pres. Best, Bovensiepen, Pancke og modstanden 1943-1945.** Henrik Lundtofte, leder af Historisk Samling fra Besættelsestiden, Sydvestjyske Museer

2412-246

Turen går til Norge

— **TID:** 25/1, 4 torsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Gammel kærlighed ruster aldrig. Heller ikke selvom det endte i en omstridt skilsmisse i 1814. Vi elsker Norge – fjordene, der skærer sig ind i fjeldene. Munchs fortryllende og foruroligende motiver. For slet ikke at tale om Knausgårds lange 'kamp'. Tag med til vores broderation mod nord på en lystvandring gennem Norges historie og det norske kunst-, kultur- og naturlandskab. Få fire fagfolks bud på, hvad der er værd at lægge mærke til – og hvad der får deres historie-, kultur- og naturskenderes hjerter til at banke ekstra hurtigt – eller gå helt i stå.

- 25/01: Historien.** Morten Nordhagen Ottosen, ph.d., professor, Forsvarets Høgskole
- 01/02: Litteraturen.** Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab
- 08/02: Kunsten.** Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør
- 15/02: Landskabet.** Lis Allaart, maringeolog, GEUS

2412-251

Firenze og Venedig – verdens første moderne byer

— **TID:** 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

I Norditalien ligger en række dragende byer, der med deres kirker, bymure og lange fortid fortæller om et afgørende kapitel i Europas historie. Fra 1100-tallet til 1500-tallet gennemgik byerne en intens politisk, social og økonomisk udvikling, der satte et blivende fingeraftryk på verdenshistorien. Bystaterne Firenze, Venedig, Milano, Siena, Genova, Pisa og Lucca indgik på godt og ondt i en tilstand af stadig rivalisering, samarbejde og krig med hinanden og omverdenen på en måde, der frigjorde nye dimensioner og lidenskaber i menneskets forståelse af sig selv, staten og samfundet. Bystaterne blev Europas centrum for kunst, politisk teori, innovation og økonomisk foretagsomhed – en tid, man i Firenze forbinder med tænkeren Machiavelli, den magtfulde Medici-familie og i Venedig med doge Enrico Dandolo.

2412-039

Auschwitz-dag: De tyske jøder fra mellemkrigstid til i dag

— **TID:** 27/1, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Åse Lerche, cand.mag. i tysk og journalist, bosat mange år i Berlin

Mens mange tyske jøder var vigtige foregangsmænd og -kvinder i de gyldne 1920'eres kulturelle og intellektuelle liv, blev de efter nazisternes magtovertagelse i 1933 mødt med antisemitiske love og senere deportation. I anledning af den internationale Auschwitz-dag kaster vi blikket på denne udvikling, der kulminerede i 1942-43, hvor nazisterne højeffektiviserede folkedrabene på de europæiske jøder i udryddelseslejrene. Derudover vil vi også se nærmere på efterspillet efter 1945. Hvilke retsopgør har fundet sted? Hvordan foregik vejen fra de første efterkrigsårtiers fortrængning af erindringen om Holocaust til Berlins aktuelle og enorme satsning på erindringskultur i det offentlige rum? Og hvad er årsagerne til, at Tyskland de seneste årtier har haft en så stor tiltrækningskraft på jøder, at flere hundredtusinder er flyttet dertil?

FØLG MED PÅ FACEBOOK

facebook.com
 /fuemdrup

2412-250

2. verdenskrig og Hitlers Berlin

TID: 28/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERS: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Berlin var scenen, hvor centrale kapitler om Det Tredje Riges storhed og fald udspillede sig i 1933-1945. På den ene side var byen rammen for regimets selvscenearbejde og massepropaganda efter magtovertagelsen i 1933. Den var centrum for Albert Speers og Hitlers planer om at skabe en 'Welthauptstadt' og midtpunktet for nazismens fintmaskede magtapparat. På den anden side var Berlin undertrykkelsens og forfølgelsens by, hvor jøder og systemkritikere nådesløst blev jaget og deporteret. Det var frygtens, afmagtens og dødens by, da Berlin som Nazitysklands politiske og administrative nervecenter blev et hovedmål for de allieredes bombefly. Det var en ruinby, som Den Røde Hær brutalt indtog i Slaget om Berlin i 1945, der symbolsk markerede 2. verdenskrigs afslutning i Europa.

2412-240

I skyggen af Rusland

TID: 12/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERS: Vibe Termansen, cand.mag. i historie og journalist

Den 24. februar 2022 holdt Putin tale til det russiske folk, før han invaderede Ukraine. Ud af den lyste en klippefast overbevisning om, at Rusland er et imperium, som har ret til at forsvare sin såkaldte interessesfære, uanset at den er sammenfaldende med det, ukrainerne kalder deres stat. Store imperier har altid søgt at underlægge sig andre folk i kampen om territorium, ressourcer, ideologi og magt. Denne aften handler om netop imperier og interessesfærer og om de millioner af mennesker i Centraleuropa, der tilfældigvis bor i imperiernes skygge og alene af den grund gang på gang er blevet malet til støv. Med afsæt i Molotov-Ribbentrop-pagten mellem Rusland og Tyskland i august 1939 følger vi historien frem til Ruslands invasion af Ukraine i februar 2022. Aftenen bygger på Vibe Termansens nye og anmelderroste bog 'I skyggen af Rusland' (Gads Forlag).

2412-245

Storhed og fald i det gamle Mexico – fra Teotihuacan til aztekerne

TID: 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERS: Jesper Nielsen, lektor i indianske sprog og kulturer, ToRS, Københavns Universitet

Da de spanske erobrere ankom til Mexico i 1519, var den aztekiske civilisation på sit højeste og kontrollerede fra hovedstaden Tenochtitlan et vidtstrakt imperium. Aztekerne var dog bare den sidste af en række imponerende kulturer i det centralmexicanske højland. Før dem var byer som Tula, Xochicalco og Cacaxtla omdrejningspunkter i en fascinerende kulturtradition, som havde sin begyndelse omkring år 0-500 e.v.t. i den enorme storby Teotihuacan – "Stedet, hvor Solen blev født". Denne aften tager vi på en rejse fra Teotihuacan og frem til aztekerne og ser nærmere på, hvordan de forskellige kulturer afløste hinandens dominans gennem den nyeste forskning i gamle skriftsystemer, den overvældende billedrigdom og helt nye arkæologiske fund.

2412-259

Moden i Danmark gennem 400 år

TID: 20/3, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERS: Mikkel Venborg Pedersen, Seniorforsker, ph.d. og dr.phil., Nationalmuseet, og Marie Riegels Melchior, ph.d. og lektor i europæisk etnologi, Københavns Universitet

Få overblik over, hvordan danskerne har klædt sig, når de ville være med på moden – og hvorfor. Aftenen giver en bred kultur- og stilhistorisk indføring i modens Danmark og viser, hvad det til forskellige tider for forskellige befolkningsgrupper har betydet at følge moden, og hvordan man har brugt mode til at udtrykke rang, stand og identitet eller forfølge drømme og idealer. Undervejs får vi et forrygende indblik i tøj og tilbehør til hverdag og fest blandt høj og lav – fra 1600-tallets adelsmode til de almindelige tøjforbrugere i dag. Mikkel Venborg Pedersen dykker ned i perioden fra 1600-tallet til begyndelsen af 1900-tallet. Aftenen bygger på de to forelæseseres storværk 'Moden i Danmark gennem 400 år' (Gads Forlag).

Tag med på byvandring, og oplev din by fra nye vinkler – bl.a. kolonihistoriens, slagmarkernes og arkitekturens København.

2412-260

Byvandring: På sporet af kolonihistorien i København

TID: 2/4, 4 tirsdage. Forelæsningsen 2/4 er kl. 17.30-19.15. Byvandringerne er kl. 10.30-12.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

STED: Se steder på fuau.dk

UNDERVISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Danmarks kolonihistorie knytter sig til en lang række kvarterer og bygninger i København – steder, hvor skibe har lagt til kaj, og fremmede varer er blevet bragt i land. Hertil kommer indbyggere fra de oversøiske besiddelser som sømænd, tjenestefolk og politikere, der har opholdt sig i hovedstaden og været med til at forme danskernes menneskesyn og billede af verden. Efter at have fået et overblik over dansk-norsk kolonihistorie i en forelæsning går vi på opdagelse i den indre by, på Slotsholmen, på Christianshavn og i Frederiksstaden. Undervejs støder vi på både Christian 4., plantageejere og slaver og kommer vidt omkring fra Grønland til Tranquebar. Per Nielsens forskning og adskillige besøg i det tidligere Dansk Vestindien har bl.a. resulteret i bogen 'Fru Jensen og andre vestindiske danskere' (Syddansk Universitetsforlag).

02/04: Indledende forelæsning – kolonihistorien og København

09/04: Byvandring fra Bibliotekshaven til Rådhuspladsen: Christians 4.s handels- og ekspansionspolitik

16/04: Byvandring på Christianshavn: Kolonihandel, skibsfart og sukkerindustri

23/04: Byvandring fra Nyhavn gennem Frederiksstaden til fødselsstiftelsen: Plantageejere, storkøbmand og tjenestefolk

2412-247

Stemmer fra antikkens Grækenland

TID: 3/4, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Christian Ammitzbøll

Thomsen, lektor i historie, Københavns Universitet

Vi lever stadig med antikken. Vores sprog, kunst og politik er præget af den klassiske oldtid, særligt den antikke græske verden. Forelæsningsne tegner et nyt og flerfarvet billede af livet, som det levedes i oldtidens Grækenland. Den antikke græske verden var nemlig meget større end den temmelig lille flok forfattere, filosoffer og statsmænd, vi typisk hører om, og som alle har tilknytning til én enkelt bystat, Athen. I forelæsningsrækken samler vi vidnesbyrd fra det antikke Grækenlands glemte stemmer. Kvinder, slaver, de fremmede og de fattige kommer til orde med hjælp fra potteskår, graffiti, papyrus-fragmenter og falmende indskrifter på sten. Vi skal bl.a. høre om livet som slave fra slaverne selv, om kvinders egne håb og bekymringer og om livet som fremmed blandt grækerne for mere end 2.000 år siden.

03/04: Slaver og slaveri i antikkens Grækenland

10/04: Kvinder og kvindeliv i antikkens Grækenland

17/04: Døden i antikkens Grækenland

24/04: Orakler og orakelsvar i grækernes hverdag

01/05: De fremmede blandt grækerne

2412-253

Vikingemyten

TID: 8/4, 4 mandage, kl. 17.15-18.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Anders Lundt Hansen, historiker og forfatter

Hvordan kunne de skandinaviske områder i nogle århundreder dominere Nordeuropa og sætte et uudsletteligt aftryk på verdenshistorien? 'Vikingetiden' kalder vi perioden ca. 800-1050, men går man kilderne igennem, viser det sig, at der var forbløffende få vikinger på den tid. Gennem kilder på runesten og pergament skal vi forfølge den rigtige historie – en historie, der handler om penge, om fyrsternes ambitioner og om slægternes stridigheder. Tilsammen skabte de tre faktorer en skandinavisk ekspansion i middelalderen, som mange hundrede år senere blev til vikingetiden og et element i den danske nationale identitet. Forelæsningsne tager udgangspunkt i Anders Lundt Hansens bog 'Sølv, blod og kongemagt – bag om vikingemyten' (Gyldendal).

08/04: Kilder og kronologi

15/04: Købmænd og kongemagt

22/04: Dynastiernes spil

29/04: Eftertiden

2412-252

Byvandring: Slagmarker i København

TID: 20/4, 1 lørdag, kl. 13.00-15.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

UNDERVISER: Anders Lundt Hansen, historiker og forfatter

I dag er det trafikstøj og cykelklokker, der lyder i Københavns gader, men engang var det skrig af frygt og smerte, der ringede mellem husmurene. Mange af danmarkshistoriens mest dramatiske begivenheder har fundet sted i København, og på godt og ondt formede de den måde, byen ser ud på i dag. Vi skal høre om englændernes terrorbombardement, om den grusomme belejring under Grevens Fejde, og ikke mindst om dengang svenskerkongen prøvede at storme byen. Og hvis man ved, hvad man skal kigge efter, kan man stadig finde spor af fortidens tragedier i gadebilledet. Snør vandreskoene, og tag med på en hæsbæsende tur rundt til Københavns slagmarker.

Få viden i indbakken

TILMELD DIG FOLKEUNIVERSITETETS NYHEDSBREV PÅ FUAU.DK,
OG FÅ INFORMATION OM SÆRLIGE TILBUD OG ARRANGEMENTER

Neandertalerens færden er stadig uafklaret

Neandertaleren har som forskningsobjekt oplevet en stigende popularitet de seneste årtier, fordi vi har mere til fælles med arten end hidtil antaget. Midt i en tid med omfattende klimaændringer og dertilhørende klimaflygtninge, hvis kompas delvist peger mod nord, er det derfor ekstra interessant at forstå neandertalerens nordlige færden. Den har Trine Kellberg Nielsen, der til daglig er leder af Moesgaard Museums arkæologiske afdeling, sat sig for at undersøge.

Af: Noa Kjærsgaard Hansen. Foto: Martin Bubandt

Neandertaleren, der levede i Europa, Mellemøsten og dele af Centralasien fra cirka 350.000 år siden til cirka 40.000 år siden, har fået ekstra meget opmærksomhed de seneste årtier. Interessen har været så stor, at der i 2020 blev lavet en særudstilling om neandertaleren på Moesgaard Museum, som Trine Kellberg Nielsen, leder af Moesgaard Museums arkæologiske afdeling og lektor ved Aarhus Universitet, var projektleder på. Interessen kom ikke ud af det blå, forklarer hun:

”Da jeg startede med at studere, var der konsensus om, at neandertalerne og Homo sapiens aldrig havde overlappet i tid og rum, aldrig fået børn med hinanden. Men så fik vi bedre dateringsmetoder og DNA-analyser og fandt ud af, at de havde overlappet og blandet sig. Fra at være et vildskud på den evolutionære stamtavle, var de pludselig en del af vores egen historie,” fortæller forskeren.

En synlig forskel på neandertaleren og Homo sapiens, påpeger Kellberg Nielsen, er dog anatomen. Vi ser ganske enkelt forskellige ud. Til gengæld er der overlap i DNA'en og også på det kulturelle niveau er der ligheder, forklarer hun:

”Vi ved også, at neandertalerne havde træspyd, og at de producerede flintespids. Vi ved, at de har lavet en form for lim, og så har vi fundet alle delene til kompositredskaber. Her er Homo sapiens gået et skridt videre, de har flere komponenter og forfiner de metoder neandertalerne allerede havde udviklet. Men det er jo de samme principper.”

Når man beskæftiger sig med neandertaleren, kan det føles som et lille udpluk af en meget lang evolutionshistorie, men selv i dette lille udpluk kan det som forsker være nødvendigt at specialisere sig yderligere. Det var også tilfældet for Kellberg Nielsen, der under sine studier arbejdede ved en udgravningsplads i det østlige Tyskland. Her fandt hun sin niche:

”Jeg fik lov til at grave efter fantastiske stenredskaber, dyrekogler og stødtænder. Og så fortsatte jeg egentlig med fokus på neandertaleren i den periode, som den her plads kommer fra, nemlig den lidt senere del af neandertaler-tiden, som er den seneste mellemistid. Den varme periode, der var for cirka 120.000 år siden, og så til de uddør. Her sker der rigtig mange ting med klimaforandringer og tilpasning.”

GROTTER ELLER ÅBNE LANDSKABER

Når vi ser på vores egen tid, er der flere og flere mennesker, der bevæger sig i en nordlig retning på flugt fra klimaskabte naturkatastrofer. For over 40.000 år siden bevægede neandertalerne sig også mod nord og måske længere end vi ved. Det er noget af det, der optager Kellberg Nielsen:

”Udgravningspladserne heroppe har karakter af at være åbne landskaber eller såkaldte open air sites. Og her ser vi, at de opfører sig anderledes end i andre regioner, hvor der er grotter og en helt anden landskabskomposition. Og det er det, jeg har specialiseret mig endnu mere inden for. Hvad er neandertalernes mest nordlige grænse, hvornår stopper de med at gå nordpå og hvad er det, der stopper dem?”

Hidtil har man forsøgt at definere en form for skillelinje, der tager udgangspunkt i de nordligste fund i Tyskland. Så når Kellberg Nielsen og hendes kollegaer er nysgerrige på at undersøge nordligere lokationer, handler det om, at grænserne hele tiden rykker sig:

”Vi står forskningshistorisk et sted, hvor der tidligere har været en fast idé om, hvor langt østpå og hvor langt nordpå neandertalerne kom. Men med fundet i Altajbjergene har vi nu pludselig et hul på flere tusinde kilometer fra det, vi troede var det mest østlige til det, vi nu ved, var det mest østlige. Derfor sætter vi nu også spørgsmålstegn ved, hvad vi ved om deres nordlige grænser.”

Kunst, arkitektur & design

2322-112

Kunst i verdensklasse

TID: 4/9, 5 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

Få overblik over kunsthistorien gennem bare fem typer kunstværker. Med udgangspunkt i fem kunstnere: Michelangelo, Rembrandt, Turner, Picasso og Jorn vil den forhenværende museumsdirektør Peter S. Meyer analysere genrer som nøgenfiguren, landskabet, portrættet, katastrofemaleriet og interiøret. Vi følger genrerens historie, kunstnerens biografi og samtid samt følgerne for kunsthistorien.

04/09: Michelangelo
11/09: Rembrandt
18/09: Turner
25/09: Picasso
02/10: Jorn

2322-040

Danske kunstnere i udlandet – fra Bertel Thorvaldsen til Else Alfelt

TID: 5/9, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVISER: Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie

Da Bertel Thorvaldsen (1770-1844) i 1838 kommer hjem som international superstjerne efter 40 år i Italien, åbner det døren til det store udland for de næste generationer af danske kunstnere. I nutidens globaliserede kunstverden er udlandsophold, internationale biennaler, messer og udstillinger kun en dagsrejse væk. I denne forelæsningsrække skal vi høre om danske kunstnere, der har studeret, rejst og boet i udlandet, dengang lange rejser og kommunikation med omverdenen stadig var en langsommelig affære. De udvalgte kunstnere har både beriget, oplyst og forarget den hjemlige andedam med nye impulser og tendenser fra den store verden fra Italien til Marokko.

05/09: Bertel Thorvaldsen
12/09: Martinus Rørbye
19/09: J.F. Willumsen
26/09: Gerda Wegener
03/10: Franciska Clausen
10/10: Else Alfelt

2322-073

Byvandring: Det klassiske København

TID: 6/9, 4 onsdage, kl. 10.00-14.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

UNDERVISER: Thyge C. Bro, mag.art. i klassisk arkæologi og ekstern lektor

København har en lang og rig udviklingshistorie, der viser sig i forskellige tiders vilje til at ekspandere byen udefter med forskellige kvarterer, som afspejler hver sin tidsalders arkitektoniske idealer. Tag med på fire byvandring, som fokuserer på de ældre bydele i hovedstaden: middelalderbyen, hvor vi kan opleve slyngede gadeforløb med både bindingsværkshuse fra 1700-tallet og klassicistiske huse fra omkring år 1800. Frederiksstadens, der er en rokokko-bydel, hvor 1700-tallets forfinede bygningskunst kan opleves. Vesterbro, der som de øvrige brokvarterer havde til formål at huse de mange tilvandrere under industrialiseringen – og som allerede fra begyndelsen var et forlystelseskvarter med værtshuse, prostitution og andre fristelser. Endelig Østerbro, hvor det bedre borgerskab og ikke mindst kunstnere flyttede ud i 1800-tallet i et af Danmarks første villakvarterer og dermed skabte en drøm om en landlig forstad væk fra Nørrebro's beværtninger.

06/09: Middelalderbyen
13/09: Frederiksstadens
20/09: Vesterbro
27/09: Østerbro

2322-043

Dansk design – før og nu

— **TID:** 30/9, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Dansk design blev verdenskendt i midten af det 20. århundrede gennem lanceringen af en række vellykkede og ikoniske møbler, lamper, køkkengrej, legetøj, stereoanlæg m.m. Designerne, der gik i spidsen dengang, var folk som Hans J. Wegner, Finn Juhl, Arne Jacobsen, Nanna Ditzel, Verner Panton og flere med dem. Men hvad var det egentlig, der skabte succesen? Og hvad skulle der til, for at dansk design kunne genopfinde sig selv, så Danmark igen kunne blive et markant designland? Vær med denne weekenddag, hvor Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer, fortæller historien.

2322-044

Kunst og arkitektur i Wien

— **TID:** 30/9, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: René Juul, cand.mag. i kunsthistorie

At besøge Wien er på mange punkter et spændende studie i europæisk stilhistorie. I én by er samlet meget fine arkitektoniske frembringelser fra alle væsentlige stilepoker fra den tidlige barok til dagens postmoderne arkitektur. Mest prægnant er muligvis den østrigske barok, men forelæsningsen søger også svar på, hvorfor netop 1800-tallets mange historiserende stilarter blev så fremtrædende i Wien. Inden for malerkunsten skal vi se nærmere på kunstnere som Klimt, Moser og Schiele, og analysen af deres værker holdes samtidig op imod de arkitektoniske frembringelser som Otto Wagner, Adolf Loos og Ludwig Wittgenstein stod bag. Hør om Wiens kunst og arkitektur – fra svulstighed til minimalisme.

2322-283

Kunst på stedet! Besøg fire kunstudstillinger på fire museer

— **TID:** 7/10, 4 lørdage, kl. 11.30-13.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr. Entré er ikke inkluderet i prisen
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum

Første gang besøger vi Øregaard Museum og udstillingen 'Årstidernes Ring', hvor maleren L.A. Ring skildrer menneskets udveksling med naturen. Anden gang gælder Nivaagaard og de vilde malerier af den svenske natur udført af kunstneren Bruno Liljefors. Tredje gang kaster vi os ud i SMK's store udstilling om barokken, der fortæller om en brydningstid, hvor alt det kendte bliver udfordret og ændret. Fjerde gang skal vi på Ordrupgaard og se udstillingen 'Anna og Michael Ancher. Sammen og hver for sig' om kunstnerparret Anna og Michael Ancher.

07/10: Årstidernes Ring
21/10: Bruno Liljefors
04/11: Barok
18/11: Anna og Michael Ancher. Sammen og hver for sig

2322-074

Per Kirkeby – liv og værk

— **TID:** 9/10, 1 mandag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Erik Steffensen, kunstner og fhv. professor, Det Kongelige Danske Kunstakademi

Få den store historie om Per Kirkebys liv og værk på bare en enkelt aften. På baggrund af et halvt hundrede samtaler med Kirkeby og adgang til hidtil ikke offentliggjorte dagbøger fortæller Erik Steffensen om kunstnerens dannelsesproces fra hans opvækst i Københavns Nordvestkvarter til hans stjernestatus som den største nulevende danske maler. En livsrejse med mange højdepunkter – og smertepunkter. Vi følger, hvordan væsentlige episoder i det personlige liv har haft afgørende indflydelse på hans værker – hvordan liv og værk hele tiden spindes tæt sammen. Bliv revet med af Per Kirkebys kunstneriske forvandlinger.

2322-361 og 2322-362

Kærs Kunstkafe': 4 aftener i kunstens tjeneste (tirsdag eller onsdag)

— **TID:** 10/10 eller 11/10, 4 tirsdage eller 4 onsdage, kl. 17.30-20.45
PRIS: 1.695 kr. (inkl. let aftensmad)
STED: Restaurant Mark, Axeltorv 3

Peter Kær og Folkeuniversitetet åbner dørene for en ny sæson i Kærs Kunstkafe'. Kunstkaféen er rykket ind i Restaurant Marks nyindrettede lokaler på Axeltorv i det centrale København. Over fire kafeaftener går kunsthistoriker og tv-vært Peter Kær på opdagelse i kunstens forunderlige verden i selskab med kunsthistorikere, musikere og køkkenchefen Bendix Sixhøj Laursen, der tidligere har huseret på Søllerød Kro, Bistro Boheme og Restaurant Radio. Det bliver en tour de force gennem udvalgte perioder og kunstnere i kunsthistorien, der tages under kyndig, kærlig og kunstnerisk behandling. Samtalerne krydres med et musikalsk lydspor udført af en dygtig musiker. Og kokken sørger for en let ret, så der også er noget til smagsansen.

10/10 eller 11/10:

Grænser i verdenskunsten.

Peter Kær, cand.mag. i kunsthistorie og kulturformidling, og Teresa Østergaard Pedersen, ph.d., museumsinspektør, Holstebro Kunstmuseum

24/10 eller 25/10:

Blendede guldflasker og sammensyede svin.

Peter Kær, cand.mag. i kunsthistorie og kulturformidling, og Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

07/11 eller 8/11:

Hieronimus Bosch – den eventyrlige.

Peter Kær, cand.mag. i kunsthistorie og kulturformidling, og Poul Grindler-Hansen, museumsinspektør og seniorforsker, Nationalmuseet

21/11 eller 22/11:

Peter Paul Rubens – den største historiefortæller.

Peter Kær, cand.mag. i kunsthistorie og kulturformidling

2322-166

Store danske arkitekter

TID: 23/10, 6 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

De har sat deres præg på historien med deres fantastiske bygningsværker og opnået international berømmelse. Gottlieb Bindesbøll, Arne Jacobsen, Jørn Utzon, Henning Larsen og mange flere er på programmet i denne spændende forelæsningsrække, hvor der stilles skarpt på nogle af de største danske arkitekter fra det 19. århundrede og frem til i dag. Tag til forelæsningserne, og bliv klogere på bl.a. Arne Jacobsens funktionalistiske boligkompleks i Klampenborg, Jørn Utzons berømte Operahus i Sydney og Bjarke Ingels' mange byggerier i New York. Alt sammen præsenteret af dygtige formidlere fra arkitektbranchen.

- 23/10: Gottlieb Bindesbøll (1800-1856).** Peter Thule Kristensen, professor i arkitektur, Kunstakademiets Arkitektskole
- 30/10: Arne Jacobsen (1902-1971).** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer
- 06/11: Bjarke Ingels/BIG (1974-).** Kasper Lægring, ph.d. i arkitektur, mag.art. i kunsthistorie og postdoc, Aarhus Universitet
- 13/11: Henning Larsen (1925-2013).** Leif Høgfældt Hansen, lektor, Arkitektskolen i Aarhus
- 20/11: Dorte Mandrup (1961-).** Jannie Rosenberg Bendsen, ph.d., forfatter og arkitekturhistoriker
- 27/11: Jørn Utzon (1918-2008).** Line Nørskov Eriksen, udstillingschef, Utzon Center

2322-047

Designere i verdensklasse – internationalt og dansk

TID: 23/10, 5 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Dansk design har ofte været en del af større internationale designbevægelser. Typisk fortolkede de danske designere dog de internationale forbilleder ret frit og skabte dermed noget helt nyt og unikt. Bauhaus-skolen i Weimar blev for alvor gennembruddet for moderne design. Danskerne fulgte hurtigt med, men var også kritiske over for Bauhaus og skabte deres møbler, lamper og bygninger på en noget anden måde og med et anderledes blødere udgangspunkt. De kopierede ikke blot, men gik deres egne veje.

- 23/10: Bauhaus og PH, Poul Kjærholm m.fl.**
- 30/10: Le Corbusier og Arne Jacobsen m.fl.**
- 06/11: Alvar Aalto og Kaare Klint, Børge Mogensen m.fl.**
- 13/11: Eames og Verner Panton, Arne Jacobsen m.fl.**
- 20/11: Dieter Rams (Ulm-skolen + Braun) og Jacob Jensen (B&O) og Jan Trägårdh m.fl.**

2322-004

Kunsthistorien på ét semester

TID: 26/10, 8 torsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Hvad karakteriserer barokken? Realismen? Og futurismen? Hvis du trænger til at få et godt overblik, få opfrisket din hukommelse eller for første gang stifte bekendtskab med kunsthistoriens forunderlige forandringer, så kom og vær med, når vi byder på en sprudlende gennemgang af kunsthistorien fra renaissance til samtid. Forelæsningserne omhandler først og fremmest maleri, skulptur og arkitektur. Men vi kommer også omkring stilretninger fra især det 20. og 21. århundrede, der udfolder sig i andre materialer og gør brug af andre teknikker.

- 26/10: Renæssance og manierisme.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 02/11: Barok og rokoko.** Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum
- 09/11: Klassicisme og romantik.** Birgitte Zachø, mag.art. i kunsthistorie
- 16/11: Realisme og impressionisme.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 23/11: Symbolisme og ekspressionisme.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 30/11: Kubisme og futurisme.** Maja Bak Herrie, ph.d. i æstetik og kultur, Aarhus Universitet
- 07/12: Surrealisme.** Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie
- 14/12: Kunst og arkitektur i dag.** Kristian Handberg, postdoc i kunsthistorie, Københavns Universitet

2322-185

Alt hvad du bør vide om dansk kultur

TID: 26/10, 6 torsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Forelæsningsrækken er en lystvandring gennem de vigtigste strømninger og de lyseste hoveder og deres værker inden for henholdsvis dansk litteratur, kunst, arkitektur, design, film og musik. Hvad er historien bag de værker, der har provokeret, flyttet grænser og ført til nybrud, og som siden hen er kommet til at stå som symboler på en ny tid? Og er de i det hele taget særligt 'danske', eller er de snarere udtryk for en international strømning?

- 26/10: Musik.** Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester
- 02/11: Kunst.** Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie
- 09/11: Arkitektur.** Anders Troelsen, professor i arkitektur, Arkitektskolen i Aarhus
- 16/11: Litteratur.** Kasper Dam Nielsen, cand.mag. i dansk samt billedkunst og visuel kultur
- 23/11: Film og tv-serier.** Jakob Isak Nielsen, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet
- 30/11: Design.** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

2322-094

Et eget værelse – danske kvindeportrætter

TID: 26/10, 5 torsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVERS: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Så godt som ethvert dansk museum kan fremvise et portræt af en strikkende kvinde. I første halvdel af 1800-tallet skulle kvinden passe hjemmet, håndarbejdet og børnene. De sidder i aflukkede stuer i deres eget rum. Først et halvt århundrede senere begynder kvinderne for alvor at tilkæmpe sig et rum til udfoldelse af deres eget professionelle virke. Op gennem 1900-tallet bliver kroppen den nye kampplads for kvindefremsstillinger. Forelæsningsrækken giver et historisk vue over kvindeportrætterne fra guldalderen hen over det sene 1800-tals mere selvbevidste kvindeskikkelser og op igennem 1900-tallet. Undervejs ser vi på værker af bl.a. C.W. Eckersberg, Anna Ancher, Vilhelm Hammershøi og Kirsten Justesen.

2322-222

Kunst – teori og analyse

TID: 26/10, 4 torsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVERS: Kasper Dam Nielsen, cand.mag. i dansk samt billedkunst og visuel kultur

Med den rette billedlæsnings teknik bliver god kunst en større oplevelse. Et trænet øje ser et billede anderledes. Kunsten er at stille de gode spørgsmål. I fokus for denne forelæsningsrække er kunstværkers forskellige måder at være stor kunst på. Eksemplerne på kunst vil være mange og mangeartede og metodegennemgangene grundige, så du fremover vil få et langt større udbytte af at se på kunst. Åbn dig for kunstens verden.

26/10: Formalanalyse og stilhistorie
02/11: Ikonografi og ikonologi
09/11: Semiotik
16/11: Psykoanalyse

2322-075

500 års mesterværker – fra Masaccio til Picasso

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVERS: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Denne weekenddag skal vi stifte nærmere bekendtskab med godt 25 malerier, der står som afgørende monumenter i europæisk malerkunst i de forgangne 500 år, siden Masaccio for alvor indvarslede renæssancen i Italien. Traditionen fra renæssancen dominerer de næste 500 år al europæisk kunst videre gennem manierismen, barokken, nyklassicismen, romantikken og det sene 1800-tals ismer frem mod kubismens livtag med de hævdundne forestillinger om, hvordan et maleri skal se ud. Derefter forandres alt. Picassos 'Guernica' fra 1937 slutter derfor forelæsningsen af.

Park Bio danner rammen om forelæsninger i dagtimerne, ligesom du også kan følge dagsforelæsninger på Kulturhuset Islands Brygge. Se hele programmet side 42-43.

2322-049

Lær at se – Anna Anchers kunst

— **TID:** 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Lilian Munk Rösing, lektor i litteraturvidenskab, Københavns Universitet

Oplev Lilian Munk Rösing præsentere sin anmelderroste bog om Anna Ancher. Bogen handler om at få sit eget rum og om at "lære at se". Den handler om, hvordan Anna Ancher formår at indfange lyset stofligt – med tyk farve og grove penselstrøg. Om hvordan hun maler tætte vægge gennemskinnelige og gennemskinnelige gardiner tætte. Om hvordan hendes håndarbejdende skikkelser også er portrætter af kunstneren. Og om hvordan hun som person og kunstner formår at bevare sit eget rum. Rösing betragter Anna Ancher som den bærende akse i kolonien af skagensmalere og den, i hvis værker koloniens vilde energi i højeste grad blev koncentreret til et malerisk nybrud.

2322-305

Frida Kahlo – barn af revolutionen

— **TID:** 29/10, 1 søndag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Frida Kahlo var barn af den blodige mexicanske revolution 1910-20, og hendes mand Diego Rivera var i allerhøjeste grad medvirkende til, at den indianske kultur for første gang blev erklæret ligeværdig med den europæiske. Rivera og Kahlo støttede de hårdtarbejdende folk i deres kamp for et mere lige samfund. Men var Frida i virkeligheden så optaget af verdensrevolutionen, som hun gav udtryk for, eller var det snarere et forsøg på at gøre sig interessant i kunstelitens øjne? Og hvorfor taler hun tilsyneladende i så høj grad til vores tid?

2322-061

Spansk kunst i 300 år

— **TID:** 4/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Drag med på en rejse gennem 300 års spansk kunsthistorie. Vi følger malerkunstens udvikling fra tiden efter Spaniens samling i 1479 og frem til starten af 1800-tallet og kommer undervejs forbi et væld af hovedværker. Spansk kunst er formet af den særlige korstogsmentalitet, der har præget landets historie på grund af århundreders samliv med og kamp mod de muslimske maurere. I 1500-tallet blev Spanien verdens supermagt, som underlagde sig store del af Den Nye Verden, samtidig med at Spanien blev ledende i den katolske kirkes modreformation mod protestanterne i Nordeuropa. Det satte sit afgørende præg på kunsten hos fx El Greco. Siden fulgte det gyldne århundrede, der kulminerede med Velázquez' virke som hofmaler. Samtidig arbejdede Zurbarán og Murillo i Sevilla, dengang en af verdens største byer. Hundrede år senere satte Goya punktum for det spanske guldaldermaleri, samtidig med at han skabte et helt nyt udtryk. Det kom til at revolutionere kunsten i Europa.

2322-086

Fra det heroiske til det syndige menneske: Michelangelos alderdomsværker

— **TID:** 4/11, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00
PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.
UNDERVISER: Nils Ohrt, mag.art. i kunsthistorie og fhv. museumsdirektør, Færøernes Kunstmuseum og Nivaagaards Malerisamling

Ingen kunstner har i så høj grad lovsunget kroppens skønhed som netop Michelangelo (1475-1564). Det nøgne menneskelegeme – især mandekroppen – udgør det gennemgående tema i hans lange virke som den italienske renæssances ledende kunstner. I den sidste del af Michelangelos liv bliver periodens optimistiske tro på mennesket dog afløst af en tvivl på det skønne selvbillede. Det gør sig ikke mindst gældende i tidens religiøse liv, som Michelangelo stifter bekendtskab med gennem reformationen i dens italienske udgave. Det får betydning for hans kunst i de sidste årtier af kunstnerens liv både i form og indhold. Dagens præsentation af Michelangelos alderdomsværker vil omfatte hans mægtige dommedagsbillede i Det Sixtinske Kapel, de dramatiske vægmalerier i Capella Paolina, ligeledes Vatikanet, samt hans to gribende Pietá-skulpturer med den døde Jesus blandt sine efterladte. Det er tillige værker, der tjener som personlige bekendelser for Michelangelo – og dét i en form, der peger ud over samtiden og hen imod moderne kunst.

2322-051

Skal det nu være kunst?

— **TID:** 4/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Christian Salling, cand.mag. i kunsthistorie og kunstanmelder, Århus Stiftstidende

Tag med på en spændende rejse gennem kunsthistorien, hvor vi dykker ned i kunstens rolle og begrebet 'æstetik' og ser nærmere på kunsthistoriens skiftende opfattelser af skønhed og dens modsætning: det ækle og groteske. Vi kommer omkring antikkens skønhedsideal, lumre middelaldermanuskripter, da Vincis karikaturtegninger, romantikken, nazikunst, provokunst, kitsch, pop-art og meget mere. I løbet af en weekenddag bliver du klogere på en perlerække af kunstnere fra Hieronimus Bosch til Andy Warhol, og undervejs får du også redskaber til at lukke den kunst op, der kan synes kryptisk og svær at begribe meningen med.

2322-226

Eftermiddage i Park Bio: Kvindestrid og stride kvinder – kvindelige malere gennem 400 år

TID: 6/11, 5 mandage, kl. 13.00-14.45

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

STED: Park Bio, Østerbrogade 79

UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Den italienske maler Sofonisba Anguissola var en af de første kvindelige kunstnere, der opnåede stor anerkendelse. Siden fulgte en række andre med barokmaleren Artemisia Gentileschi som det absolutte højdepunkt – stridbar var hun tilmed! 1700-årene så en række kvindelige kunstnere med succes, men først fra midten af 1800-tallet markerede kvinder sig for alvor sammen med eller i modsætning til mandlige kolleger. Efter 1900 var en række kvinder med i forreste geled i den tyske ekspressionisme (Kollwitz, Modersohn-Becker, Münter) og den russiske avantgarde (Popova, Goncharova). Paris var det elitære centrum, også for kvinder som Suzanne Valadon, Sonia Delaunay og Maria Blanchard, mens Georgia O'Keeffe og Frida Kahlo på de amerikanske kontinenter angav helt nye veje for det feminine udtryk – fysisk, erotisk og mentalt.

06/11: Intro: Judith Chicago (1939-) og Marina Abramovic (1946-)

13/11: Querelle des femmes (Kvindestriden) 2 – angsten for kvinden, der sidder øverst – heksen!

20/11: Kort om nogle af 1700-årenes vigtigste kvindelige kunstnere: Angelica Kauffmann, Élisabeth Vigée-Le Brun og Adélaïde Labille-Guiard og deres succes

27/11: Den sejrrie kvindekamp (sådan da)

04/12: Stride kvinder, der vil høres! Kvindelig seksualitet – Georgia O'Keeffe og Leonora Carrington

2322-330

Verden rundt: Iran

TID: 8/11, 5 onsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

I en ny serie af forelæsningsrækker tager vi verden rundt og besøger lande, hvis kultur ligger langt fra det, vi kender. Med nedslag i alt fra arkitektur til litteratur og filosofi giver fem eksperter dig et indblik i fremmede kulturer og gør dig klogere på både fortiden og nutiden. Denne gang gælder det Iran. Vær med, når fem eksperter præsenterer dig for det, de synes, der er værd at kende til inden for deres fag.

08/11: Iransk litteratur. Emil Madsen Brandt, ph.d., tværkulturelle og regionale studier, Københavns Universitet

15/11: Iransk film. Mathias Korsgaard, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet

22/11: Iransk tegneseriekunst. Rikke Platz Cortsen, ph.d. i tegneserier

29/11: Iransk arkitektur. Anne Romme, lektor ved Institut for Bygningskunst og Kultur, Det Kongelige Akademi

06/12: Iranske tænkere. Rasmus Christian Elling, lektor i tværkulturelle- og regionale studier, Københavns Universitet

2322-359 og 2322-360

Kærs Kunstkafé: Verdens 20 mest værdifulde malerier (tirsdag eller onsdag)

TID: 14/11 eller 15/11, 1 tirsdag eller 1 onsdag, kl. 17.30-20.45

PRIS: 470 kr. (inkl. let aftensmad)

STED: Restaurant Mark, Axeltorv 3

UNDERVISERE: Peter Kær, cand.mag. i kunsthistorie og kulturformidling, og Flemming Friberg, postdoc, CBS, og fhv. direktør, Ny Carlsberg Glyptotek

Denne aften går kunsthistoriker og tv-vært Peter Kær på opdagelse i kunstens forunderlige verden i selskab med en kunsthistoriker, en musiker og Restaurant Marks køkkenchef Bendix Sixhøj Laursen. Sammen med sin gæst Flemming Friberg, tidligere direktør på Glyptoteket og nuværende postdoc, vender Peter Kær prissedlerne på kunsten og gennemgår de dyreste malerier og de mekanismer, der er i spil, når kunsten bliver værdisat. Vi kommer bl.a. forbi forrygende malerier af Picasso, Gustav Klimt, Rembrandt og Jackson Pollock. Derudover giver Peter og Flemming deres egne bud på de 20 værker, der har størst værdi for dem lige her og nu. Samtalen krydres med et musikalsk lydspor udført af en dygtig musiker. Og kokken sørger for en let ret, så der også er noget til smagssansen.

2322-315

Ind i barokken

TID: 25/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum

Barokkens kunst er kunst for øjet. Den er rig, beskæftiger sig med det udvendige, pynt, overflod og drama. Sensuel, sanselig og drømmeagtig. Tiden spænder fra midten af 1500-tallet til begyndelsen af 1700-tallet. En tid, hvor verdensbilledet blev udvidet, den kristne kirke blev spaltet i to, og videnskaben skubbede til vedtagne dogmer også i de meget populære blomstermalerier. Men barokken dækker også en tid, hvor landskaber, hverdagen og folkelivet fik plads i kunsten med forskellige grader af realisme. Fokus på dagen bliver den nederlandske barok med Rubens og Rembrandt over for romerbarokkens Caravaggio med en afstikker til spanske Velázquez, flamske Pieter Bruegel den ældre og til de italienske malere Sofonisba Anguissola og Artemisia Gentileschi.

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Snup en bid mad i kantinen

2322-314

Temaaften om Michael Kvium: Natur og samfundskritik

TID: 4/12, 1 mandag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie

Kunstneren Michael Kvium er berømt og berøgtet for sine forvrængede menneskefigurer og stærke symboler. Kviums kunst er imidlertid meget mere end dét: Fra midten af 1990'erne optræder flere og flere dyr og naturelementer i Kviums værker, og i de senere år er der også føjet en markant samfundskritisk dimension til hans virke. Denne temaaften fokuserer på naturen og samfundskritikken i Kviums kunst: Vi skal se på, hvilke dyr Kvium gengiver, og på den rolle, de spiller i værkernes fortællinger. Vi skal også bag om nogle af de senere års samfundskritiske og satiriske værker. For hvor 'naturlig' er egentlig den natur, vi møder hos Kvium? Og hvad er det for en verdensorden, Kvium kommenterer med sin kunst?

2322-053

Edward Hopper

TID: 11/12, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Birthe Svenstrup, cand.mag. i kunsthistorie og pædagogik

Edward Hopper (1882-1967) levede i USA i en brydningstid, hvor det tidligere pionérland trådte ind på verdensscenen. Han startede som reklametegner, men efter studieår i Paris blev maleriet hans arbejdsfelt. Da han kom hjem fra Europa, bosatte han sig i New York, og det blev byen og menneskene i den, der blev hans maleriske hovedinteresse. Hopper blev fortolkeren af det ensomme menneske blandt byens mange forbipasserende – af mennesker, der kigger ud ad vinduer eller står i døråbninger uden nogensinde at blive en del af livet i gaderne. Denne aften ser vi nærmere på Edward Hoppers skildring af byen, menneskene og ensomheden – og det melankolske skær, der ofte gennemsyrrer hans billeder.

2322-111

Ane Cortzens arkitekturaften – med Jan Gehl

TID: 13/12, 1 onsdag, kl. 19.30-21.15

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISERE: Ane Cortzen, arkitekt, skribent og tv- og radiovært, og Jan Gehl, arkitekt og forfatter til 'Livet mellem husene'

Denne aften går Ane Cortzen på opdagelse i arkitekturens verden. Sammen med en fremtrædende dansk arkitekt tager hun fat på spørgsmål som: Hvad skal arkitektur kunne i dag? Hvilket ansvar har arkitekterne? Hvad kan vi lære af fortiden? Og hvad bør vi lægge vægt på, når vi bygger i fremtiden? Aftenens gæst er den anerkendte danske arkitekt og byplanlægger Jan Gehl, der bl.a. er forfatter til den anmelderroste bog 'Livet mellem husene'. Jan Gehl er en af Danmarks mest vidtfavnende og fremtrædende byplanlægningsarkitekter og et fyrtårn i international sammenhæng.

2322-006

40 ikoniske fotografier

TID: 14/12, 1 torsdag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie og leder af fotografuddannelsen, Medieskolerne, Media College Denmark

Mennesker husker i billeder, og vores visuelle hukommelse er nærmest uendelig. Gennem årene har vi set millioner af billeder – og så er der alligevel nogle af dem, der bliver hængende og bliver en del af vores eksistentielle beredskab. Dem kalder vi ikoner, og en meget stor del af dem er fotografier. I løbet af kun én aften vil Gunner Byskov, leder af fotografuddannelsen, præsentere dig for 40 af disse ikoniske fotografier, lige fra år 1840 og frem til vores årtusind, i en gennemgang, der både fokuserer på fotografierne, på de fotografiske kvaliteter og på den historie, der netop gør dem til noget særligt.

2412-078

Kunsthistorien på ét semester

TID: 15/1, 8 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Hvad karakteriserer barokken? Realismen? Og futurismen? Hvis du trænger til at få et godt overblik, få opfrisket din hukommelse eller for første gang stifte bekendtskab med kunsthistoriens forunderlige forandringer, så kom og vær med, når vi byder på en sprudlende gennemgang af kunsthistorien fra renæssance til samtid. Forelæsningerne omhandler først og fremmest maleri, skulptur og arkitektur. Men vi kommer også omkring stilretninger fra især det 20. og 21. århundrede, der udfolder sig i andre materialer og gør brug af andre teknikker.

15/01: Renæssance og manierisme. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

22/01: Barok og rokoko. Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum

29/01: Klassicisme og romantik. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

05/02: Realisme og impressionisme. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

12/02: Symbolisme og ekspressionisme. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

19/02: Kubisme og futurisme. Maja Bak Herrie, ph.d. i æstetik og kultur, Aarhus Universitet

26/02: Surrealisme. Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie

04/03: Kunst og arkitektur i dag. Kristian Handberg, postdoc i kunsthistorie, Københavns Universitet

FÅ VIDEN HJEM I STUEN. SE SIDE 6-7

Vi byder på gratis
livestreamede
forelæsninger

Hvad bestemmer, hvad et kunstværk er værd? Det går kunsthistoriker Peter Kær på jagt efter at finde ud af i 'Kærs Kunst-kafé'. Se side 79.

2412-042

Moderne boligindretning baseret på dansk design

TID: 15/1, 4 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

I denne forelæsningsserie kigger vi på, hvilke idealer for boligindretningen der har hersket op til i dag, og hvad man kan lære af det, når man selv skal indrette sit hjem. Vi ser også på, hvordan nogle af de klassiske danske designere som PH, Panton, Utzon, Finn Juhl og Arne Jacobsen har arbejdet med indretning. Der fokuseres på emner som lys, farve, møbleringsprincipper, nyt kontra gammelt, brugsværdi og oplevelsesværdi. Forelæsningsrækken tager delvist udgangspunkt i designer Thomas Dicksons bog 'Rum til det gode liv. Praktisk, personligt & æstetisk' (Nyt Nordisk Forlag 2015).

15/01: Boligen – til praleri eller det gode liv? – inspireret af bl.a. PH og FDB-møbler

22/01: Hvad er gode rum og god møblering? – Wegners, Juhls og Pantons tilgange

29/01: Principper for godt dags- og kunstslys – fx Utzon og PH's filosofi

05/02: Hvordan kan man arbejde med farver i boligen? – bl.a. Pantons farvelære

2412-063

Kunstneren og forskeren – Julie Nord og Jakob Rosendal

TID: 15/1, 1 mandag, kl. 19.45-21.30

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISERE: Julie Nord, billedkunstner, og Jakob Rosendal, kunsthistoriker og postdoc ved Aarhus Universitet og KØN – Gender Museum Denmark

Lillepigefiguren i Julie Nords kunst fremtræder ikke som den ukueligt nysgerrige og rationelle Alice fra Lewis Carrolls eventyr, men ligner snarere en, der allerede har set for meget, en traumatiseret tavs skikkelse, som har været udsat for unævnelige hændelser og står paralyseret tilbage som et levende symbol på en korrumpet uskyld. Det groteske og det ornamentale er facetter af Nords tegninger, som mildner værkernes barske emner og gør disse eventyr for voksne morsomme, morbide og makabre i et og samme greb. Oplev billedkunstner Julie Nord i en samtale med kunsthistoriker Jakob Rosendal, postdoc ved Aarhus Universitet og KØN – Gender Museum Denmark.

2412-056

Verden rundt: Kina

TID: 17/1, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

I en ny serie af forelæsningsrækker tager vi verden rundt og besøger lande, hvis kultur ligger langt fra det, vi kender. Med nedslag i alt fra arkitektur og kunst til litteratur og filosofi giver fem eksperter dig et indblik i fremmede kulturer og gør dig klogere på både fortiden og nutiden. Denne gang gælder det Kina. Vær med, når fem eksperter præsenterer dig for det, de synes, der er værd at kende til inden for deres fag.

17/01: Kinesisk arkitektur. Leif Høgfældt Hansen, lektor, Arkitektskolen i Aarhus

24/01: Kinesisk kunst. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

31/01: Kinesisk fotografi. Kasper Dam Nielsen, cand.mag. i dansk samt billedkunst og visuel kultur

07/02: Kinesisk filosofi. Bent Nielsen, lektor i Kinas civilisation og kultur, Københavns Universitet

14/02: Kinesisk litteratur. Anne Wedell-Wedellsborg, professor emeritus i kinastudier, Aarhus Universitet

2412-057

Hvad er det værd? – om køb og salg af kunst

TID: 18/1, 2 torsdage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISER: Søren Holmstrup, cand.mag. i kunsthistorie, Sotheby's Institute, og vurderingssagkyndig hos Bruun Rasmussen Kunstauktioner

Når kunstens internationale topnavne som Andy Warhol, Pablo Picasso og Edvard Munch kommer på auktion, resulterer det ofte i priser på trecifrede millionbeløb. Vi undersøger kunstmarkederne og ser på, hvorfor nogle kunstnere kan sælge for millioner, mens andre skal kæmpe for at få dækket udgifter til lærred og maling. Hvordan prissættes kunst, og hvilke faktorer påvirker et kunstværks pris? Samlere, gallerier, auktionshuse, kunstnere, museer, kunstmesser, kritikere – spillerne er mange på det internationale kunstmarked, men hvilke roller har de forskellige, og hvad er deres indbyrdes relation? Ud over at undersøge kunstens markedsmekanismer vil forelæsningerne give en introduktion til det at købe kunst.

2412-295

Havekunst

TID: 28/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERISER: Ole Fournais, cand.mag. i historie og nordisk sprog og litteratur

Få overblik over de betydningsfulde perioder i havekunstens historie, og forstå samspillet mellem kul-turhistorien og havernes forandringer. Forelæsnningen fører os gennem havestilarter som den mauriske have i Spanien, den italienske renæssancehave, barokhaven i Frankrig og de forskellige former for engelsk landskabelig og romantisk havestil. Hertil kommer enkelte idéer fra de klassiske kinesiske og japanske haveformer. Der vises eksempler fra store og verdenskendte anlæg som Alhambra, Villa Lante, Vaux-le-Vicomte og Stourhead og fra private haveanlæg, som udtrykker de kendte stilarter. Desuden præsenteres aktuelle tendenser fra de anerkendte tyske udstillingsparker 'Bundesgartenaus-stellung' (BUGA) og de ofte trendskabende og populære engelske haveshows.

2412-007

Caravaggio: Hans kunst, tid og efterfølgere

TID: 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Caravaggio (1571-1610) udviklede fra omkring 1600 et revolutionerende billedsprog ofte som altertavler til romerske kirker. Mange er dem er der endnu. Tiden var moden til at tage hans meningsfyldte konfronterende realisme til sig, selvom han også oplevede at få afvist sine billeder og måtte male dem om. Han levede i det rå gademiljø og måtte flygte fra Rom i 1606. Han malede videre på Malta, på Sicilien og Napoli. Med sin direkte karske realisme og malemåde med lys og mørke blev han en stærk inspiration for en række mestre. Hvad er der på spil?

2412-064

Temalørdag om Ejnar Nielsen

TID: 24/2, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISER: Camilla Klitgaard Laursen, museumsinspektør, Den Hirschsprungske Samling

Kunstneren Ejnar Nielsen (1872-1956) er den danske billedkunstner omkring år 1900, der forholder sig allermest direkte og hudløst til tabuiserede og eksistentielle emner som sygdom, handicap, liv og død. Særligt hans motiver fra den jyske landsby Gjærn kredser om disse emner. Men under den umiddelbart trøstesløse overflade spirer håb, lys og liv. Kunstnerens interesse for blomster og planter vokser frem selv i de mest nedstemte motiver, og i hans portrætter synes lyset at strømme ud fra personernes indre. Denne temalørdag stiller skarpt på Ejnar Nielsen og trækker tråde til andre af tidens symbolistiske malere som Vilhelm Hammershøi, L.A. Ring og Edvard Munch. Kunstnere, der alle er en del af det såkaldte sjælelige gennembrud i europæisk kunst.

2412-131

500 års tysk kunst fra Dürer til Gerhard Richter

TID: 27/2, 4 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVERISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Tysk kunst står stadig i skyggen af den italienske, spanske og franske kunst, men ikke desto mindre er der gennem århundrederne skabt væsentlige værker. Renæssancen introduceres for alvor med Albrecht Dürer. Først i 1800-tallet dukker romantikken op med masser af tysk Weltschmerz. Realismen og impressionismen har også deres store kunstnere på tysk grund. Først i det 20. århundrede følger tyske ekspressionister væsentlige nye kapitler til den europæiske kunst. I 1920'erne bliver Berlin en kulturel verdensmetropol med bl.a. den samfundskritiske Neue Sachlichkeit-bevægelse, indtil alt får en brat ende med Hitlers magtovertagelse. Kunsten efter 1945 bærer naturligvis præg af den nære fortids voldsomme hændelser og genopbygningen af landet.

2412-061

Temalørdag om Michael Kvium

TID: 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISER: Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie

Michael Kviums værker har givet anledning til mange diskussioner siden debuten i 1980'erne. Med sine forvrængede menneskefigurer og ildevarslende scenarier har han skabt et genkendeligt univers, som de færreste helt kan ignorere. Denne lørdag vil ph.d. i kunsthistorie Kamma Overgaard Hansen præsentere Kviums kunst med afsæt i temaerne blindhed, karikatur, katolicisme og forfald. Alle temaer, der går igen gennem Kviums lange oeuvre og er med til at cementere hans særlige status i nyere dansk kunsthistorie. Når overskriften er Michael Kvium, vil lørdagen uundgåeligt stå i maleriets tegn. Men Kvium vil også blive præsenteret som tegner, grafiker, billedhugger, performer og filmmager.

2412-004

Billedkunsten i Wien – Gustav Klimt, Oskar Kokoschka og Egon Schiele

TID: 17/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Wien er fyldt med overflod og luksus, og samtidig er det stedet, hvor den gamle europæiske verden mærkes af hendøen, stivnede strukturer og dekadence. Stor billedkunst, arkitektur og design vokser frem i den stemning. Der er heftig aktivitet i kunstnerværksteder og udstillingssammenslutninger. Miljøet giver også plads til kvindelige mestre som fx Helene Funk. Gustav Klimt er i centrum af alt dette. Oscar Kokoschka og Egon Schiele lærer af ham og udvikler sig til at blive store moderne billedfortællere. Der er stor skønhed og meget håb i kunstværkerne. Hør om Wiens kunstliv omkring år 1900.

2412-086

Et vindue mod virkeligheden: To hovedværker i renæssancemaleriet

TID: 17/3, 1 søndag, kl. 10.00-15.00

PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.

UNDERVISER: Nils Ohrt, mag.art. i kunsthistorie og fhv. museumsdirektør, Færøernes Kunstmuseum og Nivaagaards Malerisamling

Maleriet som et vindue til verden er en kunstopfattelse, der for første gang formuleres i renæssancen. Selvom der dengang mest var tale om en opdigtet verden, markerer renæssancens nye realisme en af de helt store revolutioner i kunstens historie. Dagens præsentation af det tidlige renæssancemaleri vil fokusere på to af dets absolutte hovedværker fra starten af 1400-tallet, nemlig 'Arnolfinis bryllup' af flamlænderen Jan van Eyck og 'Skattens mønt' af florentineren Masaccio. Her skal vi også se det spændende og omdiskuterede indhold i de to værker, i det ene tilfælde om forholdet mellem symbol og virkelighed samt de portrætteredes identitet, i det andet om forholdet til samtidens politiske forhold.

2412-074

Kunstårtiet 1990-2000: Provokationernes, internettets og globaliseringens årti

TID: 18/3, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie

Det sidste årti før årtusindskiftet indrammes af Murens fald på den ene side og den digitale revolution og den stigende globalisering på den anden side. 1990-2000 var et årti, som på kunstfronten ofte huskes for de store provokationer. Fra rådnende svine kroppe i glasmontrer til smadrede biler midt på Kongens Nytorv og levende guldfisk i blendere. Men 90'er-kunstnerne vil frem for alt engagere sig i samtiden, bryde tabuer og skabe oplevelser og sociale relationer frem for æstetiske objekter, der kan hænge over sofaen. Forelæsningsen vil tegne et portræt af årtiet gennem nedslag i nogle af de vigtigste bevægelser og kunstnere både i Danmark og internationalt.

Hvad bør vi lægge vægt på, når vi bygger? Det taler Ane Cortzen med fremtrædende arkitekter om, når vi byder inden for til arkitekturaftener. Se side 80 og 84. Her i godt selskab med Frederik Stjernfelt og Søren Ulrik Thomsen.

Hør kunsthistoriker
Teresa Østergaard
Pedersen fortælle
om grænser i
verdenskunsten til
Kærs Kunstkafé', der
også byder på mad,
musik og fantastisk
stemning. Se side 75.

2412-077

Ane Cortzens arkitekturaften – med Anders Lendager

TID: 18/3, 1 mandag, kl. 19.30-21.15

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISERE: Ane Cortzen, arkitekt, skribent og tv- og radiovært, og Anders Lendager, arkitekt samt stifter af og partner i Lendager

Denne aften går Ane Cortzen på opdagelse i arkitekturens verden. Sammen med en fremtrædende dansk arkitekt tager hun fat på spørgsmål som: Hvad skal arkitektur kunne i dag? Hvilket ansvar har arkitekterne? Hvad kan vi lære af fortiden? Og hvad bør vi lægge vægt på, når vi bygger i fremtiden? Aftens gæst er den anerkendte danske arkitekt Anders Lendager, der er stifter af og partner i Lendager. Anders Lendager har tegnet bæredygtige bygninger over hele kloden og fokuserer i dag på at udvikle de genanvendte materialer, der skal gøre hele byggesektoren grøn.

2412-129

Kunstneraften med Michael Kvium og Peter S. Meyer

TID: 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Michael Kvium, kunstner, og Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

Michael Kvium er en af dansk kunsts helt store skikkelser. Han er både kontroversiel og populær, og hans værker er på en gang tiltrækkende og frastødende. Samtidig med at de er udført med en forførende malerisk autoritet og sikkerhed. Oplev Michael Kvium i en samtale med fhv. museumsdirektør for Trapholt Peter S. Meyer, hvor de vil berøre alt fra inspiration til udfordringerne ved at skabe billeder ud af ingenting. Samtalen vil blive suppleret af billeder fra hele Kviums produktion.

2412-013

Mit livs billeder – med Bente Scavenius

TID: 21/3, 1 torsdag, kl. 19.30-21.15

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Bente Scavenius, mag.art. i kunsthistorie, kunstkritiker og forfatter

Bente Scavenius sætter i sin anmelderroste bog 'Mit livs billeder' fokus på en række malerier, der såvel fagligt som privat har optaget hende gennem et efterhånden langt liv som kunsthistoriker. Denne aften fortæller hun om et udvalg af de mange værker i bogen, som på den ene eller anden måde har haft betydning for hende. Undervejs vil de udvalgte værker blive belyst ud fra en personlig vinkel for derefter at blive sat ind i en både relevant og kunsthistorisk sammenhæng. Forelæsningen tager udgangspunkt i bogen 'Mit livs billeder', (Gyldendal).

2412-022

Bauhaus – den banebrydende designskole

TID: 2/4, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERS: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Den revolutionære bevægelse, der spredte sig over Europa i kølvandet på 1. verdenskrig og den russiske revolution, førte i Tyskland til oprettelsen af verdens mest kendte skole for kunst, arkitektur og design, nemlig Bauhaus. Den satte ikke bare de visuelle kunstarter på den anden ende, men eksperimenterede også med industriel produktion, pædagogik, mode, køn, seksualitet, ja, snart sagt alle aspekter af det offentlige liv. Design skulle være for de mange, men lykkedes det? Nogle få danske designere fulgte i Bauhaus' fodspor, men de fleste her i landet var kritiske over for Bauhaus og skabte deres moderne møbler, lamper og bygninger på en anden og mere pragmatisk måde.

2412-005

Dantes Inferno – i maleri, skulptur og arkitektur

TID: 2/4, 1 tirsdag, kl. 19.45-21.15

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVERS: Ole Meyer, cand.mag. i dansk og engelsk og forfatter til den seneste oversættelse af 'Dantes Guddommelige Komædie'

Dantes såkaldte 'Guddommelige' Komædie er skrevet for 700 år siden (selv kaldte han den kun Komædie) og har til stadighed inspireret billedkunstnere. Det gælder især første del, Inferno – eller Helvede. Forelæsningen viser eksempler på, dels hvordan eftertiden har opfattet forfatteren selv, dels hvordan man har prøvet at visualisere de forskellige straffe i Helvede i konkret eller mere abstrakt form. Vi slutter af med et kort blik til det øverste Paradis. Deltagerne får tilsendt links til tekstuddrag.

2412-263

Kunst – teori og analyse

TID: 3/4, 6 onsdage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVERS: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Hvordan kan vi forstå kunsten? I denne forelæsningsrække bliver du introduceret for klassiske kunsthistoriske værktøjer til billedanalyse. Hvordan kender man forskel på kunst fra renaissance og barok? Og hvordan skiller man billedets elementer ad i en analyse? Fra stilhistorie og farvelære til kompositionsanalyse og semiotik – forelæsningerne præsenterer dig for en række kunsthistoriske grundbegreber, der gør dig klar til dit næste museumsbesøg.

03/04: Kunstforståelse – at se på kunst

10/04: Form og farve

17/04: Stilhistorie

24/04: Kompositionsanalyse

01/05: Ikonologisk og semiotisk analyse

08/05: Værkets ydre rammer – museet, udstillingen og det offentlige rum

2412-267

Kunsthistorie fortalt gennem motiverne

TID: 3/4, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVERS: Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

Fra kærlighed og glæde til angst og død. Forelæsningsrækken fokuserer på motiver på tværs af kunsthistorien, således at også mindre kendte kunstnere analyseres. Følelser er gennem tiderne blevet fremstillet på mange måder, men det er de samme følelser. Forelæsningerne ser på motiver som kærlighed, livets aldre, angst, glæde, liv og død og sætter dem ind i samtiden, således at vi både forstår, hvor langt de er fra os, og hvor tæt vi er på hinanden på tværs af tid.

2412-268

J.F. Willumsens vilde og farverige verden

TID: 9/4, 3 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERS: Vibeke Sandby, mag.art. i kunsthistorie

Willumsen var som alle andre kunstnere i sin samtid omkring 1880'erne meget eksperimenterende i alle mulige kunstneriske udtryk og håndværk. I Willumsens lange arbejdsproces er hans udgangspunkt kontraster i form og farve eller mellem natur og menneske. Han er altid iboende sine værker, og særligt i sine malerier var det vigtigt for Willumsen, at han sansede naturen eller mennesket 1:1, så den vitale kraft var til stede i naturens og menneskets krop. Gennem tiden blev han mere hadet end elsket, men ikke desto mindre har han sat sit aftryk i kunsten med sin dygtighed inden for skulptur, grafik, maleri og keramik.

2412-023

Byvandring: Fredede bygninger i København

TID: 16/4, 4 tirsdage, kl. 14.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

UNDERVERS: Jannie Rosenberg Bendsen, ph.d., forfatter og arkitekturshistoriker

Vi freder ikke bygninger, fordi de er smukke. Vi freder bygninger, fordi de har en historie at fortælle, og fordi de betyder noget for os. I 1918 vedtog Rigsdagen den første danske bygningsfredningslov, og fredningslisten er en blanding af kendte og ukendte bygninger, som tilsammen fortæller en historie om det danske samfund, historie, arkitekturhistorie og levevilkår. På fire byvandring skal vi kigge nærmere på nogle af de fredede bygninger i København. Undervejs bliver vi klogere på dansk bygningsfredning og på, hvilke bygninger og hvilken arkitektur der gennem tiden er blevet tillagt værdi.

Litteratur, film & musik

2322-249

Nyere dansk litteraturhistorie på ét semester

TID: 4/9, 9 mandage, kl. 17.15-19.00. Ingen undervisning 16/10
PRIS: 1095 kr., studerende 550 kr.

Hvilken betydning havde Georg Brandes' forelæsninger for dansk litteratur? Hvem repræsenterer avantgarden i Danmark? Hvad kendetegner Klaus Rifbjergs generation? Og hvad med Helle Helles? Den danske litteraturhistorie er mangfoldig. Men hvordan er det nu lige, det hele hænger sammen? Hvad kom først? Hvad gjorde forfatterne op med? Og i hvilken retning skubbede de litteraturen? Tag med på rejse op gennem litteraturhistorien – fra det moderne gennembruds samfundsengagerede realisme til 00'ernes selvfremsstillingstendenser.

- 04/09: Det moderne gennembrud.** Peer E. Sørensen, professor emeritus i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
- 11/09: Århundredeskiftets dekadence og vitalisme.** Stefan Iversen, lektor i nordisk sprog og litteratur og retorik, Aarhus Universitet
- 18/09: Mellemkrigstidens avantgarde.** Per Stounbjerg, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
- 25/09: 60'ernes modernisme og postmodernisme.** Per Stounbjerg, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
- 02/10: 70'ernes erfarings- og bekendelseslitteratur.** Erik Svendsen, lektor i dansk, Roskilde Universitet
- 09/10: 80'ernes ny lyrik.** Peter Stein Larsen, professor, dr.phil. og ph.d., Aalborg Universitet
- 23/10: 90'ernes minimalisme og det andet kvindegennembrud.** Anker Gemzøe, professor emeritus i dansk, Aalborg Universitet
- 30/10: 00'ernes selvfremsstilling.** Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet
- 06/11: Den nyeste litteratur.** Stefan Kjerkegaard, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

2322-023

Exofiktion – virkelige personer i fiktive rammer

TID: 4/9, 3 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

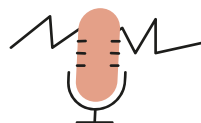
UNDERVISER: Helene Johanne Christensen, cand.mag. i litteraturvidenskab og forfatter

Flere danske forfattere har de seneste år skrevet anmelderroste og prisbelønnede romaner om historiske personer. Historie og fiktion mødes i genren, som kaldes exofiktion, hvor forfatterne fantasifuldt digter videre på historiske personers liv, følelser og tanker. Romanerne handler ofte om glemte bipersoner inden for kunst og videnskab – som Eva Tinds roman om naturforskeren Marie Hammer og Jesper Wung-Sungs roman om Ida Hammershøi. Exofiktion arbejder således også med at fremhæve oversete skikkelser og skrive dem ind i historien. I tre forelæsninger giver forfatter og cand.mag. Helene Johanne Christensen et indblik i genren exofiktion.

04/09: Rakel Haslund-Gjerrild: 'Adam i Paradis'

11/09: Jesper Wung-Sung: 'Kvinde set fra ryggen'

18/09: Eva Tind: 'Kvinden der samlede verden'

FÅ VIDEN LIGE IND I ØRERNE

Lyt til forskerne i
RADIO4 og som
 podcasts

2322-078

Stefan Zweigs forfatterskab i hovedtræk

— **TID:** 5/9, 3 tirsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

Den østrigske forfatter Stefan Zweig (1881-1942) har været genstand for en stadig stigende interesse i løbet af de seneste ti år, hvilket har givet sig udslag i talrige nye oversættelser af hans noveller, essays og erindringer til dansk. Forelæsningsrækken fokuserer først og fremmest på forfatteren Stefan Zweig, som han manifesterer sig i nogle af sine stærkeste noveller, fortællinger, legender og essays – fra de tidlige litterære forsøg omkring det forrige århundredeskifte til de modne mesterværker fra årene i eksil under 2. verdenskrig.

05/09: 'Skaknovelle og andre fortællinger' (1900-1942) og 'Amok. Kærlighedens forrykte former' (1911-1927, da. 2018)
12/09: 'Legender' (1916-1936, da. 2022) og 'Utålmodige hjerter' (1939, da. 2020)
19/09: 'Stjernestunder' (1927-1943, da. 2020) og 'Erasmus af Rotterdams triumf og tragedie' (1934, da. 2015)

2322-079

Nobelprismodtagere i litteratur – indføringer i værkerne

— **TID:** 6/9, 6 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Toppen af kransekagen. Det fineste af det fine. Litteraturens 'creme de la creme'. Hvert år, når Nobelprisen i litteratur uddeles, holder litteraturverdenen vejret. Ikke bare får forfatteren tildelt 10 millioner svenske kroner, en medalje, et diplom og et tilbud om svensk statsborgerskab til evig tid, men som et ærefuldt bevis på sine ekstraordinære kundskaber, bliver forfatteren også optaget i et yderst fornemt selskab af forfattere som Thomas Mann, Ernest Hemingway og Albert Camus. Få en introduktion til seks Nobelprisvindere. Fra danske Johannes V. Jensen, modtager af prisen tilbage i 1944, og frem til vinderen i 2022, franske Annie Ernaux.

06/09: **Günter Grass.** Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab
13/09: **Annie Ernaux.** Mads Rosendahl Thomsen, professor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
20/09: **Johannes V. Jensen.** Stefan Iversen, lektor i nordisk sprog og litteratur og retorik, Aarhus Universitet
27/09: **Herta Müller.** Kasper Green Munk, ph.d. og ekstern lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
04/10: **Peter Handke.** Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab
11/10: **Bob Dylan.** Michael Bach Henriksen, kulturelredaktør på Kristeligt Dagblad

2322-125

Lær at se ballet – med Vibeke Wern og Gudrun Bojesen

— **TID:** 30/9, 1 lørdag, kl. 12.00-16.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISERE: Vibeke Wern, balletanmelder for Berlingske, og Gudrun Bojesen, kunstnerisk leder af Københavns Ballet Akademi og tidligere solodanser i Den Kongelige Ballet

Smukt, let og poetisk. Følelsesladet, uadreagerende og dramatisk. Balletten rummer det hele. Og balletoplevelser kræver egentlig ikke andet end nysgerrighed og glæden over at se kroppe bevæge sig. Kom med, når Vibeke Wern, balletanmelder for Berlingske, tager dig med ind i ballettens verden i selskab med Gudrun Bojesen, fhv. solodanser ved Den Kongelige Ballet. Sammen præsenterer de, hvad balletten er, og hvad balletten kan.

2322-285

Haruki Murakami og anden japansk litteratur på dansk

— **TID:** 23/10, 4 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Gennem fire forelæsninger tager den danske oversætter af Murakami, Mette Holm, og cand.mag. i filosofi og japansk David Larsson dig gennem både ældre og helt ny japansk litteratur. Mette Holm lægger ud med Haruki Murakami og 'En vild fårejagt', som Murakami betragter som sin første rigtige roman. Fortællingen starter den 25. november 1970, hvilket er Yukio Mishimas dødsdag. Men hvem var Yukio Mishima, og hvordan skrev han? Det løfter David Larsson sløret for i fjerde forelæsning. Anden gang stiller Mette Holm skarpt på den nyoversatte Nobelprisvinder Yasunari Kawabata samt de japanske kvindelige forfattere, der foreligger på dansk. Og tredje gang skal det handle om, hvordan den japanske litteratur når ud til de danske læsere.

23/10: **Introduktion til Haruki Murakamis forfatterskab.** Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk
30/10: **Lidt ældre og meget nyere japansk litteratur i oversættelse.** Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk
06/11: **Hvordan præsenteres japansk litteratur?** Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk
13/11: **Yukio Mishima og hans forfatterskab.** David Mark Larsson, cand.mag. i filosofi og japansk, Københavns Universitet

2322-002

Lær at elske opera – om operaens historie og genrer

TID: 24/10, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

I vores tid har opera fået de bedst tænkelige vilkår. Tekstanlæg i teatre og operahuse, operabio rundt om i en række af landets biografer og DVD-indspilninger med flot lyd og krystalklart billede har gjort det både billigt, nemt og spændende at opleve de mest fascinerende operaer. I denne forelæsningsrække åbner vi døren til nye store oplevelser for alle, der vil vide mere om denne fantastiske kunstart.

- 24/10: Opera fra barok til klassik – G.F. Händel, C.W. Gluck, W.A. Mozart.** Thomas Milholt, cand.mag. og journalist med speciale i opera og jazz
- 31/10: Fra solkongens hof til 1800-tallets femme fatale – Jean-Philippe Rameau, Charles Gounod, Georges Bizet.** Lilo Sørensen, cand.mag. i musik- og teatervidenskab
- 07/11: Guldalderens verdensstjerner – Gioacchino Rossini, Gaetano Donizetti.** Thomas Milholt, cand.mag. og journalist med speciale i opera og jazz
- 14/11: Stjernerne i øst og vest – Modest Musorgskij, Benjamin Britten.** Lilo Sørensen, cand.mag. i musik- og teatervidenskab
- 21/11: Fra opera til musikdrama – Richard Wagner, Richard Strauss.** Lilo Sørensen, cand.mag. i musik- og teatervidenskab
- 28/11: Musikteatrets italienske mestre – Giuseppe Verdi, Giacomo Puccini.** Thomas Milholt, cand.mag. og journalist med speciale i opera og jazz

Musik har en særlig evne til at røre os. Her er det den prisvindende vibrafonist Viktoria Holde Søndergaard, der spiller sine egne kompositioner til en formiddag fyldt med kunst.

2322-134

Latter og lettere beruset. Om at læse Karen Blixen

TID: 25/10, 1 onsdag, kl. 17.30-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Charlotte Engberg, lektor i dansk, Roskilde Universitet

Karen Blixens fortællinger er fulde af latter og alvor. Mod, humor, munterhed og det eventyrlige – kombineret med en sans for det gakkede og det komiske. Men der er samtidig en alvor bag latteren, en særlig form for ironi, der vender op og ned på konventionelle måder at opfatte tilværelsen på, inklusive relationen mellem mand og kvinde. Som forfatter er Karen Blixen en samler. Hun blander højt og lavt i sin lidenskabelige dialog med både litteratur- og kunsthistorien. Denne helaften i selskab med Karen Blixens forfatterskab vil vi lægge øret til den berusende latter, der udgår fra fortællingerne.

2322-107

Billeder og litteratur: På tærsklen til modernismen

TID: 25/10, 3 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISERE: Steen Klitgård Povlsen, lektor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet, og Christine Marstrand, forfatter og cand.mag. i kunsthistorie

Tiden op til, under og lige efter 1. verdenskrig var på mange områder en opbrudstid. Gamle normer blev brudt ned, nye kombinationer og sammenhænge opstod. Mange af tidens forfattere eksperimenterede således med at inddrage og bruge billeder i deres værker og var meget optaget af forholdet mellem billedsprog og litteratur. De tre forelæsninger vil tage udgangspunkt i tre betydelige forfattere og diskutere deres brug af tidligere og samtidige billedkunstnere.

- 25/10: Carpaccio, Chardin og Whistler/Turner – og Marcel Proust**
- 01/11: Cézanne, Modersohn-Becker og Rodin – og Rainer Maria Rilke**
- 08/11: Matisse, Manet og Vanessa Bell – og Virginia Woolf**

2322-056

Værker i verdensklasse

TID: 26/10, 6 torsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Mens de fleste værker går i glemmebogen, viser andre sig særligt holdbare. De vandrer fra generation til generation og bliver genudgivet, læst og diskuteret lang tid efter forfatterens død. Hvorfor? Fordi de er i en klasse for sig. Den slags kan du blive klogere på i denne forelæsningsrække, hvor vi tager fat på seks forskellige værker, dykker ned i dem og forsøger at pege på, hvad det er, der gør dem så gode. Tilbring seks aftener med seks værker i verdensklasse. Det er godt selskab!

- 26/10: Gustave Flaubert: 'Madame Bovary' (1856).** Jørn Boisen, lektor i fransk, Københavns Universitet
- 02/11: Johann Wolfgang von Goethe: 'Faust' (1808).** Svend Erik Larsen, professor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
- 09/11: Ernest Hemingway: 'Farvel til våbne' (1929).** Bo Tao Michaëlis, mag.art. i litteraturvidenskab og kulturanmelder for Politiken
- 16/11: Gabriel García Márquez: '100 års ensomhed' (1967).** Martin Zerlang, mag.art. i litteraturvidenskab, professor ved Institut for Kunst og Kulturvidenskab, Københavns Universitet
- 23/11: Marguerite Duras: 'Elskeren' (1984).** Amanda Grimsbo Roswall, cand.mag. i litteraturvidenskab og ph.d. ved Institut for Engelsk, Germansk og Romansk, Københavns Universitet
- 30/11: Inger Christensen: 'Sommerfugledalen' (1991).** Erik Skyum-Nielsen, lektor i dansk litteratur, Københavns Universitet

2322-145

Johannes V. Jensen – 150 år

TID: 31/10, 3 tirsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet

I 2023 fylder Johannes V. Jensen 150 år. Det markerer vi med denne forelæsningsrække om hans store forfatterskab, som fik Nobelprisen i litteratur. Gennem overblik og læsninger af tekstuddrag gennemgår Anders Østergaard Jensens mange værker og facetter: Himmerlandshistorierne om førmoderne livsformer og skæbner fra hans hjemegn. Rejsejournalistikken om det moderne liv. Myterne, hvor en oplevet situation lyser op i et vidt perspektiv. Ungdomsromanerne om længsel og hjemløshed. Romanerne 'Den lange rejse' om menneskets evolutionshistorie. Hans tidlige digte, der satte afgørende nye spor i dansk lyrik. Tværs gennem det hele: Jensens sproglige kraft, hans sansestærke, nærværstættede stil, hvis ordmusik klinger videre i læseren.

2322-303

'Sult' – som du aldrig har læst den før

TID: 1/11, 1 onsdag, kl. 18.15-21.00
PRIS: 275 kr., studerende 150 kr.
UNDERVISERE: Peer E. Sørensen, professor emeritus i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet, og Elizabeth Blicher, cand.mag. fra Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet

De fleste af os tror, at vi har læst 'Sult'. Det har vi bare ikke. Forlagene har i årevis udgivet senere udgaver, som ikke er førsteudgaven. Det er udgaver, som Hamsun har korrigeret, så sproget i stigende grad er fornorsket, og seksuelt stødende scener og gudsbespottelige passager reduceret. For første gang siden 1890 genudgives førsteudgaven. Nu kan vi alle stifte bekendtskab med et værk uden senere korrektioner, selvcensur og indarbejdet nationalisme. Førsteudgaven er skarpere, mere sær og mere provokerende end de senere udgaver. Så endelig kan vi læse den originale tekst. Et hovedværk i verdenslitteraturen. En af de vigtigste romaner i det 20. århundrede. Nyd det! Ingen forlader læsningen af denne bog, "før han har fået Mærker af den." Forelæsningsen vil behandle den nye udgave af 'Sult' og især romanens betydning for litteraturen i det 20. århundrede.

2322-127

Skrivedrømme – om at skrive

TID: 7/11, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Mange går med en drøm om selv at skrive. Efter at have grædt og grint, tabt og vundet, levet og oplevet med hundredevis af litterære skæbner drømmer mange om at blive afsender på deres egen fortælling. Men hvordan kommer man i gang? Dette er ikke et skrivekursus, men en indføring i, hvad der allerede er tænkt og trykt om skriveprocessen, herunder refleksioner og tips og tricks til selv at give sig i kast med at skrive. Tilmeld dig forelæsningsrækken, og få mod, lyst og inspiration til at prøve kræfter med dét at skrive.

- 07/11: Skrivning for begyndere.** Dan Ringgaard, professor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
- 14/11: Tilblivelser: Bagom skriveprocessen.** Pablo Llambias, forfatter og studielektor ved Rytmsk Musikkonservatorium i København
- 21/11: Skrivelyst: Eksempler og eksperimenter – om at læse og skrive.** Martin Glaz Serup, forfatter, ph.d. og ekstern lektor i litteraturvidenskab, Københavns Universitet
- 28/11: Fløjshandske eller jernnæve? Kritikerens som tidlig, men frem for alt offentlig læser.** Erik Skyum-Nielsen, lektor i dansk litteratur, Københavns Universitet
- 05/12: Om kreativitet – hvorfor mister vi den med alderen, og kan den indlæres igen? Sat i perspektiv med egen skriveproces.** Trisse Gejl, forfatter og ekstern lektor i skrivekunst, Syddansk Universitet

2322-108

Wienerklassikkens mestre: Mozart, Haydn og Beethoven – skønhed, enkelhed og menneskelighed

TID: 11/11, 2 dage, kl. 10.00-15.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag. art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Selvom vi regner Joseph Haydn, W.A. Mozart og Ludwig van Beethoven til en fælles periode, nemlig wienerklassikken, var deres liv og deres arbejde meget forskellige. Haydn var født i meget fattige kår på landet, mens Mozart og Beethoven var musikersønner fra residensbyerne Bonn og Salzburg. Denne temawebisode ser vi på disse tre fyrtårne inden for musikhistorien, på musiklivet i sidste halvdel af 1700-tallet og begyndelsen af 1800-tallet og på deres pragtfulde værker, der var normgivende for eftertiden og som stadig hører til standardrepertoiret inden for den klassiske musik – operaer, solokoncerter, symfonier, kammermusik, kirkemusik, sange og korværker.

2322-297

James Joyces 'Ulysses'

TID: 13/11, 3 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Steen Klitgård Povlsen, lektor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

James Joyces roman 'Ulysses' fra 1922 er en af verdenslitteraturens helt store værker. Det bliver også af mange oplevet som et svært tilgængeligt værk, men det kan læses på mange måder. Det er både en levende, hjertevarm og konkret historie om nogle mennesker i Dublin en juni dag i 1904, og det er et værk med vidtrækkende historiske og filosofiske perspektiver. De tre forelæsninger vil introducere til disse problemstillinger og give gode idéer til læsningen af 'Ulysses'.

13/11: Kapitel 1-6

20/11: Kapitel 7-12

27/11: Kapitel 13-18

2322-059

Tre værker du bør kende

TID: 15/11, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Verden er beriget med litterære mesterværker, filmiske perler, interessante kunstværker, fede design og musikalske genistreger. Det er umuligt at nå omkring dem alle, så hvilke værker skal man give sig i kast med først? Over fem aftener vil fem eksperter give dig deres bud på tre værker, du bør kende.

15/11: Tre kunstværker, du bør kende.

Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

22/11: Tre film, du bør se. Peter Schepe-

lern, lektor emeritus i filmvidenskab, Københavns Universitet

29/11: Tre musikværker, du bør lytte

til. Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

06/12: Tre bøger, du bør læse. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

13/12: Tre design, du bør stifte bekendtskab med. Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

2322-110

Det tyske borgerskabs storhed og fald: Thomas Manns slægtsroman 'Buddenbrooks'

TID: 21/11, 4 tirsdage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

I en alder af godt og vel 25 år fik den tyske forfatter Thomas Mann sit litterære gennembrud med en selvbiografisk funderet roman om en lübecksk købmandsslægts op- og navnlig nedture i løbet af fire generationer i det 19. århundrede. Det var udtrykkeligt 'Buddenbrooks. En families forfald' (1901), som små 30 år senere skulle indbringe Mann Nobelprisen i litteratur, og den dag i dag er det den mest solgte, læste og elskede af hans store romaner. I fire forelæsninger undersøges og udfoldes romanens fremstilling af det tyske borgerskabs storhed og fald med huset Buddenbrook som eksempel på udviklingen og undergangen.

2322-378

Dylan, Cohen og Bowie – Klaus Lynggaard fortæller

TID: 23/11, 3 torsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Klaus Lynggaard, forfatter og journalist

Bob Dylans værk fremstilles lidenskabeligt og kalejdoskopisk af Klaus Lynggaard i krydsfeltet mellem kunstnerisk nerve og eksistentiel erkendelse. Efter Dylan er Leonard Cohen på programmet. Lynggaard har fulgt kunstneren fra de tidlige 70'ere samt interviewet ham ved flere lejligheder. Tredje gang skal det handle om David Bowie. Musikeren, sangeren, komponisten, tekstforfatteren, performeren, modeikonet, selvscenesætterten, skuespilleren er nogle af de facetter af Bowie, der afdækkes i en vidende og hæsblesende forelæsning om en af rockens giganter.

23/11: Bob Dylan

30/11: Leonard Cohen

07/12: David Bowie

2322-298

Rune Lykkeberg om Shakespeare

TID: 11/12, 1 mandag, kl. 19.45-21.30

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Rune Lykkeberg, chefredaktør for Dagbladet Information

William Shakespeares drama er en fælles fortælling for vores kultur. Hans stykker er sjove, spændende og dramatiske. Hans sprog er nyskabende og forrygende. Og man bliver altid klogere, når man ser vores verden reflekteret på hans scene. I bogen 'Samtaler om Shakespeare' (Informations Forlag, 2021) har Rune Lykkeberg talt med skuespillere, instruktører, forskere, en oversætter, en kritiker og en minister om deres liv med Shakespeare og om, hvad der for dem er det særlige ved hans dramatik. Vær med, når han denne aften stiller skarpt på, hvad han har fået ud af at skrive bogen – og ikke mindst hvad vi ifølge ham kan bruge Shakespeare til i dag.

2322-351

Hvad er et liv? Nobelpristageren Annie Ernauxs forfatterskab

— **TID:** 13/12, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Charlotte Engberg, lektor i dansk, Roskilde Universitet

Nobelpristageren Annie Ernaux skriver om sit eget liv, idet hun blander det individuelle liv med det kollektive liv, tydeligst i 'Årene' (2008/2020), hvor vi følger hendes eget liv fra en opvækst i 40'ernes Nordfrankrig til hendes liv som voksen i Paris. Vi lever hver vores liv, men den historie, som vores liv udgør, er samtidigt flettet ind i en fælles historie, og det er denne forbindelse, Ernaux er optaget af at beskrive. Ofte er det et konkret fotografi, der er udgangspunktet for erindringen hos Ernaux, fordi fotografiet akut kan bringe os tilbage til en tid, vi har lagt bag os. Forelæsningen giver et overblik over hele forfatterskabet, inklusive 'Fortabe sig', som udkom på dansk i maj 2023.

2322-296

Højdepunkter i klassisk musik og opera – med Søren Schauser

— **TID:** 14/12, 1 torsdag, kl. 19.00-21.30
PRIS: 275 kr., studerende 150 kr.
UNDERVISER: Søren Schauser, ph.d. i filosofi, forfatter og lektor ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium

Ligger der et hemmeligt budskab gemt i Beethovens 'Für Elise'? Hvorfor er Edward Elgars 'Gåde-variationer' så hemmelige? Og hvad har komponisterne egentlig selv sagt om det hele? Denne dag formulerer Søren Schauser vigtig viden og fortæller sjove anekdoter, mens han guider dig gennem det særlige ved en række udvalgte højdepunkter inden for klassisk musik og opera. Hvad er det, man kan og skal lægge mærke til? Og hvad gør stykkerne centrale i musikhistorien? Søren Schauser er bl.a. ph.d. i filosofi, violinist og lektor ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium. Desuden er han kendt for sin medvirken i 'Den klassiske musikquiz' på DR2.

2412-010

Tre værker du bør kende

— **TID:** 15/1, 5 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Verden er beriget med litterære mesterværker, filmiske perler, interessante kunstværker, fede designs og musikalske genistreger. Det er umuligt at nå omkring dem alle, så hvilke værker skal man give sig i kast med først? Over fem aftener vil fem eksperter give dig deres bud på tre værker, du bør kende.

- 15/01: Tre kunstværker, du bør kende.** Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør
- 22/01: Tre musikværker, du bør lytte til.** Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester
- 29/01: Tre film, du bør se.** Peter Schepe-lern, lektor emeritus i filmvidenskab, Københavns Universitet
- 05/02: Tre bøger, du bør læse.** Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab
- 12/02: Tre designs, du bør kende.** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

2412-001

En introduktion til Marcel Prousts 'På sporet af den tabte tid'

— **TID:** 16/1, 3 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Steen Klitgård Povlsen, lektor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

Den franske forfatter Marcel Prousts roman 'På sporet af den tabte tid' (der udkom fra 1913 til 1927) er et af det 20. århundredes helt store litterære hovedværker. Her 150 år efter forfatterens fødsel kan det endnu begejstre ved sin farverige skildring af livet i de højere samfundsklasser på overgangen fra det 19. til det 20. århundrede, dets minutøse analyse af kærlighedens og jalousiens væsen og dets medrivende passager om kunstarternes blanding i et dybt fascinerende sprogligt mønster. Forelæsningerne vil skitsere disse temaer og pejle sig ind på de enkelte binds centrale steder. Forelæsningerne kræver ikke forhåndskendskab til værket, men lyst til at kaste sig ud i en stor læseoplevelse.

2412-055

Oversat skønlitteratur – aktuelle udenlandske værker

— **TID:** 18/1, 6 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Savner du inspiration til din næste store læseoplevelse? Og vil du gerne have eksperternes bud på, hvilke aktuelle udenlandske værker der er værd at kaste sig over? Så vær med i denne forelæsningsrække, hvor det skal handle om den allernyeste oversatte skønlitteratur. Undervejs besøger vi fjerne afkroge af verden og dykker ned i værker af både franske, tyske, norske, japanske og tanzanianske forfattere. Forelæsningerne forudsætter ikke, at man har læst værkerne på forhånd, men kan forhåbentlig tjene som inspiration til læsning.

- 18/01: Annie Ernaux: 'Årene' (da. 2021).** Lilian Munk Rösing, lektor i litteraturvidenskab, Københavns Universitet
- 25/01: Lutz Seiler: 'Stern 111' (da. 2022).** Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab
- 01/02: Michel Houellebecq: 'tilintetgøre' (da. 2022).** Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab
- 08/02: Linn Ullmann: 'Pige, 1983' (da. 2022).** Lotte Kirkeby Hansen, forfatter og anmelder
- 15/02: Abdulrazak Gurnah: 'Efterliv' (da. 2022).** Erik Svendsen, lektor i dansk, Roskilde Universitet
- 22/02: Sayaka Murata: 'Døgnkioskmen-sket' (da. 2019).** Annette Thorsen Vilslev, ph.d. i moderne japansk litteratur og litterat

2412-015

Alexander Meinertz: En introduktion til ballettens verden

TID: 18/1, 1 torsdag, kl. 19.45-21.30

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Alexander Meinertz, balletanmelder og forfatter

Ballet er en verden af fantastiske fortællinger og fysiske kraftpræstationer. Med udgangspunkt i sin anmelderroste bog 'Ballet' introducerer Alexander Meinertz os denne aften til ballettens verden med engagement, viden og overskud. Undervejs dykker han ned i ballettens oprindelse i 1600-tallet, dens fundamentale principper og klassiske udtryk, men udfolder også den moderne ballets ekspressive og udforskende fortælleform samt ballettens kulturelle, historiske og sociale kontekst. Du kan også glæde dig til at høre om nogle af de største danske og udenlandske dansere, koreografer og balletmestre samt de mest ikoniske balletter gennem tiden. Forelæsningen tager afsæt i bogen 'Ballet' (Gyldendal, 2022).

2412-044

Formiddage i Park Bio: Filmens mestre – fra Haneke til Östlund

TID: 22/1, 6 mandage, kl. 10.00-11.45

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

STED: Park Bio, Østerbrogade 79

UNDERVISER: Peter Schepelern, lektor emeritus i filmvidenskab, Københavns Universitet

Moderne mestre. Med den traditionsrige Park Bio som ramme skal vi se på 12 hovedskikkelser i nyere filmkunst. Det er instruktører, der har markeret nye veje for filmen i de senere årtier, som Krzysztof Kieslowski og Michael Haneke, David Lynch og Quentin Tarantino, Pedro Almodóvar og Ruben Östlund. Peter Schepelern, lektor emeritus i filmvidenskab ved Københavns Universitet, byder indenfor til seks forelæsninger med filmklip. Vi gør opmærksom på, at forelæsningerne foregår i en biograf. Der er derfor ikke borde, og belysningen er dæmpet.

22/01: Krzysztof Kieslowski og Michael Haneke

29/01: Roy Anderson og David Lynch

05/02: Pedro Almodóvar og Jean-Pierre & Luc Dardenne

12/02: Ang Lee og Hirokazu Kore-eda

19/02: Alejandro González Iñárritu og Quentin Tarantino

26/02: Andrej Zvjagintsev og Ruben Östlund

2412-054

Børneklassikere – for voksne

TID: 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Fra Lewis Carrolls 'Alice i eventyrland' til J.M. Barries 'Peter Pan'. Der er nogle af de klassiske fortællinger for børn eller omhandlende børn, som går lige i hjertet på os voksne og kan forstås på flere planer og afslører flere lag: Det kan være religiøse, samfundsmæssige, psykologiske eller filosofiske. Tag med på en vandring i børnenes verden, og bliv klogere på værkernes budskaber, værdier, og hvad de har at sige os voksne.

2412-132

Russisk verdenslitteratur – Gogol og Turgenev

TID: 15/2, 6 torsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVISER: Birgitte Hesselaa, cand.phil. i dansk

Nikolaj Gogol (1809-1852) og Ivan Turgenev (1818-1883) hører til blandt de store russiske klassikere. Gogols skuespil 'Revisoren' forener på genial vis farcen og samfundskritikken. I hans 'Petersborgfortællinger' vimler det med sære, fortrykte, fattige og indimellem gale sjæle. Ivan Turgenev, den mest "europæiske" af de store russere, gav i 'En jægers dagbog' uforglemmelige billeder af russisk natur og russiske mennesker, mens portrætkunsten i hans romaner blev skelsættende og fik stor indflydelse i Vesten. Vær med, når vi over seks aftener dykker ned i to markante russiske forfatterskaber.

15/02: Gogols og Turgenevs Rusland

22/02: Gogols liv og forfatterskab. 'Revisoren' og 'Døde sjæle'

29/02: Fra Gogols Petersborgfortællinger: 'Kappen', 'En afsindig mands optegnelser' og 'Portrættet'

07/03: Turgenevs liv og forfatterskab. Fra 'En jægers dagbog': 'Bjæz-jin-engen' og 'Den levende relikvie'

14/03: Fra 'En jægers dagbog': 'Distriktslægen' samt romanen 'Fædre og sønner'. Generationsroman og tidsskildring

21/03: 'Fædre og sønner'. Den psykologiske roman

2412-018

Hvordan får vi mere ud af litteratur?

TID: 24/2, 1 lørdag, kl. 10.30-14.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet

Hvad er det særlige, litteraturen har at tilbyde os? Hvad optager os, når vi læser? Får vi det hele med? Meningen med denne dag er at skærpe vores udbytte, når vi læser. Vi sætter fokus på litteraturens forskellige måder at rive os med på, at lege med os, drille os og at udvide vores horisont. I centrum står litteratur som fiktion, som fortælling, som sprogbilleder og som drama – fra den sproglige leg til den dybe livstolkning. En vifte af gode tekster foldes ud og krydres med billeder og med videoeksempler fra film, skuespil osv.

2412-124

Puccini – 100 år med store operaoplevelser

TID: 16/3, 2 dage, kl. 10.00-15.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

I 2024 er det hundrede år siden, at en af de største operakomponister døde, nemlig Giacomo Puccini. Alle kender 'Så kold den lille hånd' fra 'La Bohème', tårnarien fra 'Tosca', 'O mio babbino caro' fra 'Gianni Schicchi', 'Nessun dorma' fra 'Turandot' og mange andre af hans udødelige numre, og ingen kan undgå at blive bevægede over hans kvindelige hovedfigurer, hvad enten det er den stakkels Madame Butterfly eller den handlekraftige Minnie i 'Pigen fra Vesten'. Denne temawebisode ser vi på Puccinis ret kulørte livshistorie og på hans følelsesladede værker, der fortsat kan fylde operahusene og glæde et meget bredt publikum.

2412-020

Murakamis magiske universer

TID: 17/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Vi skal denne dag dykke ned i et lille udvalg af japanske Haruki Murakamis højtelskede værker, hvor vi lader os opsluge i brønde og parallelverdener, biblioteker og labyrinter, følger efter forsvundne koner og katte og får forskellige vinkler på et fascinerende forfatterskab. Vi skal have fat i hovedværkerne 'Trækopfuglens krønike' og 'Kafka på stranden', og vi skal se nærmere på kvinderne i japanerens forfatterskab. Vel mødt!

2412-051

Forfatteren og forskeren – Solvej Balle og Erik Skyum-Nielsen

TID: 19/3, 1 tirsdag, kl. 19.30-21.15

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISERE: Erik Skyum-Nielsen, lektor i dansk litteratur, Københavns Universitet, og Solvej Balle, forfatter

Selvom forfatteren Solvej Balle kun er nået midtvejs i udgivelsen af 7-bindsromanen 'Om udregning af rumfang', ved man allerede, at der bliver tale om et virkeligt storværk i dansk og nordisk litteratur. Fortællingen om Tara, som læses fast i datoen 18. november, indbragte da også i 2022 Balle Nordisk Råds Litteraturpris. Men vi har måske endnu tilbage for alvor at forstå rækkevidden af hendes fiktion over tiden, livet og menneskenes søgen efter fællesskab og forbundethed. Samtalen "Forfatteren og forskeren" bliver et dialogbaseret bidrag hertil. Læs som forberedelse et eller flere af seriens bind. Eller mød blot op, og fold ørerne ud.

2412-025

Thomas Manns 'Trolldomsbjerget' i lyset af europæisk modernisme

TID: 3/4, 3 onsdage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

Sammen med store modernistiske forfattere som irske James Joyce, franske Marcel Proust, italienske Italo Svevo, engelske Virginia Woolf og østrigske Robert Musil betragtes tyske Thomas Mann som en af fornyerne af den europæiske romankunst fra første halvdel af det 20. århundrede. I anledning 100-året for udgivelsen af Thomas Manns 'Der Zauberberg' (da. 'Trolldomsbjerget') skal vi over tre forelæsninger se nærmere på denne monumentale roman som et væsentligt bidrag til den europæiske modernisme. Vi vil således beskæftige os med europæiske modernitetserfaringer i en eventyragtigt roman, hvis handling forløber over de syv år, der gik forud for udbruddet af 1. verdenskrig i 1914.

Få mere ud af din næste læseoplevelse. Litteraturhistoriker Anne Valbjørn Odgaard lukker litteraturen op – fra børneklassikere for voksne til Murakamis magiske universer.

Praktiske oplysninger

CAMPUS EMDRUP

Folkeuniversitetets undervisning foregår i den røde hovedbygning, bygning A, hvor du finder alle A-lokaler samt festsalen og kantine. Derudover har vi også undervisning i bygning D, den grå-hvide bygning med fladt tag. Her finder du alle D-lokaler. Vi har værter til at hjælpe i begge bygninger.

TILMELDING

Tilmeld dig på fuau.dk, og betal med Dankort, VisaDankort, Mastercard, Visa Electron eller Mobilepay. Firmabetaling på EAN eller faktura.

AFMELDING

Hvis du fortryder, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket ekspeditionsgebyr på 100 kr. pr. billet. Afmelding senest 14 dage før holdstart. Tilmelding til rejser/ekskursioner er bindende, og billetten refunderes ikke.

STUDIERABAT

På udvalgte hold gives der rabat til studerende, som er berettiget til SU. Oplys uddannelsessted og årskortnummer. Husk studiekort første undervisningsgang.

FORBEHOLD

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato, tidspunkt og format. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen. Ændringer oplyses på fuau.dk og via mail og/eller sms. Er vi nødsaget til at aflyse et hold, refunderer vi beløbet til samme konto, som der er betalt fra.

FOTOS OG GRAFIK

Fotos: s. 1, 5 og 73: Martin Bubandt, side 9, 21, 46, 70 og 77: Søren Kjeldgaard, side 11, 13, 25, 28, 39, 45, 49, 57, 62, 81, 83, 84, 88 og 93: Martin Dam Kristensen, side 20: Claus Lillevang og Danmarks Frie Forskningsfond, side 61 og 65: Historiske Dage.

Grafik og layout: Walk Agency.

NOTER OG SLIDES

Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret.

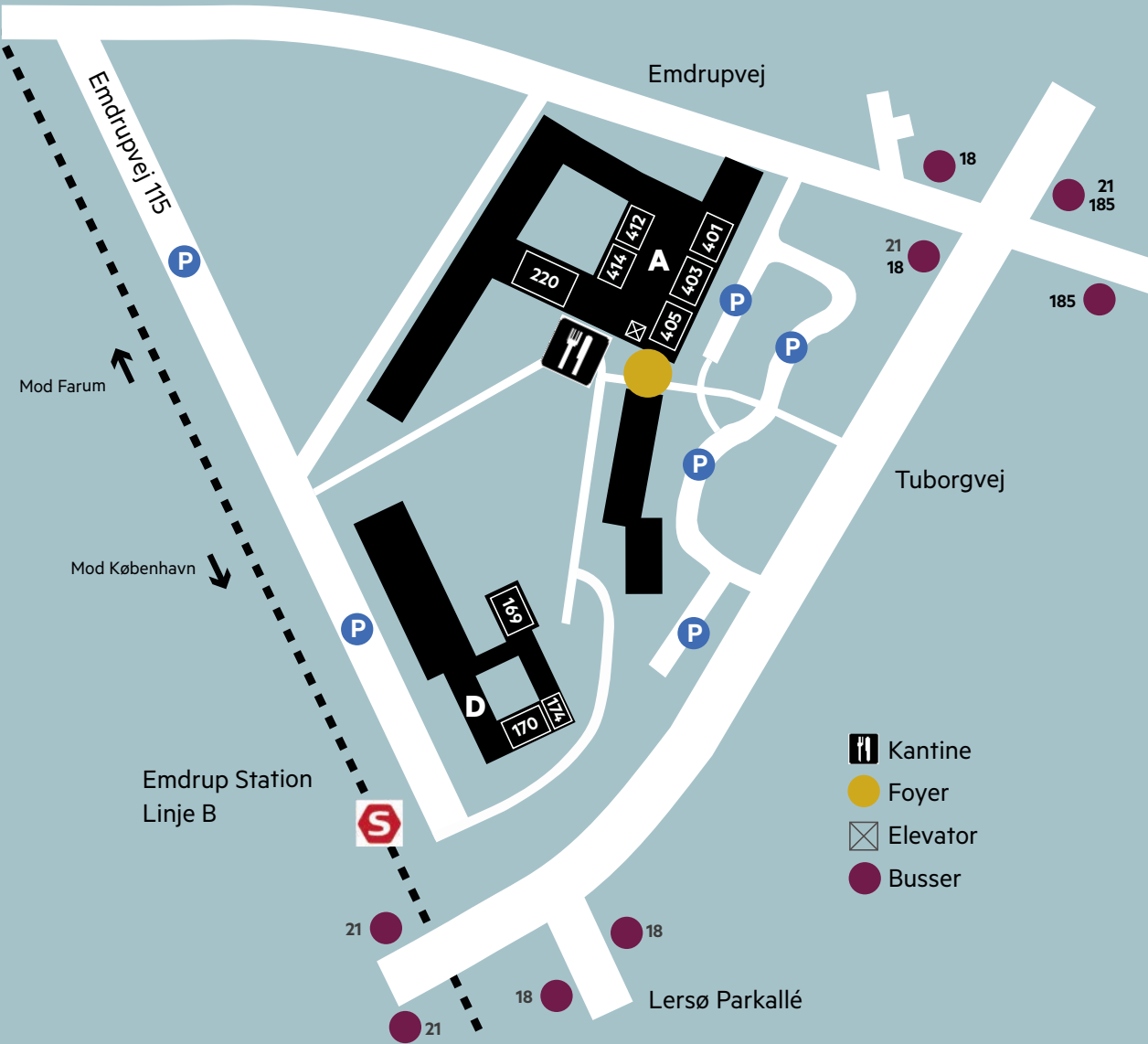
PROGRAMMETS MILJØAFTRYK OG HÅNDTERING

Programmets sider er trykt på 100 % genbrugspapir, og omslaget på ubestrøget offset-papir. Papirmassen er fra ansvarligt skovbrug (FSC-mærket) og fremstillet under skrappe miljøkrav (Svanemærket). Programmet skal efter brug puttes i papircontaineren.

Find vej til undervisningen

Aarhus Universitet, Campus Emdrup
Tuborgvej 164
2400 København NV

HISTORISKE DAGE 2024

MØD
HISTORIEN

6 SCENER, 75 UDSKILLERE, 150 EVENTS

ØKSNEHALLEN
9.-10. MARTS

HISTORISKEDAGE.DK

Folkeuniversitetet